

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Programja

Operatív Program

2021-2027

2022.03.16.

Tartalom

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
1.1. A KDMKT Operatív Program fejlesztési irányai.....	4
1.1.1. Infrastruktúra fejlesztés	5
1.1.2. Gazdaságfejlesztés.....	5
1.1.3. Turisztikai fejlesztések	5
1.1.4. Innováció- és zöldfejlesztés.....	6
1.1.5. Település- és intézményfejlesztés	6
1.1.6. Humánfejlesztés	7
2. Bevezetés.....	10
3. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában, illetve Stratégiai Programjában rögzített térségfejlesztési célok átfogó bemutatása	13
3.1. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség jövőképe.....	13
3.2. A KDMKT horizontális céljai	14
3.3. A KDMKT fejlesztésének átfogó célja	15
3.4. Átfogó cél elérése érdekében meghatározott, középtávra szóló specifikus, ill. területi célok 16	
4. Prioritások és intézkedések.....	19
4.1. Közvetlenül a KDMFT hatáskörében megvalósuló fejlesztések és azok indikatív forrásigénye, lehetséges finanszírozási forrásai	36
4.1.1. Infrastruktúrafejlesztés	36
4.1.2. Gazdaságfejlesztés.....	43
4.1.3. Turisztikai fejlesztések	62
4.1.4. Innováció és környezetbarát (zöld) fejlesztés.....	71
4.1.5. Település- és intézményfejlesztés	81
4.1.6. Humánfejlesztés	99
4.2. a Kiemelt Térséget közvetlenül érintő egyéb, nem KDMFT hatáskörében megvalósuló intézkedések	117
5. Tervezékísérő eljárások	133
6. Monitoring és értékelési terv	136
6.1. A monitoring tevékenység célrendszere és alapelvei	136
6.2. A monitoring tevékenység szervezeti keretei és folyamata.....	138
6.3. A monitoring tevékenység módszertana.....	140
6.4. A monitoring tevékenység ütemezése	142
6.5. Az eljárásrend felülvizsgálata.....	143
7. Mellékletek.....	145

7.1.	1. számú Melléklet: A 2021-2027 közötti időszakban a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén tervezett országos közúti felújítások és fejlesztések összefoglalása.....	145
7.2.	2. sz. Melléklet: A 2021-2027 közötti időszakban a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén tervezett országos vasúti felújítások és fejlesztések összefoglalása	153
8.	Ábrajegyzék.....	154

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség (továbbiakban: KDMKT) Operatív Programjának (továbbiakban: KDMKT Operatív Program) tartalmának jogszabályi alapja:

- a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat (továbbiakban: OFTK),
- a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban: 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet)..

A KDMKT Operatív Program fejlesztési igényeit bemutató tartalom tükrözi a KDMKT-t magába foglaló településekkel lefolytatott interjúk és egyeztetések révén kialakult (különös tekintettel a KDMKT Egyeztető Fórumán elhangzó fejlesztési javaslatokra, észrevételekre), egységes területfejlesztési szemléletet.

A KDMKT Operatív Program az alábbi dokumentumokra épülve, illetve azokkal összhangban készült:

1. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptió és Program Helyzetelemzése
2. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési Konceptiója (2021-2035)
3. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Stratégiai Programja (2021-2027)

A KDMKT Operatív Program bemutatja a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség 99 településére vonatkozó fejlesztési igényeket, melyek 6 ágazati (és 5 területi) prioritás mentén kerültek megfogalmazásra. Ezek a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács (továbbiakban: KDMFT) hatáskörében valósulnak meg, a potenciális kedvezményezettek körét azonban indokolt folyamatos jelleggel felülvizsgálni, az Operatív Program megvalósítása során, széleskörű partneri együttműködés keretében

Az Operatív Program tartalmazza a kiemelt térséget közvetlenül érintő egyéb fejlesztéseket is, amelyek megvalósítása a KDMFT hatáskörén kívül esnek.

A vezetői összefoglalóban a KDMFT hatáskörében megvalósuló fejlesztéseket összegezzük.

1.1. A KDMKT Operatív Program fejlesztési irányai

A KDMKT Operatív Program az alábbi 6 fő fejlesztési prioritásra épül:

1. Infrastruktúra fejlesztés
2. Gazdaságfejlesztés
3. Turisztikai fejlesztések
4. Innováció- és zöldfejlesztés
5. Település- és intézményfejlesztés
6. Humánfejlesztés

Az alábbiakban kerül bemutatásra az egyes prioritások összefoglaló tartalma, fejlesztési irányvonalai, valamint ezek forrásigénye.

1.1.1. Infrastruktúra fejlesztés

A prioritás főként **vízgyógyászatra** és **egyéb, településeket érintő infrastruktúra fejlesztésekre** fókuszál. Vízfogyasztás keretében valósul meg a Kiemelt Térség **szennyvíz, ivóvíz és csapadékvíz** tároló/elvezető rendszereinek kialakítása, valamint a **holtágak revitalizációja**.

1.1.2. Gazdaságfejlesztés

Gazdaságfejlesztés prioritás célja:

- az **ipari parki hálózathoz kapcsolható soft fejlesztések** (tudástranszfer biztosítása, társadalmi és technológiai innováció támogatása);
- **harmadik szektor erősítése és társadalmilag kiemelkedően hasznos szervezetek fejlesztése:** helyben előállított termékek helyi felhasználásának növelésével a piacon történő értékesítés elősegítése, a KDMKT társadalmi vállalkozásainak bekapcsolása a gazdaságfejlesztési áramlatokba, civil szervezetek üzleti tevékenységeinek bővítése, szociális szövetkezetek és egyéb társadalmi vállalkozások foglalkoztatási szerepének erősítése, munkahelyteremtés támogatása a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű célcsoporttagok számára. Felkészülés az elsődleges munkaerőpiacra történő belépésre.
- **Vállalkozásfejlesztés** keretében a helyi (kiemelt térségi) KKV-k gazdasági szerepének erősítése, **vállalkozások technológiai fejlesztése**, a Kiemelt Térségben működő, nagyszámú mikrovállalkozások célzott és egyéni igényekre szabott fejlesztése, beszállítóvá válásuk támogatása, Térségi beruházás-ösztönzési program megvalósítása;
- **Egyéb gazdaságfejlesztés** keretében „Közép-Duna Menti Kiemelt Térségfejlesztési Alap” elnevezésű program kialakítása és működtetése a KDMKT-ban;
- **Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése**, melynek célja az IT alapú precíziós technológia bevezetése a mezőgazdasági termelésbe, intelligens gépesítés alkalmazása K+F tevékenységek keretében, mintaprojekt megvalósítása, Öntözési közösségek létrehozása és működtetése, nemzetközi projekt keretében a szőlőtermesztési lehetőségek felmérése a klímaváltozás kapcsán, valamint borászati temperált tároló kialakítása.

1.1.3. Turisztikai fejlesztések

Turisztikai intézkedések keretében az alábbi fejlesztések valósulnak meg:

- a **KDMKT Turisztikai Menedzsment Rendszer kialakítása**, melynek feladata a Kiemelt Térség turisztikai feladatainak és menedzsmentjének bonyolítását ellátó rendszer működtetése. Feladata továbbá a menedzsment tevékenységeken túl a turisztikai marketing rendszer tervezése és működtetése, térségi turisztikai stratégia kidolgozása;
- **Attrakció fejlesztés, aktív- és vízi turizmus fejlesztés:** A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség attrakció adatbázisának elkészítése, Komplex Dunaparti aktív-turisztikai fejlesztés, holtágak turisztikai fejlesztése.

- **Fürdők fejlesztése, egészségturizmus fellendítése, szálláshelyek kapacitás vizsgálata:** A Kiemelt Térség 7 fürdőjének felújítása, szolgáltatásainak bővítése történik meg, valamint vizsgálatra kerül a Térség szálláshely kapacitása;
- **Várak fejlesztése:** A Kiemelt Térségben található várak és kastélyok – mint kiemelkedő turisztikai attrakciók – szükséges felújítása, infrastrukturális fejlesztése;
- **Kulturális- és vallási turizmushoz, valamint borturizmushoz kapcsolódó útvonalak kialakítása:** Irodalmi túraút és vallási útvonal kialakítása a Térségben, valamint borturizmushoz kapcsolódó kerékpárút kialakítása.

1.1.4. Innováció- és zöldfejlesztés

A prioritás keretében két fontosabb célkitűzés került megfogalmazásra: az elektromobilitás és zöld infrastruktúra-fejlesztés. Zöld infrastruktúra-fejlesztés két fő iránya a hulladékgazdálkodás, valamint az energetikai korszerűsítés (utóbbi a Kiemelt Térség középületeiben és három falu magánépületeiben zajlik). A célkitűzések részletesebben:

- **Töltőállomások biztosítása** a Kiemelt Térség területén a közforgalom számára nyitott (publikus) elektromos töltőállomások telepítésével, amelyek alkalmasak elektromos autók töltésére is.: Az aprófalvas és tanyás területek **e-busz hálózatának kialakítása, elektromos töltőállomások megtervezésével**, különös tekintettel az iskolajáratokra, nemzetközi mintaprojekt keretében.
- A KDMKT területén található **épületek energetikai korszerűsítése**, naperőművek létrehozása: hőtermelő berendezés cseréje (kazáncsere), hőszivattyú berendezések beépítése, határoló szerkezetek hőszigetelése, nyílászárók cseréje, napelemes rendszerek telepítése. A térségi köztulajdonban lévő épületek esetében a napelemek felhelyezése a tetőfelületre
- **Egyéb ingatlanok komplex épületenergetikai fejlesztése**, különösen a gázellátással nem rendelkező településeken (Fürged, Pári és Keszőhidegkút): Mintaprojekt keretében megvalósul a települések lakóépületeinek fűtéskorszerűsítése, továbbá a lakóépületek minimális esztétikai felújítása. Cél: az épületek energiahatékonyságának növelése, továbbá az épületek aggregálható rugalmas kapacitásainak növelését célzó intézkedések és elektromos fűtési és HMV rendszerek használatának kialakítása.
- **Hulladékgazdálkodás fejlesztése a körforgásos gazdaságra való átállás** biztosítása érdekében: Közép-Duna Menti Kiemelt térség hulladékgazdálkodási fejlesztésének stratégiai megalapozása, körforgásos gazdálkodással kapcsolatos lakossági szemléletformálás; cél: lakossági hulladék energetikai hasznosítása.

1.1.5. Település- és intézményfejlesztés

A prioritás célja a Kiemelt Térség egészségügyi fejlesztése, a közintézményi hálózat korszerűsítése, lakáshelyzet javítása, valamint szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése. Utóbbi célkitűzés keretében a fejlesztések kiemelt figyelmet fordítanak a térségi felzárkóztatásra, különös tekintettel a roma felzárkóztatásra.

- **Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése:** Térségi Alapellátási Mintaprojekt – mely a KDMKT területén lévő, alapellátásban résztvevő intézmények és szakemberek területi lefedettségének javítását célozza meg. További egészségügyi fejlesztések között

szerepel a Kiemelt Térség egészségügyi szolgáltatásainak, valamint a késztermékgyártó cégek eszközeinek fejlesztése is.

- **Közüntézményi hálózat korszerűsítése**, fejlesztése: KDMKT Digitális Jólét Program – melynek célja a KDMKT területén élő lakosság, ill. a települések digitális készségeinek, eszköz-ellátottságának fejlesztése, az "okos városokhoz" köthető megoldások elterjesztése a Kiemelt Térségben. Továbbá közüntézmény-korszerűsítéshez tartozik a közügazgatási és hatósági ügüintézés hatékonyságának fejlesztése, az ügüfélbarát működés biztosításán keresztül, valamint a közügazgatási humánéforrás-fejlesztés is, a Térségi Közügazgatási Életpályamodell kidolgozásával és bevezetésével.
- **Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése**: a KDMKT szabadidős tömegsporthoz és versenysporthoz kapcsolódó lehetőségeinek, kínálatának kiszélesítése, az egészséges életmód népszerűsítéséhez kapcsolódóan; közösségsszervezési- és fejlesztési mintaprojektek kidolgozása és megvalósítása; a generációk közötti kapcsolatok erősítése, különös tekintettel az idősödő korosztály és a térségi fiatalok együttműködésének fejlesztésére.
- **Lakáshelyzet javítása, szálláskapacitás bővítése**: Idősellátási mintaprojekt kidolgozása és megvalósítása, melynek célja a KDMKT területén élő, időskorú lakosság mentális és fizikai egészségfejlesztése, a lakhatási feltételek javítása.

1.1.6. Humánfejlesztés

Humánfejlesztés keretében valósulnak meg a Kiemelt Térség közoktatási fejlesztései, a kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer fejlesztése, valamint szemléletformáláshoz kapcsolódó programok kidolgozása és lebonyolítása is ezen ágazati prioritáshoz kapcsolódik.

Ezen fejlesztési célok az alábbi programokat fedik le:

- **Kapacitásbővítés és infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban**: Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Program - Bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növeléséhez kapcsolódóan magasan képzett szakemberállomány (csecsemő- és kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, dajkák) biztosítása, az állománybővítés előkészítése, megalapozása. Elérhető állami és magán bölcsődei, ill. óvodai szolgáltatások körének bővítés;
- **A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése**: A KDMKT területén élő, pályaválasztás előtt álló fiatalok helyben maradásának, munkavállalásának ösztönzése, karrierfejlesztésük támogatása, a térségi foglalkoztatókkal együttműködve, ösztöndíjprogram keretében; A Paks II beruházás munkaerő-elszívó hatásának mérséklése, a magasabb fluktuációt mutató vállalkozások munkaerő-állományának bővítése, célzott fejlesztése (kereslet-kínálat vezérelt képzési- és szakképzési rendszer; Térségi Kompetencia Központ létrehozása és fenntartható működtetése, a Szekszárdi Ágazati Képzőközponthoz kapcsolódóan; Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum létrehozása és fenntartható működtetése, melynek célja a kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer, valamint a Térségi Kompetencia Központ működésének támogatása; Egészségügyi szakemberképzés a kiemelt térségi fejlesztések támogatása érdekében; Munkahelyi diverzitás és well-being fejlesztése, különös tekintettel a helyi nagyvállalatokra, KKV-kra és állami intézményekre;

Atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben; „Agrárgazdálkodók felkészítése a klímaváltozás negatív hatásaira” képzéssorozat);

- **Szemléletformálás:** Az interkulturális szenzitivitás fejlesztése a KDMKT lakossága körében, a jövőben a Térségbe betelepülni kívánó, külföldi munkavállalók konfliktusmentes integrációja érdekében; Társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz kapcsolódó ismeretek átadása a KDMKT területén élő, valamennyi állampolgár számára.

Az alábbi táblázatban látható a KDMKT Operatív Programjának fentebb felsorolt fejlesztési céljainak forrásigénye:

Fejlesztések prioritásonként	Forrásigény (millió Ft)
KDMKT OPERATÍV PROGRAM FORRÁSIGÉNYE ÖSSZESEN	386 051
1. Infrastruktúra-fejlesztés	120 500
Vízgazdálkodás	110 500
Egyéb infrastruktúra fejlesztés	10 000
2. Gazdaságfejlesztés	12 380
Ipari parki hálózat kiépítése és fejlesztése	700
Harmadik szektor fejlesztése, erősítése	2 800
Vállalkozásfejlesztés	2 000
Egyéb gazdaságfejlesztés	5 000
Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése	1 880
3. Turisztikai fejlesztések	102 103
KDMKT Turisztikai Menedzsment Rendszer (TMR)	3 200
Attrakció fejlesztés, aktív- és vízi turizmus fejlesztés	12 003
Fürdők fejlesztése, egészségturizmus fellendítése, szálláshelyek kapacitás vizsgálata	55 300
Várfejlesztések	13 800
Kulturális- és vallási turizmushoz, valamint borturizmushoz kapcsolódó útvonalak kialakítása	17 800
4. Innováció- és zöldfejlesztés	125 253
Elektromobilitás elősegítése	100
Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén	125 153
5. Település- és intézményfejlesztés	18 465
Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	12 500
Közintézményi hálózat korszerűsítése	1 665
Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése	2 300
Lakáshelyzet javítása, szálláskapacitás bővítése	2 000
6. Humánfejlesztés	7 350
Kapacitásbővítés és infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban	650
A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	6 000
Szemléletformálás	700

2. Bevezetés

Jelen tanulmány a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség (KDMKT) Operatív Programját tartalmazza. Ennek alapját a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat (továbbiakban: OFTK), illetve tartalmi követelményeit és illeszkedésüket a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet (továbbiakban: 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet), továbbá a KDMKT-t magába foglaló településekkel lefolytatott interjúk és egyeztetések révén kialakult (különös tekintettel a KDMKT Egyeztető Fórumán elhangzó fejlesztési javaslatokra, észrevételekre), egységes területfejlesztési szemlélet határozza meg.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség (KDMKT) stratégiájának háttérét az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat képezi, amely rendelkezett a kiemelt térségek létrehozásáról, a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területi lehatárolásáról szóló 12/2020. (V.5.) OGY határozatban (továbbiakban 12/2020. (V.5.) OGY határozat) pedig megnevezésre kerültek a Kiemelt Térséghez tartozó települések (99 db). Az Országgyűlés a 13/2020. (V.5.) „A Nemzeti Fejlesztés 2030 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I. 3.) OGY határozat módosításáról” tárgyú - OGY határozatával (továbbiakban 13/2020. (V.5.) OGY határozat) határozatával módosította a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozatot, amelynek 7.§. b) pontja Kiemelt Térségként nevesíti a KDMKT-t. A módosítás nem érintette az 1/2014. (I.3.) OGY határozat mellékletét, a részletes Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót. Így ez a Konceptió nem egészült ki a KDMKT egységes fejlesztési szempontjaival.

Az Operatív Program egységes ívet alkot az alábbi dokumentumokkal, a teljes koncepció negyedik elemeként:

4. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptió és Program Helyzetelemzése
5. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési Konceptiója (2021-2035)

6. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Stratégiai Programja (2021-2027)

7. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területfejlesztési koncepciójához és Stratégiai Programjához kapcsolódó Operatív Program (2021-2027)

A KDMKT Területfejlesztési Koncepciója tartalmazza az elérendő célokat, az ehhez kapcsolódó komplex (átfogó) célokat, fejlesztési elveket, a területi sajátosságokat, a belső és a külső koherencia-vizsgálatot, illetve a terület-felhasználás alapelveit. A KDMKT fejlesztési irányai és elvei a KDMKT jelenlegi állapotát tükröző helyzetelemzés és helyzetértékelés, az elérendő jövőkép, az átfogó célok, a KDMKT területén található települések releváns szereplőivel lefolytatott interjúk és egyeztetések során kialakított egységes területfejlesztési szemlélet, valamint a betartandó szabályok és elvek mentén kerültek megfogalmazásra. A belső koherenciavizsgálat keretében a helyzetértékelés, a jövőkép, az átfogó cél és a fejlesztési elvek közötti kohézió került bemutatásra, a Koncepció keretében. A külső koherenciavizsgálat esetében a KDMKT Területfejlesztési Koncepciónak az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) területi céljaival, a hatályos és a Kiemelt Térséget érintő uniós társfinanszírozású programok prioritásaival, illetve az érintett három megye (Bács-Kiskun, Fejér, Tolna megye) fejlesztési dokumentumaival való kohéziójának vizsgálata valósult meg.

A KDMKT Területfejlesztési Koncepciójában meghatározott szempontok figyelembevétel került kialakításra a KDMKT Stratégiai Programja, a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan. A Stratégiai Program és az Operatív Program összeállítása során a legfontosabb jogszabályi háttérrel a Területfejlesztési Koncepció, a Területfejlesztési Program és a Területrendezési Terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében szereplő tartalmi elemek jelentik.

A Stratégiai Program keretében részletesen kifejtett ágazati prioritások mentén bemutatott alcélok, intézkedésterületek és intézkedések adják az Operatív Program legfontosabb, bemeneti információs bázisát, hiszen az Operatív Programban kerülnek bemutatásra a Kiemelt Térség hatályos stratégiai programjában meghatározott prioritások, kapcsolódó intézkedésekkel, programokkal, projektekkal és konstrukciókkal. Az Operatív Program olyan programokat mutat be, melyeken belül több, tartalmilag és az ütemezés tekintetében egymásra épülő projekt is megvalósítható, a 2021-2027-es időszakban, az ágazati prioritások alá besorolt intézkedések mentén.

Ahogy világszinten valamennyi, érintett államot, úgy 2020 első negyedétől Magyarországot is a koronavírus-járvány sújtja, mely pandémia világméretű gazdasági válságot okozott. A járvány hatására egyes ágazatok, szektorok leálltak, éppen ezért a KDMKT Területfejlesztési Konceptió és az abból levezetett Stratégiai, ill. Operatív Program tartalmát úgy célszerű kialakítani és elfogadni, hogy a pandémia okozta gazdasági sokk hatásainak ismeretében a térségi kihívásokhoz rugalmasan alakítható legyen. Kiemelendő továbbá, hogy az Operatív Program kidolgozásának időpontjában a 2021-2027-es periódusban releváns ágazati programok társadalmi egyeztetés alatt állnak, így kifejezetten indokolt az OP keretében megjelölt, az egyes intézkedésekhez rendelt, lehetséges források folyamatos, reaktív felülvizsgálata, szükség esetén pedig a teljes Operatív Program módosítása, a hatályos Stratégiai Programban bemutatott prioritások mentén.

3. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában, illetve Stratégiai Programjában rögzített térségfejlesztési célok átfogó bemutatása

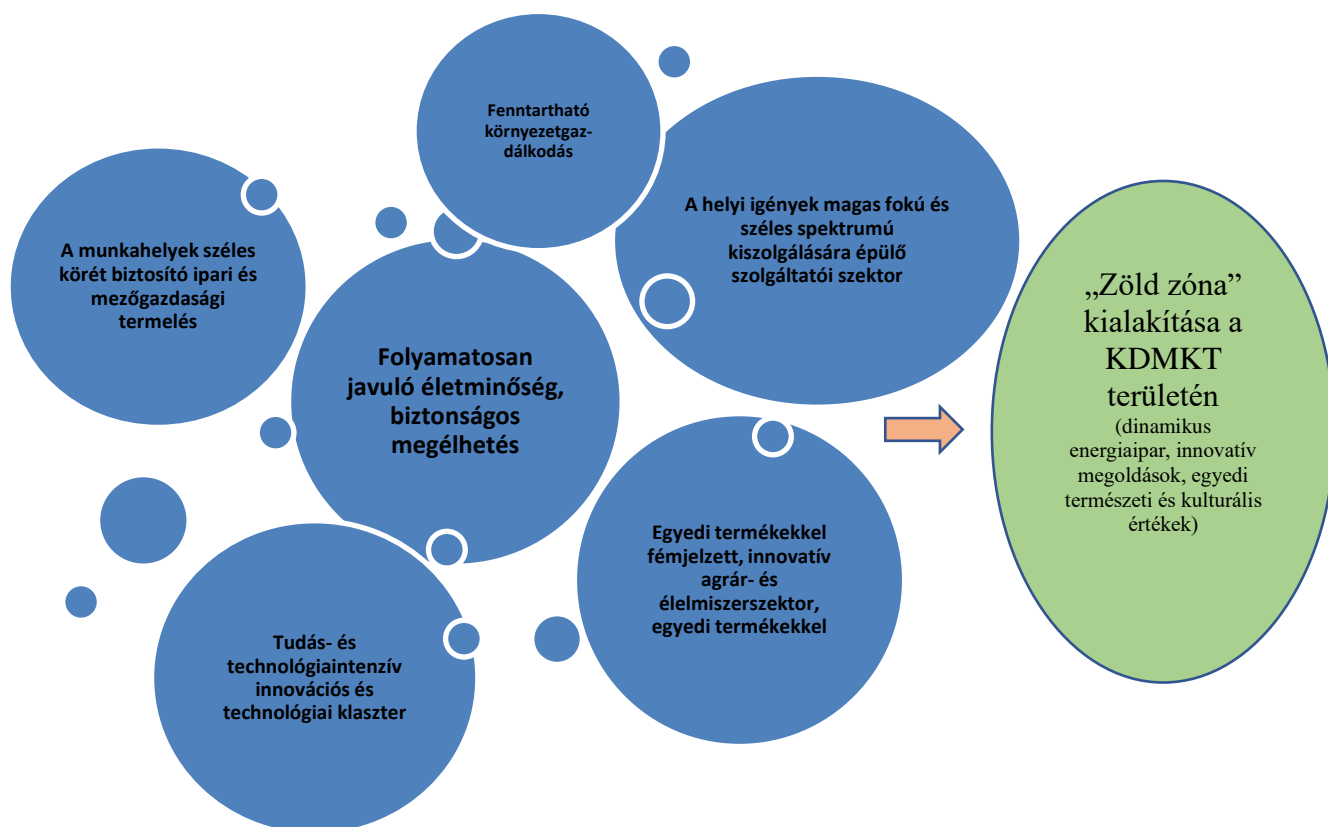
Az alábbiakban kerül átfogó, összefoglaló bemutatásra a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában rögzített, összetett célrendszer, melyhez kapcsolódóan az Operatív Program egyes intézkedései megfogalmazódtak. A célrendszer belső és külső koherenciavizsgálatát a Fejlesztési Konceptió tartalmazza.

3.1. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség jövőképe

A KDMKT Területfejlesztés Konceptiója abból indul ki, hogy a KDMKT-ben élők életminőségének javítása/javulása, a család- és otthonalapítás számára is vonzó környezet kialakítása nagyban függ a KDMKT gazdaságának stabilitásától és dinamizmusától, amelynek alapja az erős helyi vállalkozói társadalom, valamennyi ágazatban, ill. földrajzi értelemben vett részterületen.

A Kiemelt Térség jövőképe – a fentiekhez kapcsolódóan – tehát az alábbi kulcstényezőkre épül, melyek egymást is szinergikusan képesek támogatni:

1. ÁBRA: A KÖZÉP-DUNA MENTI KIEMELT TÉRSÉG JÖVŐKÉPE

Forrás: saját szerkesztés

3.2. A KDMKT horizontális céljai

A 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet kimondja, hogy a horizontális cél nem más, mint „olyan, az adott területi egység fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál (pl. pályáztatás, projektkiválasztás során) egyaránt következetesen érvényesíteni kell”. A lentebb bemutatott horizontális célok (elvek) ezen szempontok mentén kerültek meghatározásra, figyelembevéve a teljes célrendszer kialakítása során a KDMKT-re készült helyzetelemzést, ill. helyzetértékelést, valamint a 2021–2027-es időszakra vonatkozó, eddig még el nem fogadott ágazati és területi koncepciók elképzeléseit is. **A horizontális célok egységes keretet biztosítanak a fejlesztési koncepció tervezéséhez és megvalósításához kapcsolódóan, mindemellett pedig valamennyi tervezett projekt, intézkedés esetében segítik a jövőkép elérését, azaz a fenntartható, „zöld zóna” létrehozását a KDMKT**

területén. (Mivel célérték ezekhez a horizontális elemekhez nem kapcsolható, ezért indokolt elvként, nem pedig célként tekinteni rájuk).

A térségfejlesztés horizontális céljai a következők:

2. ÁBRA: A TÉRSÉGFEJLESZTÉS HORIZONTÁLIS CÉLJAI

Forrás: saját szerkesztés

3.3. A KDMKT fejlesztésének átfogó célja

A horizontális célokhoz kapcsolódóan meghatározásra került azon **átfogó cél**, melynek elérése esetén a területfejlesztési koncepció megvalósítása sikeresnek tekinthető. Ezen átfogó cél adja a specifikus, ill. területi célok, valamint a rövid-, ill. középtávú célok legfontosabb háttérét, bázisát. A KDMKT legfontosabb fejlesztési elvei az átfogó célhoz kapcsolódóan azonosításra kerültek, megállapítható, hogy a lentebb megfogalmazott átfogó cél kizárólag ezen fejlesztési elvek figyelembevételével érhető el. Az átfogó cél teljesülése a majdani stratégia és operatív program megvalósítása során, folyamatos jelleggel monitorozható.

Az előző részekben meghatározott KDMKT-jövőképhez kapcsolódó **komplex (átfogó) cél a következő:**

A Közép-Duna menti Kiemelt Fejlesztési Térség (KDMKT) fejlesztésének célja a KDMKT következő évtizedeit meghatározó paksi erőmű-bővítés generálta lehetőségek kihasználása és kihívások kezelése oly módon, amely egyrészt biztosítja a KDMKT harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztését, másrészt hozzájárul ahhoz, hogy a KDMKT a helyi ambíciókra, értékekre és együttműködésekre építve képes legyen javítani vonzerejét és értékteremtő képességét.

Fontos kiemelni azonban, hogy az átfogó cél – összetettsége és heterogén belső jellemzői miatt – számos olyan területet lefed, melyek pontos, részletes definiálása nélkülözhetetlen az egyéb célszintek meghatározását megelőzően. Az átfogó cél elérése érdekében mindezekre egységesen tekintettel kell lenni a területfejlesztési koncepció, ill. a hozzákapcsolódó stratégia, valamint a vonatkozó operatív programok megvalósítása során. Az átfogó célok részletezése lehetővé teszi a fejlesztési elvek megfogalmazását.

Ezen, az átfogó célhoz kapcsolódó fejlesztési elvek az alábbiak:

3. ÁBRA: AZ ÁTFOGÓ CÉLHOZ KAPCSOLÓDÓ FEJLESZTÉSI ELVEK

Forrás: saját szerkesztés

3.4. Átfogó cél elérése érdekében meghatározott, középtávra szóló specifikus, ill. területi célok

Jelen fejezetben azokat a speciális területi fejlesztési célok kerülnek bemutatásra, amelyek a KDMKT-n belüli, egyedi jellemzőkkel, sajátosságokkal rendelkező ágazati és területi részegységekhez kapcsolódnak. Ezeket a területi részegységeket az OFTK-ról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozatban foglalt szempontok és célok szerint kerülnek csoportosításra. Ezek a

következők: specifikus (szakterületekhez kapcsolódó) célok, illetve (területi egységekre, részterületekre vonatkozó) területi célok. Mindezek elérése középtávon nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy a fentebb bemutatott, átfogó cél teljesülhessen.

A továbbiakban a lentebb bemutatott specifikus célok ágazati, ill. területi prioritásokhoz kapcsolódnak. Mind az ágazati, mind pedig a területi célok mentén 6-6 prioritás került azonosításra a kapcsolódó alcélokkal és intézkedésterületekkel együtt. Mindezek egymással szinergikus kapcsolatban állnak, kétirányú, kölcsönös hatást fejtenek ki.

4. ÁBRA: ÁGAZATI ÉS TERÜLETI PRIORITÁSOK

Forrás: saját szerkesztés

Az ágazati prioritások, illetve a specifikus és/vagy területi célok a Fejlesztési Koncepcióban, valamint a KDMKT Stratégiai Programjában kerülnek részletes bemutatásra. Az Operatív Program a kapcsolódó intézkedéseket, projekteket részletezi, a jogszabályi előírásoknak megfelelő struktúrában.

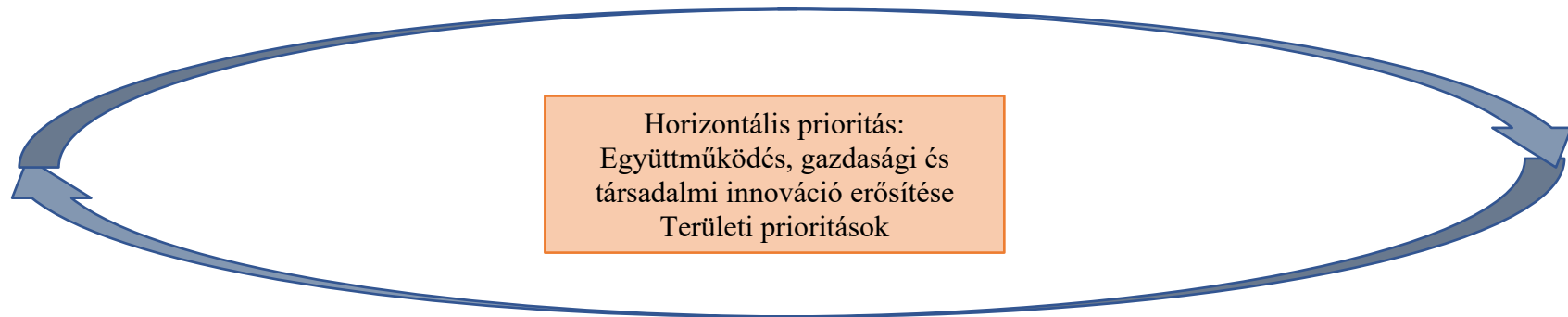
4. Prioritások és intézkedések

A lenti táblázat a KDMKT Fejlesztési Koncepciójában, ill. Stratégiai Programjában azonosított ágazati prioritásokat, valamint a kapcsolódó intézkedésterületeket összegzi.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ágazati prioritásokhoz kapcsolt besorolás minden esetben kizárólag az adott intézkedésterület elsődleges, közvetlen kapcsolódását mutatja, ez természetesen nem jelenti azt, hogy az egyes területek között nincsen igen erős kapcsolat és átfedés, az intézkedés által generált társadalmi-gazdasági-környezeti hatás mentén. (Például a Humánfejlesztéshez kapcsolódó, tervezett intézkedések organikusán érintik a Gazdaságfejlesztést, mint ágazati prioritást is).

A továbbiakban részletezett intézkedések, programok minden esetben hozzájárulnak a kitűzött ágazati, ill. területi célok, ezen keresztül pedig az átfogó cél eléréséhez, a megfogalmazott jövőkép megvalósításához. Természetesen valamennyi intézkedés esetén tekintetbe kell venni a Kiemelt Térség fejlesztésének horizontális céljait, ill. fejlesztési elveit, valamint a területfelhasználás alapelveit, a megvalósítás során, valamennyi, érintett szereplőre, kedvezményezettre kiterjedően.

5. ÁBRA: PRIORITÁSOK, INTÉZKEDÉSEK

Az alábbi táblázat a(z ágazati és területi) fejlesztési célok, valamint az Operatív Program keretében tervezett intézkedések kapcsolatát mutatja be:

6. ÁBRA: ÁGAZATI ÉS TERÜLETI FEJLESZTÉSI CÉLOK, VALAMINT A KONKRÉT PROGRAM/INTÉZKEDÉS KAPCSOLATA

Sorszám	Intézkedés/program/projekt bemutatása	Elsődleges ágazati prioritás/cél	Másodlagos ágazati prioritás/cél	Területi prioritás/cél
KDMFT HATÁSKÖRBEN MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSEK				
1.	Csapadékvíz elvezetése, visszatartása, víztározók építése. Szennyvízelvezetés, - tisztítás, szennyvízhálózat felújítása. Ivóvízhálózat karbantartása, fejlesztése. Átfogó fejlesztési projektek megvalósítása.	Infra - Vízgyűjtővel összefüggő fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
2.	Holtágak revitalizációjával kapcsolatos zöldinfrastruktúra fejlesztések	Infra - Vízgyűjtővel összefüggő fejlesztések	Turisztikai fejlesztések	Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
3.	Egyéb infrastruktúra fejlesztések	Infra - Egyéb infrastruktúra fejlesztések		Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése

4.	Ipari parki hálózatfejlesztés	Gazd - Ipari parki hálózat kiépítése és fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
5.	Helyi termékek értékesítési hálózatának létrehozása	Gazd - Harmadik szektor fejlesztése, erősítése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
6.	Társadalmilag kiemelkedően hasznos szervezetek fejlesztése a KDMKT területén	Gazd - Harmadik szektor fejlesztése, erősítése	Humán - Társadalmi felzárkózás támogatása	Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása

7.	Helyi mikro-, kis- és közép vállalkozások technológiai és kompetenciafejlesztése, digitalizáció támogatása	Gazd - Vállalkozásfejlesztés		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
8.	Térségi beruházás-ösztönzési program	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Infra - Egyéb	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
9.	Közép-Duna Menti Kiemelt Térségfejlesztési Alap létrehozása és működtetése	Gazd - Egyéb		Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
10.	A Kiemelt Térség Turisztikai Menedzsment Rendszerének kialakítása: térségi turisztikai program kidolgozása, marketing feladatok ellátása	Turisztikai fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése

11.	Attrakció fejlesztés, aktív- és vízi turizmus fejlesztés	Turisztikai fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
12.	Gyógyfürdők fejlesztése, egészségturizmus fellendítése, szálláshelyek kapacitás vizsgálata	Turisztikai fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
13.	Várfejlesztések	Turisztikai fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
14.	Kulturális- és vallási turizmushoz kapcsolódó útvonalak kialakítása, borturizmushoz kapcsolódó fejlesztések	Turisztikai fejlesztések		Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
15.	IT alapú precíziós technológia bevezetése a mezőgazdasági termelésbe, intelligens gépesítés alkalmazása K+F tevékenységek keretében	Gazd - Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése		Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
16.	Mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelését célzó öntözésgazdálkodási fejlesztések, klímaváltozáshoz kapcsolódó adaptációs lehetőségek felmérése	Gazd - Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése		Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása

17.	Borászati temperált tároló fejlesztése	Gazd - Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése	Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
18.	Töltőállomások biztosítása a Kiemelt Térség területén – KDMFT hatáskörében megvalósuló nemzetközi projekt	Innov/zöld - Elektromobilitás elősegítése a KDMKT-ban	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
19.	A KDMKT területén található épületek energetikai korszerűsítése, naperőművek létrehozása	Innov/zöld - Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
20.	Emissziómentes energiatermelés elterjesztése és intelligens hálózat kialakítása	Innov/zöld - Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
21.	Hulladékgazdálkodás fejlesztése a körforgásos gazdaságra való átállás biztosítása érdekében	Innov/zöld - Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése

22.	Térségi Alapellátási Mintaprojekt	Telep/int - Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
23.	Egészségügyi szolgáltatásfejlesztés megvalósítása a Kiemelt Térséghez tartozó településeken	Telep/int - Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
24.	Digitális Jólét Program a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben	Telep/int - Közintézményi hálózat korszerűsítése, fejlesztése	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
25.	Közigazgatási és hatósági ügyintézés fejlesztése, kapacitásbővítés - Digitalizáció a közigazgatásban	Telep/int - Közintézményi hálózat korszerűsítése, fejlesztése	Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése

26.	Közigazgatási humánerőforrás-fejlesztés - Térségi Közigazgatási Életpályamodell	Telep/int - Közintézményi hálózat korszerűsítése, fejlesztése		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
27.	Térségi Sportfejlesztés a társadalmi felzárkóztatás szolgálatában	Telep/int - Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
28.	Sportlétesítmények fejlesztése, programfejlesztés	Telep/int - Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Turisztikai fejlesztések megvalósítása
29.	Közösségszervezési és -fejlesztési mintaprojektek kidolgozása és megvalósítása	Telep/int - Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
30.	"Generációk közötti kapcsolatok erősítése, fejlesztése" mintaprojektek kidolgozása	Telep/int - Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése

31.	Idősellátási Mintaprojekt kidolgozása és megvalósítása	Telep/int - Lakáshelyzet javítása, szálláskapacitás bővítése (turizmus területén kívül)		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
32.	Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Program - Mintaprojekt	Humán - Kapacitásbővítés és infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban		Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
33.	Ösztöndíjprogram kidolgozása a KDMKT-ban működő képzési rendszerhez kapcsolódóan	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése; Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése
34.	Kereslet-, ill. kínálatvezérelt, képzési és szakképzési rendszer	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák

				mentén történő fejlesztések megvalósítása
35.	Térségi Kompetencia Központ létrehozása és fenntartható működtetése	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
36.	Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum létrehozása és fenntartható működtetése	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése		Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
37.	Egészségügyi szakemberképzés a kiemelt térségi fejlesztések támogatása érdekében	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	Telep/int - Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
38.	Munkahelyi diverzitás és well-being fejlesztése, különös tekintettel a helyi nagyvállalatokra, KKV-kra és állami intézményekre	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
39.	Munka és magánélet egyensúlya - atipikus foglalkoztatás, atipikus eszkörendszer	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása

40.	„Agrárgazdálkodók felkészítése a klímaváltozás negatív hatásaira” képzéssorozat	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése; A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
41.	Interkulturális érzékenyítés a KDMKT-ban	Humán - Szemléletformálás		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
42.	Fenntarthatóság a környezetben és a társadalomban - szektorközi együttműködés	Humán - Szemléletformálás		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
NEM KDMFT HATÁSKÖRBEN MEGVALÓSULÓ, A KIEMELT TÉRSÉGET KÖZVETLENÜL EGYÉB FEJLESZTÉSEK				
43.	Úthálózat karbantartása, fejlesztése, bővítése, szabályozott forgalmú , biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása	Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járárok és települések célzott fejlesztése; Periféria infrastrukturális,

				közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
44.	Paks-Gerjени kikötő fejlesztése	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása		Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
45.	Repülőtér-fejlesztés (Őcsény)	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása		Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járások és települések célzott fejlesztése; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
46.	Töltőállomások biztosítása a Kiemelt Térség területén – nem KDMFt hatáskörben megvalósuló fejlesztések	Innov/zöld - Elektromobilitás elősegítése a KDMKT-ban		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése

47.	Szakemberképzés az elektromobilitás területén	Innov/zöld - Elektromobilitás elősegítése a KDMKT-ban	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
48.	5G hálózatok kiépítése az ipari parkok területén - mintaprojekt	Gazd - Ipari parki hálózat kiépítése és fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
49.	Egészségügyi központ kialakítása a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan	Telep/int - Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
50.	Kórházfejlesztés (meglévő infrastruktúra fejlesztése)	Telep/int - Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása
51.	Paksi Integrált Központ létrehozása	Telep/int - Közintézményi hálózat korszerűsítése, fejlesztése		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
52.	Munkásszállók (ideiglenes szálláshelyek) és végleges szálláshelyek építése/kialakítása a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan	Telep/int - Lakáshelyzet javítása, szálláskapacitás bővítése (turizmus területén kívül)	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák

				értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
53.	Ipari parki projektek	Gazd - Ipari parki hálózat kiépítése és fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
54.	Zéró emissziós, hidrogén alapú fejlesztések megvalósítása	Innov/zöld - Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
55.	Közép Duna Kör kerékpárút	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása	Tur	Turisztikai fejlesztések megvalósítása; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése
56.	Vasútvonalak korszerűsítése	Infra - Térségi közlekedési feltételek javítása		Az SZVZ-ben található, FETE és GÉP programban résztvevő települések, ill. a kedvezményezett járárok és települések célzott fejlesztése; Periféria infrastrukturális, közszolgáltatási és szociális hátrányainak csökkentése

57.	Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ	Humán - A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése	Gazd - Vállalkozásfejlesztés	A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése
58.	Alap- és középfokú oktatás kapacitásainak bővítése, a meglévő infrastruktúra fejlesztésének támogatásával	Humán - Kapacitásbővítés és infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban		A Gazdaságfejlesztési Zónák mentén történő fejlesztések megvalósítása; Gazdasági ökoszisztémák értékteremtő és innovációs képességeinek erősítése

A rövidítések az ágazati prioritások elnevezéseit takarják:

- Infra – Infrastruktúra-fejlesztés
- Gazd – Gazdaságfejlesztés
- Turisztikai fejlesztések
- Innov/zöld – Innováció és környezetbarát (zöld) fejlesztés
- Telep/int – Település- és intézményfejlesztés
- Humán – Humánfejlesztés

Fontos kiemelni, hogy a 3.1., ill. a 3.2. fejezetben felsorolt valamennyi program teljes egészében illeszkedik a KDMKT Fejlesztési Koncepciójában, ill. a ráépülő Stratégiai Programban bemutatott célokhoz, elvekhez és prioritásokhoz, megvalósításuk kiemelt térségi szinten indokolt, a 2021-2035 közötti időszakban, a fentebb részletezett jövőképhez kapcsolódóan.

A 3.1. számú fejezetben azon programok (projektek, ill. intézkedések) kerülnek bemutatásra, melyek esetében az Operatív Program tervezése során a KDMFT operatív feladatait végző munkaszervezete (KDMFÜ Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Korlátolt felelősségű Társaság./a továbbiakban KDMFÜ Nonprofit Kft./) kedvezményezettként került azonosításra. Természetesen a lehetséges kedvezményezettek, az adott program által érintett célcsoport, továbbá az indikatív forrásigények, valamint a potenciálisan igénybevehető források egyaránt folyamatos jelleggel felülvizsgálatra kerülnek a Fejlesztési Koncepció megvalósítása, illetve a monitoringrendszer működtetése során, a mintaprojektek hatásméréséhez kapcsolódóan. Kiemelt jelentőségű feladat az adott programtól várt legfontosabb környezeti, társadalmi és gazdasági hatások maximalizálása érdekében az, hogy minden esetben a leginkább releváns szereplők valósítsák meg az intézkedéseket, kedvezményezettként. Ezen megállapítás - egyes Operatív Programok esetében - a KDMFÜ Nonprofit Kft. tervezett projekt-előkészítési tevékenységére építve, a kedvezményezetti kör felülvizsgálatát indokolja, a program-megvalósítás kezdete előtt.

A 3.2 számú fejezet - a fentiekől eltérően - azon programokat hivatott bemutatni, melyek megvalósításában (az Operatív Program, ill. az erre épülő projekt/program előkészítése, megvalósítása során) a KDMFÜ Nonprofit Kft. nem jelenik meg kedvezményezettként, lebonyolításuk azonban szintén hozzájárul a Stratégiai Programban részletezett célok eléréséhez, a Kiemelt Térség átfogó fejlesztéséhez, illetve a monitoringrendszer keretében részletezett indikátorok teljesüléséhez.

Valamennyi programról elmondható, hogy a megvalósítás intézményrendszerében folyamatos jelleggel indokolt az együttműködés kereteinek kialakítása és működtetése valamennyi, releváns, kiemelt térségi szereplő között, ideértve önkormányzati és állami tulajdonban lévő nonprofit szervezeteket, egyéb intézményeket is. A lehetőség tehát esetükben is adott arra, hogy az Operatív Program felülvizsgálata során kedvezményezettként kerüljenek azonosításra, amennyiben az intézkedésen keresztül elérni kívánt célok teljesüléséhez az adott szereplő releváns erőforrásokkal (legfőképpen referencia, kompetencia) rendelkezik.

4.1. Közvetlenül a KDMFT hatáskörében megvalósuló fejlesztések és azok indikatív forrásigénye, lehetséges finanszírozási forrásai

4.1.1. Infrastruktúrafejlesztés

4.1.1.1. *Vízgazdálkodással összefüggő fejlesztések*

1. Csapadékvíz elvezetése, visszatartása, víztározók építése. Szennyvízelvezetés, -tisztítás, szennyvízhálózat felújítása. Ivóvízhálózat karbantartása, fejlesztése. Átfogó fejlesztési projektek megvalósítása.

Cél	Szennyvíz, ivóvíz és csapadékvíz tároló- és elvezető rendszerek kialakítása a KDMKT területén, Csapadékvíz elvezetése, visszatartása, víztározók építése
Tartalom	<p>A Kiemelt Térség ivóvíz-ellátottsága közel az országosátlag szintjén mozog (95%, ami 7000 olyan lakost jelent, aki nincsen bekapcsolva jelenleg a hálózatba), ez alól kizárólag a Tamási járás jelent kivételt. Itt a vízfogyasztás átlag alatti, a rendkívül rossz vízminőség miatt, melynek orvoslása érdekében a Tolna Megyei Kormányhivatal 2016-ban célzott programot indított. A KDMKT szempontjából ez egy valódi mintaprojektnek tekinthető. Habár 16 településen 100%-os a lefedettség, az átlagosnál alacsonyabb ellátottság volt jellemző Szekszárd és Kiskőrös környékén, a Tamási járás keleti részén, továbbá a Fejér megyei településeken. Mucsin, Alapon, Medinában, Daruszentmiklóson, Gyönkön és Alsószentivánon a 80 százalékot sem érte el a mutató értéke. Fontos kiemelni, hogy a hálózat állapota több helyen kritikus, az amortizáció a szolgáltatás biztonságát veszélyeztető mértékű. A legkritikusabb területek ismertek, ezeket a helyzetelemzés részletesen bemutatja (pl. Kalocsa környéke).</p> <p>Az ivóvíz-ellátottság szintjénél sokkal aggasztóbb képet mutat a szennyvíz-elvezetéshez szükséges feltételek megteremtettsége (jelenleg 44 településen ez egyáltalán nem tekinthető megoldottnak, ez a Kiemelt Térség településeinek közel fele), a 2014-2018 közötti fejlesztések ellenére, melynek köszönhetően 214 km új közcsatorna-hálózat épült ki, több térségi település bekapcsolásával. Megállapítható továbbá, hogy nincs olyan település a Térségben, melyen a közcsatorna-lefedettség 100%-os lenne, ez az arány térségi szinten is elmarad az országos átlagtól (kivételt képeznek ez alól a Duna-menti települések, ill. néhány nagyobb város). A közcsatorna-hálózat hiánya kizárólag községeket érint, azok közül is elsősorban a kisebb lélekszámúakat. A problémás települések zöme a Dunántúlon, a Térség nyugati részén található, különösen érintett ebből a szempontból Homokmégy, Gyönk és Iregszemcse. Közműves szennyvíztisztító telepek 33 településen működnek a Térségben, közülük a legnagyobb kapacitású a szekszárdi. Ezek számának növelése az OFTK ismeretében is indokolt, mely kiter a</p>

	<p>szennyvíziszap, ill. a szennyvíz tisztítást követő újra hasznosításának fontosságára.</p> <p>Mérsékeltén száraz térségként a KDMKT területén évente 530–650 mm csapadék esik. A síkvidéki területeken ez a mennyiség is belvízkárokat okoz, melyhez hozzájárul a térségi közutak vízelvezető-képességének alacsony szintje.</p> <p>Kiemelendő továbbá, hogy a kiemelt térségi lakhatási program és ipari parki bővítések kiszolgálása, valamint a Paks II beruházás fővállalkozójának a munkafolyamatok biztosításához szükséges vízigénye, ill. az egyéb, települési lakossági növekedések miatt jelentős kapacitásbővítő és rekonstrukciós fejlesztések valósulnak meg Pakson, Gerjenben, Faddon és Kalocsán. Ezek a települések egymással e célból társulást hoztak létre.</p> <p>Kiemelt Térségi szinten a fentiek az alábbi (tervezett) intézkedéseket takarják, ill. takarják, ill. indokolják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Térség jelenlegi vízgazdálkodási projektjeinek elemzése, fejlesztési igényeket integráló cselekvési terv kidolgozása. • Közép-Duna Menti Kiemelt Térség csatornázatlan településein közüzemi szennyvízelvezetés és -tisztítás projektek előkészítése és megvalósítása. A projektek szempontjából az 500, ill. a 2000 fő alatti települések külön kategóriába tartoznak. • Térségi szennyvíziszap kezelési és hasznosítási terv készítése. • Kiemelt térségi ivóvízellátó-rendszerek fejlesztéséhez kapcsolódó, vízminőség-javító intézkedések megvalósítása, hálózatrekonstrukció. • A meglévő és fejlesztendő ivóvíz- és szennyvízelvezető rendszerek optimalizálása, távfelügyelet kiépítése, energia optimalizáció, okos rendszerek kiépítése.
Forrás	<p>1,5 Mrd Ft – KEHOP 50 Mrd Ft – KEHOP PLUSZ 55 Mrd - Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény összesen 106,5 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	KDMKT lakossága, települések
Kedvezményezett kör	Települési önkormányzatok, KDMFÜ Nonprofit Kft., négy településből (Fadd, Gerjen, Paks, Kalocsa) álló társulás, Duna-Tisza Közi Homokhátsági Térségi Fejlesztési Tanács
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vízgazdálkodással összefüggő mintaprojektek száma (db) - célérték: 20 ○ Újonnan kiépített okos rendszerek száma (db) - célérték: növekedés

	<ul style="list-style-type: none"> • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m³) - célérték: növekedés ○ A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza (km) - célérték: növekedés ○ Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km) - célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Közműves szennyvíztisztító telepek összesített tervezett kapacitása (kgO₂/nap) - célérték: növekedés ○ Az egy km ivóvízvezeték-hálózatra jutó közüzemi jellegű elválasztó és egyesített rendszerű szennyvízgyűjtő közcsatorna-hálózat hossza, elsődleges közműolló (m) - növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A 2021-2027 programozási időszakban a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz 2. prioritásához illeszkedő, a víziközmű rendszerek fejlesztéseit, települési zöld-kék infrastruktúra fejlesztéseit előkészítő projektek, ill. egyéb, kiemelt térségi vízügyi projektek.
Időbeli ütemezés	2021-2027

2. Holtágak és csatornák revitalizációjával kapcsolatos zöldinfrastruktúra fejlesztések

Cél	Holtágak és csatornák revitalizációja, vízminőségi állapotának javítása, biológiai sokféleség megőrzése, élő vízi utak kialakítása az ökoszisztéma, valamint a megfelelő ökológiai állapot fenntartásával.
Tartalom	<p>Fadd-Dombori települések keleti oldalán helyezkedik el a Fadd-Dombori holtág, mely a Duna 1850-es években történt rendezése során keletkezett. A Fadd-Dombori holtág azonban elvesztette természetes összeköttetését a Duna élő medrével, ezért jellemző rá az eliszaposodás, mely csökkenti a víztározó-kapacitását, illetve negatív hatást gyakorol a vízminőségre.</p> <p>A Fadd-Dombori holtág vízrendszere összeköttetésben van a Tolnai holtág vízrendszerével. A két holtág között egy mesterséges csatorna, a Bartal csatorna biztosít vízkormányzásra lehetőséget. A Tolnai holtág szintén a folyamszabályozás során 1850-ben alakult ki, a Duna jobb parti ármentesített területén húzódik, közigazgatásilag nagyrészt Tolna városhoz, kisebb részben Fadd és Bogyiszló községekhez tartozik. A holtág a Dunából szivattyúzással és zsilipen keresztül gravitációsan tölthető fel, a Sió felé zsilipen üríthető le. Doromlási „Nagy” dunai vízkivételi mű teljes egészében felújításra vár. Jelenlegi</p>

	<p>kis tározókapacitásból adódó vízhiány veszélyezteti a Doromlasi szivattyúház üzemelését. Bogyiszlói földek öntözéses gazdálkodása kerül veszélybe a jó minőségű termőföldeken.</p> <p>Bartal csatornától a Mádi-Kovács zsilipig a meder szinte teljesen feltöltődött. Csapadékmentes időjárás esetén 20-30 cm a víz mélysége. Meglévő zsiliptól a Kutyatanyáig haladva a holtág erősen feltöltődött állapotban van, ezzel veszélyezteti a vízkivételi engedéllyel rendelkező öntözőfürt vízellátását.</p> <p>A Tolnai holtág a Sió csatornán keresztül rendelkezik gravitációs vízáteremtési lehetőséggel a Duna vízrendszeréhez.</p> <p>Ökológiai katasztrófa veszélyezteti a holtágakat, hisz a feliszapolódás mértéke jelentős. A meder erőteljes feliszapolódása miatt egyre kevesebb víz „fér el” a holtágban, ráadásul problémák vannak a holtág vízkészletével, különösen a nyári hónapokban az aszály és a hosszan tartó kánikulai időszakok miatt.</p> <p>Fontos célkitűzés a holtágak vízminőségi állapotának javítása, a jó ökológiai állapot fenntartása, a mederben tározható belvíz térfogatának növelése, a kialakult káros elöregedési folyamatok megállítása, a keletkezett károk helyreállítása, a kialakult természeti értékek megőrzése, fenntartása, fejlesztése, a fennmaradt és létrejött természeti értékek használatának, megőrzésének szabályozása, új területhasználati és szabályozási tervek kidolgozása, valamint az üzemeltetéssel összefüggő feladatok megoldása.</p>
Forrás	<p>KEHOP Plusz</p> <p>Forrásigény 4 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>Az érintett települések, a vízügyi igazgatóság és a Duna-Dráva Nemzeti Park</p>
Kedvezményezett kör	<p>Érintett települések önkormányzatai, KDMFÜ Nonprofit Kft., Érintett vízügyi igazgatóság</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ revitalizációval érintett terület nagysága (km²) - célérték: növekedés ○ mederkotrás során eltávolított káros anyag/iszap mennyisége (1000m³) - célérték: növekedés ○ kialakított élő vízi utak hossza (km) - célérték: növekedés • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ élővilág élőhelyének nagysága (km²) - célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ vízminőség javulása - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • mezőgazdasági öntözéshez vízkivétel biztosítása

	<ul style="list-style-type: none"> • tárolt vízmennyiséghez iszapkotrás végzése • iszap elhelyezésére zagyterek építése • partrendezési munkák • vízkivételi helyek felújítása az élő Dunából •
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.1.2. *Egyéb infrastruktúra-fejlesztések*

Cél	Egyéb, a településeket, illetve a teljes Kiemelt Térséget érintő infrastrukturális fejlesztések előkészítése
Tartalom	<p>Ezen programcsomag alapvetően kétféle infrastruktúra-fejlesztést foglal magába:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Egyéb olyan települési és térségi infrastrukturális fejlesztések előkészítése, amelyek megtervezésére és kivitelezésére az európai uniós társfinanszírozású, ágazati programok települési vagy vidékfejlesztési forrásai nem képesek elegendő fedezetet biztosítani. 2. Egyéb ágazati prioritásokhoz kapcsolódó, a KDMKT Operatív Programjának keretében megvalósítandó intézkedések infrastrukturális háttérfeltételeinek megteremtése, melyekre épülve a szakmai (gazdaság-, település- és humánfejlesztési) programok megvalósíthatóak. <p>1. A Kiemelt Térségi Fejlesztési Koncepció és Stratégiai Program számos olyan célt és igényt nevez meg a Kiemelt Térség nagyberuházásaihoz kapcsolódó fejlesztéseket illetően, melyek fedezetére előre jelezhetően indokolt lesz az európai uniós forrásokat kiegészítő, egyéb pénzügyi eszközök, források bevonása, mozgósítása. Ennek oka, hogy a települési önkormányzatok az infrastruktúra-fejlesztésekre kiírt pályázati felhívásokra ütemezve tudják benyújtani támogatási igényüket. A pályázati dokumentumok elkészítése, sikeres pályázat esetén pedig a projekt-előkészítés és -megvalósítás olyan mértékben és ütemben tud megvalósulni, ahogyan a források rendelkezésre állnak. Ezeket a kereteket kiemelten fontos összehangolni a KDMKT tervezett programjaival, térségi szinten, különösen az egymásra épülő programelemekre fókuszálva.</p> <p>A fentiek mellett fontos megjegyezni, hogy a Kiemelt Térség nagyberuházásai húzóerőt jelentenek és hatással vannak a Térség egyéb fejlesztéseire, kiemelten az infrastruktúra-fejlesztésekre. Az önkormányzatok által megvalósított összes fontosabb fejlesztés időbeli csúszással valósulhat meg a nagyberuházásokhoz képest, a pályázati folyamattól függően, illetve a megvalósítás nagyban függ a rendelkezésre álló források önkormányzatoknak megítélt támogatási összegétől, intenzitásától. Fennáll annak a kockázata, hogy nem minden infrastruktúra fejlesztés valósítható meg európai uniós forrásokból, vagy ezek időben nem igazodnak a Térség</p>

nagyberuházásaihoz. A leírtak miatt szükséges azon infrastrukturális projektigények meghatározása, melyek megvalósításához a települések (a TOP Plusz és egyéb forrásokon felül) igénybe vehetnek további forrásokat is.

Az intézkedés keretében megvalósítandó egyéb infrastruktúra-fejlesztésekhez tartozik a települési kerékpárutak, járdák, közterületek, sportpályák, közösségi terek, köznevelési intézmények stb. fejlesztésének infrastrukturális szempontból történő előkészítése, ahol az európai uniós forrás igénybevétele nem lehetséges (önerőhiány, projektméret vagy a programot terhelő túlzott mértékű igények miatt stb.), ill. az ezekhez kapcsolódó projekt-előkészítési feladatok abban az esetben, ha a fejlesztés megvalósulásának elmaradása a teljes Operatív Program megvalósításának sikerességét veszélyeztetné.

2. A fentiekhez hasonló megközelítéssel kerültek azonosításra azon infrastruktúra-fejlesztések is, melyek megalapozzák a KDMKT Operatív Programjában foglalt szakmai programok megvalósulását abban az esetben, ha ezen programokhoz kapcsolódóan a háttér infrastruktúra feltételeinek megteremtése, ill. a meglévő infrastruktúra fejlesztése indokolt. Megállapítható tehát, hogy ezen programok esetében az adott intézkedés megvalósulásának szükséges, de korántsem elégséges feltétele az infrastruktúra fejlesztése. Szintén kiemelendő, hogy a tervezett szakmai programok esetében az elérhető források korlátozott mértékben vagy egyáltalán nem alkalmasak az infrastruktúra-fejlesztések finanszírozására, ezért különösen releváns hazai forrás bevonása.

A KDMKT Operatív Programjában felsorolt, tervezett intézkedések közül a fentiek – többek között - az alábbi intézkedéseket érintik:

- Térségi Alapellátási Mintaprojekt – új háziorvosi praxisok kialakítása, a területi lefedettség javítása, a vonatkozó infrastrukturális feltételek megteremtésével
- Meglévő egészségügyi infrastruktúra fejlesztése – mentőállomások, rendelőintézetek felújítása, korszerűsítése
- Idősellátási Mintaprojektek kidolgozása és előkészítése - kihasználatlan lakásállomány feltérképezése, településrészek és lakóparkok azonosítása, melyek alkalmasak lehetnek egy innovatív idősellátási mintaprojekt befogadására stb.

A legtöbb, fenti intézkedés esetén lehetőség nyílik állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő épületek felújítására, átalakítására, energetikai korszerűsítésére, barna mezős beruházások keretében (amennyiben a szükséges ingatlan a Kiemelt Térség területén rendelkezésre áll). Néhány program esetében a tervezett fejlesztéshez kapcsolódó igény- és szükségletfelmérés valósul meg, elsősorban, a KDMKT Operatív Programjának keretében.

Forrás	RRF, ill. egyéb hazai és nemzetközi források (a pontos meghatározás folyamatban), továbbá Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Alap
Célcsoport	Forrásigény 10 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi. KDMKT lakossága, települései
Kedvezményezett kör	Települési önkormányzatok, KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ újonnan létrejövő, a KDMKT Operatív Programjának megvalósulását támogató intézmények által működtetett irodák/épületek száma (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • települési és kiemelt térségi infrastruktúra-fejlesztések előkészítése • egyéb kiemelt térségi, szakmai programok infrastrukturális háttér-feltételeinek megteremtése
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.2. Gazdaságfejlesztés

4.1.2.1. Ipari parki hálózat kiépítése és fejlesztése

1. Ipari parki hálózatfejlesztés

Cél	A KDMKT területén működő, ill. a jövőben fejleszteni kívánt ipari parkok/iparterületek hálózatba kapcsolása, a folyamatos tudástransfer biztosítása, ill. a közép- és hosszútávú gazdaságfejlesztési és fenntarthatósági célok elérhetővé tétele érdekében.
Tartalom	<p>A tervezett intézkedés átfogóan érinti a KDMKT területén megvalósuló, infrastruktúra-fejlesztéssel támogatott iparterület- és ipari parkfejlesztésben részesülő településeket: Paks, Gerjen, Szekszárd, Kalocsa, Dunaföldvár, Ócsény, Madocsa, Harta, Soltvadkert, Daruszentmiklós, Homokmégy stb. A program tehát a fejlesztett ipari létesítmények számára tartalom- és szolgáltatásfejlesztést tűzött ki célul, hozzá infrastruktúra-fejlesztési tevékenység a KDMKT Operatív Programjának keretében nem kapcsolódik. Az érintett szereplők hálózatba tömörítése kiemelt hatékonysággal képes támogatni a kiemelt térségi K+F+I tevékenységet, hiszen a technológiai, innováción alapuló fejlődés motorjaiként valamennyi ipari park azonosítható, a kapcsolódó szolgáltatásokkal, háttérfeltételekkel és -erőforrásokkal együtt.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Az Ipari Parki Hálózathoz kapcsolódó területeken szolgáltatásfejlesztési és inkubációs folyamatok generálása és támogatása, térségi szinten.• A KDMKT jelenleg is működő klasztereinek és egyéb, együttműködésen alapuló platformjainak, fórumainak elemzése, a kiemelt térségi, ill. megyei szintű joggyakorlatok megismerése és az adaptációs lehetőségek elemzése, áttekintése érdekében.• Társadalmi és Technológiai Innovációs Hub funkció kialakítása a Hálózathoz kapcsolódó ipari parkok területén. A Hub tevékenységének keretében, valamennyi helyszínen min. 1-1 hubmenedzser kerül kijelölésre, az innovációs folyamatok generálása és az ipari parkok területén található vállalkozások konstruktív együttműködésének fejlesztése érdekében. A hubmenedzser munkáját a KDMFÜ Nonprofit Kft. koordinációjával végzi.• A Hub működési alapjainak lefektetése, workshopok szervezése és lebonyolítása.• A Hub projektgenerálási tevékenységet is végezhet, a KDMKT fejlesztési koncepciójához kapcsolódóan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Az Innovációs Hub ágazati innovációösztönző és tudástranszfer-támogató szerepének megalapozása és erősítése, valamint az erre épülő külső és belső (a KDMKT szempontjából) kommunikáció részleteinek kidolgozása. • Innovatív, kollaboratív működést támogató szolgáltatás kidolgozásának tervezése, ipari park környezetben – az Ipari Parki Hálózat tevékenységéhez kapcsolódóan, mintaprojekt-előkészítő jelleggel, a nyugdíj előtt álló, idősödő korosztály munkaerő-piaci helyzetének javítása, mentális egészségük megtartása érdekében. A tervezett mintaprogram szorosan kapcsolódik a munkahelyi diverzitás témaköréhez is.
Forrás	Egyéb hazai források
Célcsoport	Forrásigény: 700 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi. iparterületeken, ipari parkok területén működő vállalkozások, egyéb, kiemelt térségi vállalkozások
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., Ipari Park tulajdonos/üzemeltető szervezetek, Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványok (Tolna, Bács-Kiskun, Fejér), Kamarák
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott Ipari Parki Hálózati Konceptió (db) – célérték: 1 ○ Ipari Parki Hálózat tagok száma (db) – célérték: 4 ○ A társadalmi és technológiai innovációt előmozdító hubmenedzserek száma (fő) – célérték: 4 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ A létrehozást követően 3 évvel még működő Ipari Parki Hálózatok száma (db) – célérték: 1
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Hálózatfejlesztési koncepció és stratégia kidolgozása; • Workshopok, fókuszcsoportos interjúk; • Szolgáltatásfejlesztés; • A hubmenedzserek munkájának koordinációja; • Tudásmegosztó, mintaprojekt- és modellelemző alkalmak (workshop, előadás, kerekasztalbeszélgetés) szervezése, állandó programsorozat indítása, ehhez kapcsolódóan, változó helyszínen (a hálózati tagok biztosítják, amennyiben az ehhez kapcsolódó erőforrás rendelkezésükre áll).
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.2.2. Harmadik szektor (szociális gazdaság) fejlesztése, új szereplők piacra lépésének támogatása

1. Helyi termékek értékesítési hálózatának létrehozása

Cél	A helyben előállított termékek helyi felhasználásának növelése, ezáltal a környezeti lábnyom csökkentése. A Kiemelt Térség területén előállított termékek, megtermelt javak
------------	--

térségi, országos, ill. nemzetközi piacon történő értékesítésének elősegítése.

Tartalom

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén jelenleg 17 piac működik, melyek közül 13 csupán heti 1-2 napon várja vásárlóit. Hiába magas a térségi kis- és őstermelők aránya, ill. hiába erősödnek meg a termékeit várhatóan sikeresen értékesíteni kívánó társadalmi vállalkozások ezen a területen, ha áruikat, termékeiket nem tudják személyesen eljuttatni vásárlóikhoz, kialakítva ezzel az érzelmi kapcsolaton alakuló kötődést, mely ennek a piaci szegmensnek kifejezetten sajátja. Stratégiai cél, hogy a KDMKT területén megsokszorozódjanak a termelői piacok, ezek tagjai folyamatos jelleggel kapcsolatban álljanak egymással, közösséggé és hálózattá formálódjanak, miközben képesek kielégíteni a Térség lakosságának diverz igényeit. Kizárólag ezt követően nyílik lehetőség arra, hogy online (webáruházon alapuló) és személyes jelenlétet igénylő, szabad és fedett térben kiépíthető, ideiglenes és állandó vásárterek jöjjenek létre a Térségben, tematikus programkínálattal kiegészítve a termékek által biztosított értéket (pl. gasztronómiai napok, főzőversenyek, előadások, workshopok, kerekasztalbeszélgetések stb.). Térségi szinten ez az igény (vásártér kialakítása, felújítása) valamennyi településméret esetében megjelenik, például: Dunaföldváron, Nagyszokolyon stb.

A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:

- Rövid ellátási láncon belüli kapcsolatok kialakítása, meglévők fejlesztése;
- A helyi termékek beszállítói arányának növelése a közétkeztetésben, a helyben tárolás kapacitásbővítésének elősegítése;
- Online piacterek kialakítása a kiemelt térségi Digitális Jólét Program keretében;
- Jógyakorlatok azonosítása;
- Mintaprojekt megvalósítása (helyi termékek megjelenése nagy áruházláncok polcain), helyi termék kataszter létrehozása, rövid ellátási lánc lifecycle analysis, a Paks II fejlesztéshez kapcsolódóan;
- Fontos elem a beszállítással kapcsolatos tapasztalatcsere megvalósítása, kitérve a logisztikára, szervezeti formára, minőségbiztosításra, gazdálkodók szervezésére;
- Az alapanyag termelők számára lehetőség biztosítása, hogy beszállítsanak pl. üzemi konyhákra, közétkeztetésbe.

Az intézkedés leginkább az alábbi településeket érinti:

Bogyiszló, Kalocsa, Fadd, Gyöngyös, Dunapataj, Szekszárd, Kecel, Paks, Zomba, Simontornya, Solt, Tamási, Dunaföldvár, Kiskőrös, Egyéb, a hálózathoz csatlakozó települések, különös tekintettel a városokra, nagyobb településekre.

Forrás	Interreg Central, Egyéb hazai források
Célcsoport	Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi. Őstermelők, kistermelők, kézműves termék-előállítók, egyéni vállalkozók, települési önkormányzatok, nonprofit szervezetek, szociális szövetkezetek, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., megyei önkormányzatok, egyéb, kiemelt térségi szereplők, Megyei Fejlesztési Ügynökségek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott Vásártérhálózatok száma (db) – célérték: 1 ○ Vásártérhálózathoz csatlakozók száma (db) – célérték: 20 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Piacot működtető települések száma a térségben (db) – célérték: 33 ○ Helyi termelők árbevétele (Ft) – célérték: növekedés • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ A létrehozását követően 3 év múlva még működő Termelői Vásártérhálózatok száma (db) – célérték: 1
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Offline piacterek kialakítása; • Piacterek arculati egységesítése, univerzális elemek meghatározása; • Termelői Vásártér-hálózat kialakítása online és offline (személyes jelenlétet igénylő) eszközfejlesztéssel és kapcsolódó programsorozatok kidolgozásával • Szervezeti és működési modell kidolgozása (kézikönyv) a Hálózat működtetéséhez; • Kommunikációs kampányok kidolgozása és lebonyolítása, online és offline csatornákon keresztül, az összehangolt marketing tevékenység támogatása érdekében.
Időbeli ütemezés	2022-2027

2. Társadalmilag kiemelkedően hasznos szervezetek fejlesztése a KDMKT területén

Cél	<p>A kiemelt térségi társadalmi vállalkozások bekapcsolása a gazdaságfejlesztési áramlatokba.</p> <p>A társadalmi vállalkozások üzleti életképességének és társadalmi hasznosságának fejlesztése, módszertani repertoár, ill. eszköztár bővítése.</p> <p>Fenntartható működés finanszírozási hátterének megteremtése. Civil szervezetek üzleti tevékenységének bővítése, fejlesztése.</p>
------------	--

Társadalmilag kiemelkedően hasznos KKV-k és nagyvállalatok azonosítása, stratégiafejlesztési folyamataik támogatása a társadalmi hasznosság mentén.

Tartalom

A 2014-2020-as programozási időszak gazdaságfejlesztési projektjei mentén Magyarországon ugrásszerűen megnőtt a társadalmi vállalkozások száma. Ezek egy része valódi, hiánypótló tevékenységet végez helyi (térségi szinten is), összeegyeztetve üzleti és társadalmi céljait. Ahogyan azonban nemzeti szinten, úgy a Kiemelt Térségben sem érhető tetten a harmadik szektor szereplőinek folyamatos és hatékony együttműködése, habár láthatóságuk növeléséhez, üzleti és társadalmi fenntarthatóságuk biztosításához ez nélkülözhetetlen lenne. A társadalmi vállalkozásokról általánosságban elmondható, hogy tudásuk és eszköztáruk számos olyan elemet tartalmaz, mely képessé teszi őket a helyi KKV-kkal, ill. nagyvállalatokkal megvalósított, hatékony és eredményes együttműködésre, beszállítóként, tanácsadóként, mentorálási folyamat résztvevőjeként. A szektorközi együttműködésen alapuló modell működőképességét több hazai és nemzetközi projekt sikeresen bizonyította, azonban arra korábban nem volt példa Magyarországon, hogy a harmadik szektor szereplői kiemelt térségi szinten lettek volna képesek az összefogásra, ezzel bizonyítva a bennük rejlő gazdasági és társadalmi potenciált egyaránt.

Általános hiány azonosítható továbbá az érintett szervezetek üzleti alapkompenciáinak (üzleti tervezés, kockázatvállalás, marketing, értékesítés stb.) területén is, mely gazdaságfejlesztési szempontból jelent kihívást a térségi kulcsszereplők számára. A fejlesztésükhöz kapcsolódó, célzott erőforrás-allokáció azonban mindenképpen megtérül: termékeik, szolgáltatásaik piacra léptetésével a közösségi elveken, ill. helyi beágyazottságon alapuló gazdaság mozgatórugóivá válhatnak, erősítve a mikro-, kis- és középvállalkozások gazdasági szerepét, fenntarthatóságát is, közvetett módon. A KDMKT területén megvalósuló szociális gazdasági mintaprojekt nemzeti szinten is modellértékűvé válhat.

Ahhoz azonban, hogy szektorközi együttműködések, ill. kapcsolódó mintaprojektek kerülhessenek kidolgozásra, első lépésként azonosítani szükséges – Térségben aktív civil szervezetek és társadalmi vállalkozások mellett – a társadalmilag kiemelten hasznos KKV-kat, illetve azokat a nagyvállalatokat, akik társadalmi felelősségvállalási programot valósítanak meg a jelenben (vagy pedig képessé tehetőek ilyen programok működtetésére a jövőben).

A fentebb bemutatott karakterisztikával rendelkező társadalmi vállalkozások foglalkoztatóként, innovátorként, szakértő szervezetként és vállalkozóként sok esetben olyan területeken is képesek támogatni a helyi közösségek életszínvonalának szinten tartását, javítását, ahol az állami források és lehetőségek végesek (pl. megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, szociális ellátás, egyéb hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerő-piaci

	<p>(re)integrációja, környezeti fenntarthatóság, helyi termékek előállítás, energiaközösségek működtetése stb.).</p> <p>A program keretében a KDMKT területén működő társadalmi vállalkozások (különös tekintettel a szociális szövetkezetekre) fejlesztése valósul meg (szervezet-, folyamat- és kompetenciafejlesztés a szervezeti hierarchia valamennyi szintjén) annak érdekében, hogy az érintett szervezetek felkészülten tudjanak fogadni és integrálni a jövőben (is) hátrányos helyzetű munkavállalókat, jogi és foglalkoztatási formától függetlenül.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiemelt térségi társadalmi vállalkozások és társadalmilag hasznos KKV-k üzleti életképességének és társadalmi hasznosságának fejlesztése; • Társadalmi vállalkozások, ill. társadalmilag kiemelten hasznos KKV-k minősítőrendszerének kidolgozása, a helyi beágyazottság és a társadalmi hatás monitorozása érdekében. • Térségi szociális szövetkezetek, civil és nonprofit szervezetek szervezetfejlesztése. • Az adatbázis részeként egy olyan, nagyvállalati kiegészítő modul is létrejön, mely a Térségben működő, társadalmi felelősségvállalási (CSR) programmal rendelkező nagyvállalatokat gyűjti össze. • Működő társadalmi vállalkozások fejlesztése, foglalkoztatási fókusszal
Forrás	<p>Erasmus+ KA2 Együttműködési partnerségek Interreg Central, Interreg Danube,</p> <p>Forrásigény: 1,3 milliárd Ft (társadalmilag kiemelkedően hasznos szervezetek fejlesztése és 200 millió Ft (társadalmi vállalkozások fejlesztése, foglalkoztatási fókusszal), mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>Kiemelt térségi civil szervezetek, társadalmi vállalkozások (nonprofit és civil szervezetek, szociális szövetkezetek), egyházi szervezetek, KKV-k, nagyvállalatok.</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a KDMKT Társadalmi Vállalkozási Stratégiájának kidolgozásában és működésének koordinációjában résztvevő szervezetek</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott KDMKT Társadalmi Vállalkozás Stratégia és adatbázis (db) – célérték: 1 ○ Megvalósított Szociális gazdasági mintaprojektek száma (db) – célérték: 1 ○ Innovatív eszköztár kidolgozásához csatlakozó foglalkoztatók száma (db) – célérték: 15 ○ Vállalkozói kompetenciafejlesztő programokon résztvevő hátrányos helyzetűek száma: 100

	<ul style="list-style-type: none"> • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Társadalmi vállalkozások száma a térségben (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Adatbázis létrehozása és folyamatos frissítése, partnerségi hálózat kiépítése, beleértve a kiemelten társadalmilag hasznos KKV-kat, nagyvállalatokat is. • A KDMKT Társadalmi Vállalkozási Stratégiájának kidolgozása és megvalósítása. • Minősítő rendszer kidolgozása és működtetése. • Együttműködés a Térségi Kompetencia Központtal. • Képzési-fejlesztési módszertan és eszköztár kidolgozása. • Kapcsolódó tréningek, workshopok, mentorprogramok, pitching események. • Humánerőforrás-menedzsment tanácsadás a majdani, ill. jelenlegi foglalkoztatók számára; • Munkahelyi integráció támogatása: tréning, coaching, mentoring, egyéb tanácsadás; • Hazai és nemzetközi jogyorkorlatok összegyűjtése és az adaptáció lehetőségeinek vizsgálata, elemzése; • Atipikus és egyéb, innovatív foglalkoztatási formák elterjesztése a célcsoport körében;
Időbeli ütemezés	2022-2027

4.1.2.3. *Vállalkozásfejlesztés*

1. Helyi mikro-, kis- és középvállalkozások technológiai és kompetenciafejlesztése, digitalizáció támogatása

Cél	Helyi (kiemelt térségi) KKV-k gazdasági szerepének erősítése Beszállítóvá válás támogatása, a térségi nagyberuházásokhoz kapcsolódóan. ..
Tartalom	A Kiemelt Térség területén azonosítható egy olyan célcsoport, mely a térségi nagyberuházásokból, infrastruktúra-fejlesztésekből – létszámarányukhoz képest – kevéssé részesül. Ezen szereplők technológia- és kompetenciafejlesztése (a kiemelt térségi források hatékony és célzott felhasználásával) kizárólag központi koordináció mentén, a teljes célcsoportra kiterjedően valósítható meg. Különösen igaz ez a megállapítás abban az esetben, ha a kiemelt térségi vállalkozásokat szükséges felkészíteni hazai, ill. nemzetközi visszatérítendő, ill. vissza nem térítendő források igénybevételére. A KDMFT abban kívánja támogatni ezeket a piaci szereplőket, hogy elért eredményeiket, valamint fejlesztési igényeiket strukturált formában legyenek képesek azonosítani és bemutatni, támogatási kérelmeik benyújtása és a jövőbeni együttműködésük elindítása során (egyéni fejlesztési mintatervek készítése és ellenőrzése).

	<p>A program keretében Vállalkozásfejlesztési koncepció kerül kidolgozásra és megvalósításra, a felnőttképző intézményekkel és szakképzési centrumokkal együttműködve Összességében a KDMFT és munkaszervezete a kiemelt térségi vállalkozások körében felméréseket végez, velük folyamatos jelleggel kapcsolatot tart, ennek keretében pedig eljuttatja az érintett szervezetekhez hazai, ill. nemzetközi programok hírét, lehetőségét, támogatva és elősegítve az érintett vállalkozások csatlakozását ezen programokhoz (egyfajta érdekképviselőt és szakmai támogatást nyújtó intézményrendszerként).</p> <p>A Kiemelt Térség jövőbeni nagyberuházásainak sikeressége, ill. az Ipari Parkokat feltöltő vállalatok fenntartható működése továbbá nagyban függ a helyi beszállítók felkészültségétől, megbízhatóságától, az általuk nyújtott szolgáltatás, ill. gyártott termék minőségétől.</p> <p>A térségi vállalkozások beszállítóvá válásának támogatása érdekében az alábbi tevékenységek indokoltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meglévő vállalkozások minősítése potenciális beszállítóként, minőségbiztosítási céllal. A kapcsolódó minősítőrendszer kidolgozása és működtetése. • A beszállítók felkészítése (képzési program kidolgozása és megvalósítása).
Forrás	<p>Interreg Central, Interreg Danube, HU-SRB, Horizon Europe, Erasmus+, LIFE, Norvég Alap, Visegrádi Alap</p> <p>Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>Kiemelt térségi mikro-, kis- és középvállalkozások tulajdonosai, operatív vezetői, egyéb munkatársai, területi kamarák</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft., Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványok, ill. egyéb, a KKV-k fejlesztésében résztvevő kedvezményezettek, valamint közvetlenül a KKV-k</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vállalkozásfejlesztési koncepció (db) – célérték: 1 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Térségi kis- és középvállalkozások száma (db) – célérték: 900
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozásfejlesztési koncepció kidolgozása és megvalósítása; • Vállalkozói felmérések előkészítése és lebonyolítása; • Állandó kapcsolattartás a Kiemelt Térség területén működő vállalkozásokkal; • Egyéni (szervezeti szintű) fejlesztési mintatervek kidolgozása, szervezeti diagnózis elkészítését követően;

	<p>IKT megoldások fejlesztése, innováció ösztönzése;</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kiemelt térségi vállalkozások beszállítói működésének fejlesztése; • Beszállítói minősítőrendszer kidolgozása (szakmai koncepció és informatikai háttér); • Képzés- és tananyagfejlesztés, a térségi felnőttképző intézményekkel együttműködve.
Időbeli ütemezés	2021-2027

2. Térségi beruházás-ösztönzési program

Cél	Ösztönző környezet kialakítása, a Kiemelt Térség tőkeintenzitásának növelése, valamint adekvát pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés biztosítása valamennyi, betelepülni kívánó vállalat esetében, az állami, ill. banki szektor együttműködésével. Addicionális cél a térségi vállalatok foglalkoztatási szerepének ösztönzése.
Tartalom	<p>Habár az Operatív Program tervezésének időszakában már néhány nagyberuházás ismert a KDMKT területén (Paksi Atomerőmű II. blokk, Tamási-Hús Kft.), a Térség versenyképességének erősítéséhez nélkülözhetetlen további külföldi tőke bevonása, a gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó stratégiai célok megvalósítása érdekében. Ehhez azonban egy ösztönző környezet kialakítása válik szükségessé. A Program keretében biztosítani kívánt pénzügyi eszközök nemcsak az infrastrukturális-logisztikai háttér megteremtéséhez képesek hozzájárulni, munkaerő-piaci vonatkozásukkal (visszatérítendő vagy vissza nem térítendő képzési és bértámogatás) segítik a térségi foglalkoztatás ösztönzését is.</p> <p>A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség egyik legfontosabb kihívása, hogy a meglévő és kialakításra kerülő új ipari parkok fenntarthatósága, a térségben működő és a térségbe betelepülő vállalkozások egymás közötti együttműködésének erősítése rövid és hosszú távon is biztosított legyen, ehhez azonban nélkülözhetetlen a beruházás-ösztönzés központi, programszintű kezelése.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Térségi Beruházás-ösztönzési Program részleteinek kidolgozása, az érdekelt felek azonosításával, finanszírozási háttér megteremtésével. A Program kidolgozásakor kiemelt figyelmet kell fordítani az Ipari Parki Hálózat fenntarthatóságának biztosítására, az épített infrastruktúra utóhasznosítására. Releváns kimenet lehet országos szintű programokhoz történő csatlakozás, illetve a kiemelt térség gazdasági, társadalmi és jogi környezetének felkészítése a beruházások befogadására, megvalósítására.• A program földrajzi érintettsége elsősorban a fejlett várostengelyre (ún. gazdasági-technológiai magterület), valamint a Kiemelt Térség Dunától keletre fekvő területeire terjed ki.
Forrás	Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	Hazai és külföldi tulajdonban lévő nagyvállalatok, kis- és középvállalkozások

Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a Térségi Beruházás-ösztönzési Program megvalósításában résztvevő kedvezményezettek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott Térségi Beruházás-ösztönzési Program (db) – célérték: 1 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke (Ft) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi Beruházás-ösztönzési Program részleteinek kidolgozása; • Országos szintű programok, ill. a jogszabályi környezet változásának folyamatos figyelemmel kísérése; • Tanácsadás a KDMKT területén beruházásra nyitott, ill. az tervező piaci szereplők számára, a Kiemelt Térség sajátosságainak megismertetése céljából; • Beruházáshoz kapcsolódó infrastrukturális háttér megteremtése, különös tekintettel az Ipari Parki Hálózat tagjaira; • Munkaerő-piaci és képzési igények kiszolgálása a tervezett beruházásokhoz kapcsolódóan, a Térségi Kompetencia Központtal és a Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórummal együttműködve.
Időbeli ütemezés	2022-2027

3. Közép-Duna Menti Kiemelt Térségfejlesztési Alap létrehozása és működtetése

Cél	<p>A Kiemelt Térség gazdaságának szektorközi együttműködések alapuló fejlesztése.</p> <p>Helyi identitás erősítése, a társadalmi és gazdasági innováció, valamint a programban részt vevő szervezetek pozitív társadalmi beágyazottságának elősegítése.</p> <p>Egy, a helyi adottságokra alapozott, összehangolt gazdaságfejlesztési folyamatokat, együttműködések dinamikizáló, „Közép-Duna Menti Kiemelt Térségfejlesztési Alap” elnevezésű program kialakítása és működtetése a KDMKT-ban.</p> <p>Egy olyan professzionális programmenedzsment szervezet és rendszer kialakítása, amely hatékonyan képes támogatni a Térség gazdaságfejlesztési tevékenységét.</p>
Tartalom	Működő, települési szintű jógyakorlatok elemzése és a kiemelt térségi sajátosságokra történő adaptáció lehetőségének vizsgálata: struktúra, dokumentáció, eljárások, folyamatok, belső kommunikációs online felület adaptációja.

	<p>A megvalósítás során folyamatos kapcsolattartás az érintett jogyakorlatok szakértőivel.</p> <p>Az adaptációs vizsgálatokra alapozott stratégiai irányok, mintaprogramok és kapcsolódó mintaprojektek kidolgozása. Az Alap finanszírozási hátterének és intézményi hátterének megteremtése.</p> <p>Közép-Duna Menti Kiemelt Térségfejlesztési Alap létrehozásának előkészítése és megvalósítása.</p> <p>A jelen operatív programban megfogalmazott komplex tevékenységekhez szükséges egy olyan adaptált folyamat- és tudásmenedzsment biztosítása, amely a kezdetektől a rendszer fenntartásáig folyamatos szakmai mentorálást, tanácsadást, szakértői támogatást biztosít, az előre egyeztetett ütemezés szerint.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kialakított hálózatosodás, illetve a különböző szférák közötti együttműködés erősödése révén a program során létrejövő partnerségnek köszönhetően a térség adóerő-képessége nő, a helyi szintű beruházások száma növekszik, a vállalkozói környezet pedig az érintett szervezetek számára kedvezően alakul. • A program eredményeképpen továbbá a Térség népességmegtartó ereje nő, a fiatalok (mint kiemelt fontosságú célcsoport) elvándorlása folyamatos jelleggel csökken. <p>A Térségfejlesztési Alap csökkenti a Kiemelt Térség kitettségét az uniós társfinanszírozású, ill. egyéb hazai és nemzetközi források rendelkezésre állásának, biztosítva a folytonos fejlesztés lehetőségét az Operatív Program megvalósítása során.</p>
Forrás	<p>PIP Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Nonprofit Kft. forrása, egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény: 5 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>Ipari Park tulajdonos szervezetek, Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványok (Tolna, Bács-Kiskun, Fejér), Kamarák, KKV-k, civil szervezetek, településvezetők, önkormányzatok, kulturális intézmények, kormányzati vagy önkormányzati többségi tulajdonban lévő nonprofit szervezetek</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft.</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Projekt keretében létrejövő és működő munkacsoportok (db) – célérték: 4 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Megkötött együttműködési megállapodások száma (db) – célérték: 20 ○ Kidolgozott mintaprojektek száma (db) – célérték: 4

Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Együttműködés a kiválasztott, elemzett és adaptált jógyakorlatok szakértőivel, megvalósítóival. • Munkacsoportok kialakítása és kapcsolódó menedzsmentfeladatok ellátása; • Szakmai mentorálás, tanácsadás, egyéb szakértői támogatás az adaptáció előkészítése és az Alap létrehozása érdekében; • Workshop alkalmak a munkacsoportok tevékenységének összehangolása érdekében; • A meghatározott legfontosabb stratégiai területeken azonosított kihívásokra válaszul együttműködésre alapuló innovatív mintaprojekt-ötletek kidolgozása.
Időbeli ütemezés	2021-2027

3.1.2.4. Mezőgazdasági termelés innovációs fejlesztése

1. IT alapú precíziós technológia bevezetése a mezőgazdasági termelésbe, intelligens gépesítés alkalmazása K+F tevékenységek keretében

Cél	Kézimunkaerő hiány, valamint a klímaváltozás hatásainak enyhítését célzó technológiák bevezetése
Tartalom	<p>A Térségben alapvető problémaként jelentkezik az a tendencia, miszerint a kézimunka-igényes intenzív kultúrák visszaszorultak. A lassan drasztikus méretű munkaerőhiány egyre nagyobb problémát jelent az alapanyag-termelés terén (zöldségtermesztés, gyümölcstermesztés). A térségi élelmiszeripari feldolgozás egyik nagy problémája szintén az alapanyag-beszállítás problémáira vezethető vissza. Rövidtávon a kézimunkát kiváltó hagyományos munkagépek termelésbe állítása jelenthet megoldást (pl. betakarítógépek). Hosszabb távon a kézimunkaerő kiváltására szükség lenne a célzottan magyar termelési viszonyokra fejlesztett, precíziós és intelligens gépi eszközök kifejlesztésére.</p> <p>Az érintett térség mezőgazdasági termelésében részt vevő vállalkozásai meglehetősen kiszolgáltatott helyzetben vannak egyrésztől piaci oldalon a vertikumban felettük tevékenykedő szereplők felé, másrészt – különösen az intenzív termelés esetében – a munkaerő-piaci folyamatok is nagy hatással vannak tevékenységükre.</p> <p>Az eszközellátottság az EU-s támogatásoknak is köszönhetően javul, de még mindig sok kívánnivalót hagy, és ez különösen igaz a munkaerő rendelkezésre állásának hiánya miatti gépesítési igényekre.</p> <p>Egyik legnagyobb gond a szektorban az élőmunka-igényes termeléshez szükséges munkaerő hiánya. A kertészeti műveléshez szükséges nagy kézimunkaerő-igény rendelkezésre állása csak megfelelő jövedelmek mellett biztosított. Ez viszont az árakra jelentős mértékben kihatna, amit a nagy élelmiszeripari cégek és</p>

diszkonthálózatok dömpingárai és hatalmas késztermékkínálata meggátol.

A megfelelő IT eszközellátottság kialakítása érdekében szükséges a mezőgazdasági szereplők és a jelenlegi termelési struktúra feltérképezése adatfelmérés keretében, melynek révén aktuális adatrendszer áll rendelkezésre a jelenlegi szereplőkről és Térség agrárszektorának szerkezetéről.

A precíziós gazdálkodás szoros összefüggésben van az agroökológiai szemlélettel, illetve kiegészíti azt. Ennek megfelelően a mezőgazdasági innovációs fejlesztések tartalmazzák agroökológiai szempontokat is. Az agroökológia a természet által biztosított erőforrások optimális felhasználása a mezőgazdaság fejlesztésére a szintetikus alapanyagok (műtrágyák, rovarirtók vagy antibiotikumok) minimális felhasználásával, valamint a gazdaságok rugalmasságának és autonómiájának növelésével. Az iparszerű mezőgazdaságnak jelentős az ökológiai lábnyoma, fenntartható, helyreállító gazdálkodási rendszerekre van szükség. Arra van szükség, hogy a helyi élelmiszereket az élelmiszer-ellátás középpontjába állítsuk, jelentős teret adva a kistermelőknek. Az IT technológiák várhatóan optimalizált erőforrás-felhasználást tesznek lehetővé, hozzájárulva ezáltal az agroökológia előtérbe kerüléséhez.

Az IT alapú precíziós technológia hatékony bevezetése érdekében az alábbi intézkedések, tevékenységek szükségesek:

- a kézimunkaerő hiányát enyhítő géphasználat elterjedésének előmozdítása
- a teljesen visszaszoruló kézimunkaerő teljes értékű kiváltását lehetővé tevő, a magyar termelési viszonyokhoz illeszkedő gépi infrastruktúra fejlesztésének támogatása K+F tevékenység keretében;
- Térségi precíziós növénytermesztési mintaprojekt megvalósítása, melynek lényege az IT alapú precíziós mezőgazdasági technológia alkalmazása mind a szántóföldi-, üvegházi növénytermesztésben, mind az ültetvényeken (kertészet, szőlőtermesztés)
- Állattenyésztés optimalizációját célzó innovatív fejlesztések térségi mintaprojekt
- Precíziós gazdálkodás mintaprojektekhez kapcsolódó szakember képzések.
- mezőgazdasági szereplők adatfeldolgozása, nyilvántartási rendszerének kidolgozása, szereplők átláthatóságának biztosítása

Forrás

260 millió Ft – állattenyésztési és növénytermesztési precíziós mintaprojekt – egyéb hazai forrás

Forrásigény 260 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.

Célcsoport	mezőgazdasági őstermelők, gazdák, állattartók és állattartó telepek, mezőgazdasági vállalkozások
Kedvezményezett kör	MATE - Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, adatbázis kezelését bonyolító szervezet KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Precíziós növénytermesztés/állattartás mintaprojektbe bevont mezőgazdasági szereplők száma (fő) - célérték: növekedés ○ Precíziós növénytermesztés/állattartás mintaprojekt tapasztalataira épülően kidolgozott tananyagok száma (db) - célérték: 2 ○ Precíziós növénytermesztés/állattartás képzésben részt vett mezőgazdasági szereplők száma (fő) - célérték: növekedés ○ Kidolgozott innovatív megoldási javaslat csomagok száma a precíziós növénytermesztésben/állattartásban (db) - célérték: 2 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Precíziós növénytermesztés mintaprojektben betakarított növény terméshozama (t/ha) - célérték: növekedés ○ Precíziós állattartás mintaprojektben keletkezett állati terméke mennyisége (t) - célérték: növekedés ○ Precíziós növénytermesztés mintaprojektben termelési költségek változása hagyományos gazdálkodáshoz képest (Ft/ha) - célérték: csökkenés ○ Precíziós állattartás mintaprojektben termelési költségek változása hagyományos állattartáshoz képest (Ft) - célérték: csökkenés ○ Növénytermesztés során igénybe vett élő kézimunkaerő-igénybevétel számának változása a hagyományos gazdálkodáshoz képest (fő) - célérték: csökkenés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Problémafeltárás, adatfelmérés, új technológia alkalmazása. 2. A Paksi Atomerőmű bővítés kapcsán felmerülő, agrárszektor érintő kihívások azonosítása • Innovatív megoldási javaslatok megfogalmazása, technológiák bemutatása, adaptációjuk lehetőségének vizsgálata, cél az újszerű technológiák révén a költségek csökkentése, a termelés növelése, valamint alkalmazkodás az erőműbővítés kapcsán jelentkező hirtelen keresletnövekedésre, majd annak visszaesésére a bővítést követően • Képzési csomagok összeállítása a helyben működő gazdálkodók számára az innovatív technológiákról, lehetőségekről • Mintaprojekt(ek) megvalósítása • Piacra jutás elősegítése

	<ul style="list-style-type: none"> • Mezőgazdasági adatgyűjtés
Időbeli ütemezés	2021-2027

2. Mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelését célzó öntözésgazdálkodási fejlesztések, klímaváltozáshoz kapcsolódó adaptációs lehetőségek felmérése

Cél	Öntözési közösségek létrehozása és működtetése, szőlőtermesztési lehetőségek felmérése a klímaváltozás kapcsán
Tartalom	<p>A klímaügy, a globális felmelegedés és az egyre többször jelentkező hosszabb, aszályos időszakok miatt az öntözés szükségessége még jelentősebb lett az elmúlt évtizedekhez képest.</p> <p>A klímaváltozás hatásai trendszerűen jelentkeznek, amelyek magukba foglalják egyrészt a csapadék mennyiségének csökkenését, másrészt a hőmérséklet növekedését. A szántóföldi növénytermesztés eredményessége szempontjából ezeken túlmenően sokkal fontosabb az, hogy a klímaváltozás hatására megnövekedett a szélsőséges, extrém időjárási jelenségek gyakorisága, valamint nőtt a szélsőségek amplitúdója. A klímaváltozás trendjeihez a növénytermesztés kisebb-nagyobb mértékben képes alkalmazkodni egyrészt a művelési ágak és növényi kultúrák struktúrájának a változtatásával, a stressztűrő, szárazságot jobban elviselő fajták/hibridek megválasztásával, de legfőképpen az adaptív agrotechnikai modellek alkalmazásával. Sajnos egyre nehezebben tudunk az extrém időjáráshoz alkalmazkodni az előbbi eszközök valamelyikével is.</p> <p>Hazánkban, így a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben is, a szántóföldi növénytermesztésben integráló faktor a víz, a növények vízellátása. A szántóföldi növények vegetatív és generatív fejlődésében, termésképződésében a vízellátás kulcsszerepet tölt be, de befolyásolja a különböző agrotechnikai inputok (pl. talajművelés, növényvédelem stb.) hatékonyságát is.</p> <p>Az öntözés és vízhasználat azonban több szempontból is kérdéses, a vízkivétel számos vizsgálandó kérdést vet fel. Az öntözés elsősorban infrastrukturális beruházást jelent, melyek költsége óriási, a megtérülése pedig csak rendkívül intenzív termelés esetén lehet alacsonyabb, mint 5-10 év. Szintén gondot okozhat a közös tulajdonú földterületek tulajdonosai közötti konszenzusos döntés meghozatala, valamint a felszíni vizek elérhetősége öntözési célból a legtöbb helyen nehézkes a távolságok és a szomszéd földtulajdonosok területei miatt.</p> <p>A 2019. évi CXIII. törvény az öntözéses gazdálkodásról orvosolta azokat a hiányosságokat, melyek a visszatartják a gazdákat a költséges technológiák kialakításától. Ennek egyik módja az öntözési közösségek létrehozása. Bács-Kiskun megyében több öntözési közösség is alakult, illetve megalakulásuk folyamatban van Tiszaalpár, Lakitelek, Szentkirály, Nyárlőrinc, Kunsági, Kalocsa és a Hartai Öntözési Közösségek, utóbbi kettő már működőképes, és a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben található.</p> <p>A Bács-Kiskun megyében működő öntöző közösségek mintája követendő. Ezek mintájára célszerű létrehozni további öntözési közösségeket Tolna és Fejér megyében is. Tekintettel arra, hogy Tolna</p>

	<p>és Fejér megyében jelentős szerepet tölt be a növénytermesztés, a termelési hatékonyság növelése kitűzendő cél a mezőgazdaságban.</p> <p>A szántóföldi növénytermesztés mellett az ültetvényeken is érdemes vizsgálni a klímaváltozás hatására történő alkalmazkodást. Tekintettel arra, hogy a Kiemelt Térséghez több borvidék is tartozik, valamint a borászati termékek piaca jelentős, szükségessé válik a szőlőtermesztés klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásának felmérése. A nemzetközi programok jó lehetőséget kínálnak arra, hogy megvizsgáljuk azon országok bevált gyakorlatait, ahol a klímaváltozás máris hatással van a szőlőtermesztésre. Szükséges a klímamodellek alapján prognosztizált különböző scenáriók időjárási tényezőinek megfelelő szőlőfajták tanulmányozása és telepítési lehetőségeik vizsgálata.</p> <p>A Térség mezőgazdasági termelésének fejlesztéséhez jelentősen hozzájárulna több öntözési közösség kialakítása. Továbbá a borászat színvonalának megőrzése érdekében érdemes megvizsgálni a szőlőtermesztési lehetőségeket a klímaváltozás tükrében. Mindehhez az alábbi intézkedések meghozatala szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> • öntözési közösségek létrehozásához területi adottságok felmérése, potenciális öntözési közösségek megszervezése; • Meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelep(ek) üzemeltetése, fenntartása, fejlesztése; • Új öntözési beruházások előkészítése; • az agrárpolitikáért felelős miniszter, mint illetékes hatóság elismerésével, vagyis öntözési közösségként történő elismerés megszerzése • nemzetközi projekt keretében a szőlőtermesztési ágazat vizsgálata, valamint klímaadaptációs módszerek gyakorlatban történő ismertetése.
Forrás	<p>300 M Ft – EMVA (öntözési közösség) 120 M Ft - LIFE Éghajlatpolitikai alprogram, Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz (szőlőtermesztési mintagazdaság)</p> <p>Forrásigény 420 M Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>mezőgazdasági társas vállalkozások, családi gazdaságok, termelői csoportok, szövetkezetek, az öntözni kívánt terület használati jogával rendelkező gazdasági társaságok vagy szövetkezetek, mezőgazdasági termelők</p>
Kedvezményezett kör	<p>öntözési közösségek, KDMFÜ Nonprofit Kft.</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott öntözési közösségek száma (db) - célérték: 3 ○ projektbe bevont öntözött területek nagysága (ha): célérték: 200 ha • eredmény:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ öntözőközösség által mezőgazdasági célú öntözésre használt víz mennyisége (m³; csökkenés) - célérték: növekedés ○ öntözés költségeinek változása az öntözőközösségben kialakított vízgazdálkodási infrastruktúra hatására (Ft/ha)- célérték: csökkenés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • öntözési közösségek létrehozásához területi adottságok felmérése, potenciális öntözési közösségek megszervezése; • Meglévő, közös érdekeltségű öntözőtelep(ek) üzemeltetése, fenntartása, fejlesztése; • Új öntözési beruházások előkészítése; • az agrárpolitikáért felelős miniszter, mint illetékes hatóság elismerésével, vagyis öntözési közösségként történő elismerés megszerzése • szőlőtermesztési mintagazdaság létrehozása: érintett gazdák felkutatása és klímaváltozáshoz kapcsolódó alkalmazkodóképességük felmérése, jó gyakorlatok felkutatása, adaptációs módszerek kidolgozása, különböző scenáriók időjárási tényezőinek megfelelő szőlőfajták tanulmányozása, telepítési lehetőségek vizsgálata, mintatárság létrehozása
Időbeli ütemezés	2021-2027

3. Borászati temperált tároló fejlesztése

Cél	Borászati temperált tároló kialakítása, meglévő tárolók felmérése alapján
Tartalom	<p>A Kiemelt Térségben a szőlőtermesztés és borászat nélküli a térségi logisztikai háttérrel. A Térségben a nagyobb borászatoknak rendelkezésükre áll temperált tároló, azonban a számuk nem elegendő a teljes termelés lefedésére. A temperált tárolók a legmodernebb technológiával biztosítják a folyó-és palackos borok tárolását. Továbbá szükséges a tárolásra előkészített borok szakszerű, laboratóriumi bevizsgálása, palackozása és megfelelő tárolása. Mindezekhez azonban jelentős fejlesztések, kapacitások szükségesek, főként az alapanyag-termelés terén szükséges megoldást találni a kézimunka-igény kiváltására. A térségben megtermelt mezőgazdasági alapanyagok előállításában, a friss, tartósított vagy feldolgozott formában értékesített alapanyaggyártás, tárolás és feldolgozás terén, valamint az így létrehozott élelmiszerek piacra juttatása terén tapasztalható szűk keresztmetszetek/hiányosságok enyhítésére/megszüntetésére az alábbi fejlesztési beavatkozásokat kell elvégezni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • borászati temperált tároló létrehozása és működtetése
Forrás	Forrásigény 1,2 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági vállalkozások, borászati szereplők
Kedvezményezett kör	Önkormányzati tulajdonban lévő vállalkozások, önkormányzatok, építőipari vállalkozások, borászok, KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ agrárlogisztikai/korszerűsítést célzó fejlesztéseket igénybe vevő mezőgazdasági termelők száma (fő) - célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ borászati tárolást/korszerűsítést célzó fejlesztések hatására piacra jutás elősegítésében érintett bortermelők száma (db)- célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • térségi borászati temperált tároló kialakítása • borászati termékek tárolásának kapacitás felmérése, meglévő tároló kapacitás feltérképezése
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.3. Turisztikai fejlesztések

4.1.3.1. *A Kiemelt Térség Turisztikai Menedzsment Rendszerének kialakítása: térségi turisztikai program kidolgozása, marketing feladatok ellátása*

Cél	A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Turisztikai Menedzsment Rendszerének kialakítása, marketing rendszer tervezése és működtetése, Térségi turisztikai stratégia kidolgozása.
Tartalom	<p>A Kiemelt Térség nem szerepel Magyarország kiemelkedő turisztikai desztinációi között. A térségi turizmusra jellemző a szezonális, a forgalom többnyire az aktív turizmusnak, borturizmusnak és fesztiválturizmusnak köszönhető. Ugyanakkor a Térségben jelentős turisztikai potenciál rejtőzik, melyek feltérképezése és az attrakciók fejlesztése révén jelentős javulás érhető el a Térség turisztikai forgalmában és a szezonális csökkenésében. A KDMKT területe földrajzi adottságainak és meglévő attrakcióinak köszönhetően számos kikapcsolódási lehetőséget biztosíthat az aktív- és vízi turizmus kedvelőinek. A Dunapart, a Duna holtágai és a térségben található tavak gazdag programot biztosíthatnak a vízi sportokat kedvelőknek (kajak, kenu túrák, horgászat, strandolás).</p> <p>A Kiemelt Térség területén számos tó, ill. horgászó is található, ezen terület nem kap kiemelt hangsúlyt a turizmuson belül. A Térség horgászturizmusa azonban nagy potenciált rejt magában: a Duna, illetve annak egykori holtágai is jelentős halállománnyal bírnak. Kiemelkedik közülük a Szelidi-tó és a Vadkerti tó. Halastavak is nagy számban találhatóak a Térségben: Ozorán, Pakson, Tamásiban, Tolnán és Akasztón, jelenleg azonban kihasználatlanok, turisztikai szempontból. Ezért szükséges egy összehangolt térségi horgászprogram kidolgozása, horgászközösség működtetése. További fejlesztést igényel a Szelidi-tó és a Fűzvölgyi csatorna turisztikai kapcsolatának megteremtése. A nagyobb tavak strandfejlesztése szintén kiemelt feladat a Térségben.</p> <p>A vízi turizmushoz jól illeszthetőek a túraútvonalak, kirándulólhelyek, valamint hozzájuk kapcsolódó attrakciók. Az útvonalak kijelölése, attrakciók fejlesztése kiemelt feladat a Térségben. A Térség továbbá számos gyógyfürdővel rendelkezik, melyek infrastruktúra fejlesztése, valamint kapacitás bővítése szükséges a minőségi szolgáltatás megvalósításához. Szintén említésre méltó a bor- és gasztroturizmus, tekintettel a Térségben fellelhető borvidékekre és híres borpincékre. A Térség méltán lehet büszke a helyben megtermelt egészséges mezőgazdasági</p>

	<p>termékeire, melyek a turizmushoz kapcsolódó gasztronómia alapját jelenthetik.</p> <p>Mindezen turisztikai ágazatok összehangolt működése szükséges, továbbá szükséges a Térség turisztikai forgalmának növelése olyan komplex programok megvalósítása révén, melyek széles körű kikapcsolódást jelentenek a Térségbe látogatóknak.</p> <p>Az összehangolt fejlesztések, valamint a hatékony működés megvalósításához mindenképp szükséges egy olyan menedzsment struktúra kialakítása, amely képes összefogni a Térség turisztikai szereplőit, összehangolja a turisztikai programokat, valamint ellátja a turisztikához kapcsolódó marketing feladatokat.</p> <p>Ennek érdekében szükséges a Közép-Duna Menti Turisztikai Menedzsment Rendszer létrehozása, melynek kiemelt feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Kiemelt Térség turisztikai stratégiájának létrehozása • Marketing terv kidolgozása és megvalósítása • A térségi turisztikai szereplők hálózatának kialakítása • A fentebb felsorolt turisztikai ágazatok fellendítése és ezek összehangolt működtetése, ezáltal biztosítva a programok komplexitását.
Forrás	<p>3,2 Mrd Ft (Közép-Duna Menti Turisztikai Menedzsment Rendszer működési költsége 7 évre)</p> <p>Egyéb hazai források</p>
Célcsoport	<p>turisztikai szervezetek, önkormányzatok, turisták, térséget látogató vendégek</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft.</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Közép-Duna Menti Turisztikai Menedzsment Rendszer létrehozása (db) - célérték: 1 ○ Kidolgozott térségi turisztikai program (db) - célérték: 1 ○ Kidolgozott turisztikai marketing terv (db) – célérték: 1
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi turisztikai program kidolgozása • Turisztikai marketing terv készítése • turisztikai szereplők hálózatának kiépítése, piackutatás

	<ul style="list-style-type: none"> • Közép-Duna Menti Turisztikai Menedzsment Rendszer létrehozása, megszervezése
A program közvetlenül a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan valósul meg?	Nem.
Időbeli ütemezés	2021-2027

3.1.3.2. Attrakció fejlesztés, aktív- és vízi turizmus fejlesztés

Cél	A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség attrakció adatbázisának elkészítése, Komplex Dunaparti aktív-turisztikai fejlesztés, holtágak turisztikai fejlesztése
Tartalom	<p>Jelenleg a turisztikai attrakciók nem alkotnak egymással szoros kapcsolatot, melynek oka részben a korábban érvényes területi felosztás sajátosságaiban, részben pedig a Térségen belüli, eltérő földrajzi-természeti adottsággal rendelkező részterületek közötti különbségben keresendő (Kiskunság-homokhát, Duna-menti területek, Tolnai-hegyhát. Az eltérő domborzat, klíma, talajviszonyok és az épített környezet sajátosságai sokszínű turisztikai attrakciórepertoárt vonultatnak fel, miközben egyértelmű hiány mutatkozik ezek egységesítésében, turisztikai ajánlatcsomaggá alakításában.</p> <p>A helyi attrakciók népszerűsítése, fejlesztése érdekében az alábbi tevékenységek valósulnak meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség 99 településének attrakcióinak feltérképezése és fejlesztési igényeinek felmérése online kérdőívvel. A kérdőívek adatbázisba rendezésével megvalósul az attrakciók átláthatósága, mely a fejlesztések tervezésének alapját biztosítja. Az elkészült adatbázis alapján lehetővé válik az adatok elemzése, a Térség hosszútávú Fejlesztési Koncepciójához, valamint a 2021-2027-es programozási időszakra vonatkozó Stratégiai Programjához való illeszkedés bemutatása, következtetések levonása, fejlesztési irányok azonosítása, forrásbevonási lehetőségek feltérképezése. <p>A Kiemelt Térség mintegy 60 km-es dunaparti szakaszán igény mutatkozik infrastrukturális fejlesztésre, melyek révén fellendíthető az aktív- és vízi turizmus. A Dunaparti szakaszon komplex programcsomag valósítható meg: a partszakaszon megvalósuló fejlesztések összeköthetők a Tolna és Bács-Kiskun megyei partszakasz melletti egyéb turisztikai attrakciókkal, úgy mint túraútvonalak, kulturális attrakciók látogatásával, valamint kapcsolódó kerékpárutakkal, és nem utolsósorban borturizmushoz kapcsolódó élményekkel.</p>

	<p>A komplex program megvalósítása érdekében a KDMKT Dunaparti szakaszán az alábbi fejlesztések szükségesek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség 13 érintett településének, mintegy 60 km-es dunaparti szakaszának aktív turisztikai fejlesztése. A Dunapart fejlesztése számos programot kínál az aktív turizmus kedvelőinek. A vízitúrák kedvelőinek keretében kajak-kenu kölcsönzési lehetőség biztosított, kikötésre alkalmas partszakaszok és kempingek kerülnek kialakításra, a part mentén túraútvonalak, tanösvények biztosítják a helyi attrakciók látogatását, a parton sportpályák állnak a látogatók rendelkezésére. A fejlesztések összhangban történnek a Kajak-Kenu Szövetség és Közép Duna Kör fejlesztéseivel. <p>A Kiemelt Térségben jelentős vízi turisztikai szerepet tölthetnek be a holtágak. A holtágak mederkostrása, partrendezése kiemelten fontos feladat. A holtágak a vízgazdálkodási szerepükön túl, a Térség egyik meghatározó attrakcióját is jelentik, köszönhetően egyedülálló szárazföldi- és vízi- élőviláguknak. Igény mutatkozik a holtágak turisztikai népszerűsítése, melynek keretében a holtágak látogatása lehetővé válik vízitúrázóknak, horgászok számára. Tekintettel arra, hogy a holtágak természeti értékeinek megőrzése kiemelt szempont, ezen a területen minimálisabb turisztikai fejlesztés lehetséges, illetve korlátozott létszámú látogatók fogadása. A látogatók fogadása azonban minimális infrastruktúra fejlesztést igényel: kempingek, kiszolgáló helyiségek, horgász- standok, kajak-kenu kikötők kialakítása szükséges. Cél a holtágak vízi- és horgászturizmus fejlesztése: vízitúra útvonalakhoz kapcsolódó vendéglátóhelyek, kempingek, kiszolgáló helyiségek, horgász-standok kialakítása.</p>
Forrás	<p>3 millió Ft (attrakció felmérés) – forrás: MTÜ 10 Mrd Ft (Dunaparti Fejlesztés) – forrás: egyéb hazai források 2 Mrd Ft (holtágak turisztikai fejlesztése) – forrás egyéb hazai források</p>
Célcsoport	<p>turisztikai szervezetek, önkormányzatok, turisták, térséget látogató vendégek</p>
Kedvezményezett kör	<p>fejlesztéssel érintett települések önkormányzatai, KDMFÜ Nonprofit Kft., turisztikai szervezetek, Aktív Ökoturisztikai Ügynökség, Kulturális intézmények, Megyei Önkormányzatok, Önkormányzati többségi tulajdonú piaci szereplők</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott adatbázis a KDMKT attrakcióira vonatkozóan (db) - célérték: 1 ○ KDMKT Duna-partján vízparti infrastruktúra fejlesztéssel érintett települések száma (db) - célérték: 13

	<ul style="list-style-type: none"> ○ holtágakban megvalósuló turisztikai fejlesztések (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • a Kiemelt Térség turisztikai attrakcióinak felmérése, attrakció adatbázis létrehozása • Dunaparti aktív turisztikai fejlesztési irányok meghatározása, dunaparti beruházások: strandok, kempingek, kishajó állomások kialakítása, kajak-kenu kölcsönzők építése, kiszolgáló épületek (mosdók...stb.) építése sportpályák kialakítása (teniszpálya, futópálya, kutyafuttató, streetball kosárlabda), kishajó beszerzés, dunaparti attrakciókhoz becsatlakozó turista utak, túraútvonalak, tanösvények kialakítása, szálláshelyek építése (mobilházak, faházak) • A holtágak turisztikai fejlesztési tervének kidolgozása, szükséges infrastruktúrális beruházások megvalósítása
Időbeli ütemezés	2021-2027

3.1.3.3. Fürdők fejlesztése, egészségturizmus fellendítése, szálláshelyek kapacitás vizsgálata

Cél	A Térség hét jelentősebb fürdőjének felújítása, és kapcsolódó szálláshelyek vizsgálata
Tartalom	<p>A turisztikai szabadidős programok egyik legnépszerűbb ágazata a wellness és egészség-turizmus, ezen belül a fürdők kínálnak lehetőségeket. Tekintettel arra, hogy a fürdők meglehetősen nagy számú vendéget vonzanak a térségbe, így jelentős turisztikai potenciált jelentenek. A fürdő- és egészség-turizmus szintén nem kap kiemelt szerepet térségi szinten, holott több változó minőségű szolgáltatást nyújtó strand is található ezen a területen, ill. a gyógyfürdők, valamint a szélesebb körben hozzáférhető gyógyvizek kiemelt potenciált rejtnek magukban. Az egészségügyi fejlesztések esetében tudatosítani szükséges a tervezett beruházások egészség- és gyógyturisztikai vonatkozását is.</p> <p>A Kiemelt Térség fürdő-fejlesztésének vizsgálata alapján az alábbi hét településen található fürdők felújítása, kapacitás- és szolgáltatás bővítésre irányuló beruházása valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vajta • Tamási • Paks • Szekszárd • Dunaföldvár • Kalocsa • Kiskőrös.

	<p>A gyógyfürdők fejlesztése várhatóan nagyobb létszámú vendéget vonz a Kiemelt Térségbe, akiknek szükséges szálláshely biztosítása. Ennek érdekében szükségessé válik a Térség 7 fontosabb gyógyfürdő fejlesztéseihez kapcsolódó szálláshely kapacitás felmérése. Cél a Térségben a meglévő szálláshelyek, valamint a felmerült kisebb szállásfejlesztési igények feltérképezése, a fejlesztendő gyógyfürdők látogatóinak megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely biztosítása, valamint az egyéb turisztikai fejlesztések (konferenciák, fesztiválok és egyéb rendezvények, attrakció fejlesztések, kerékpáros turizmus, dunaparti fejlesztések, vízitúrák, horgászturizmus...stb.) hatására is nagyobb számú látogatók elszállásolása. Szálláshely kapacitás felmérés főbb feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • meglévő szálláshely kapacitás-kihasználtság bővítésére vonatkozó terv készítése, • szálláshelyekkel kapcsolatos adatbázis felállítása • KDMKT szálláshelyeinek becsatornázása a fürdőkhöz, valamint egyéb turisztikai attrakciókhoz a Turisztikai Menedzsment Rendszeren keresztül.
Forrás	<p>gyógyfürdő fejlesztés, beruházás GINOP Plusz 300 millió Ft (szálláshely kapacitás felmérés) – egyéb hazai forrás</p> <p>Forrásigény 55 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Térség látogatói, turisták, gyógyfürdők
Kedvezményezett kör	gyógyfürdők beruházói, KDMFÜ Nonprofit Kft., települési önkormányzatok
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ fejlesztéssel érintett gyógyfürdők száma (db) - célérték: 7 ○ A Kiemelt Térség szálláshely felmérés adatbázisa (db) – célérték: 1 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiemelt Térség gyógyfürdőinek átlagos havi forgalma a fejlesztések hatására (fő/hó) - célérték: növekedés ○ A kereskedelmi/turisztikai szálláshelyek kiadható férőhelyeinek száma (db) - célérték: növekedés ○ A kereskedelmi/turisztikai szálláshelyek átlagos szobafoglaltsága (%) - célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A helyi önkormányzatok összesített éves idegenforgalmi adó bevétele (Ft/év) - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • gyógyfürdő fejlesztések vizsgálata, vizsgálatra alapozott gyógyfürdő felújítás és kapcsolódó beruházások
Időbeli ütemezés	2021-2027

3.1.3.4. Várfejlesztések

Cél	A Kiemelt Térségben található várak és kastélyok – mint kiemelkedő turisztikai attrakciók – szükséges felújítása, infrastrukturális fejlesztése
Tartalom	<p>A turizmus egyik legnépszerűbb attrakciói közé tartoznak a kastélyok és várak. Fejlesztésük révén jelentősen növekszik a térségbe látogatók száma. A Közép-Dunántúli Kiemelt Térségben számos vár és kastély található, melyek fejlesztésével népszerű turisztikai csomag alakítható ki. A várak és kastélyok számos programlehetőséget kínálnak a látogatóknak, illetve egyéb turisztikai ágazatok kínált programokhoz is jól illeszthetők.</p> <p>A Kiemelt Térségben az alábbi várak és kastélyok fejlesztése valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dunaföldvár – vár fejlesztése: Vár és környezete külső és belső felújítása, turisztikai vonzerővé fejlesztése, új élményalapú, interaktív kiállítás kialakítása, szabadulószoza kialakítása, a torony felső szintjén skybár kialakítása. A várban helyet kap a Kiemelt Térség Turisztikai Menedzsment Rendszer feladatait ellátó iroda. A vár épületében szintén helyet kap a KDMKT Értéktár kiállítótere, mely a Térség főbb attrakcióit és fejlesztéseit hivatott folyamatosan bemutatni, időszakosan változó tartalommal.• Dunapataj, Bencze-kastély fejlesztése: Kastély és parkja felújítása, turisztikai vonzerővé formálása, a korábbi itt lévő szálláshely korszerűsítése, rendezvényhelyszín konferenciák és csapatépítő tréningek számára, esküvői helyszín, tematikus étterem kialakítása, élményalapú kiállítás• Előszállás – ciszterci rendi kastély fejlesztése: Kastély, kápolnája és parkja teljes felújítása, turisztikai vonzerővé formálása, exkluzív szálláshely kialakítása, rendezvényhelyszín konferenciák és csapatépítő tréningek számára, esküvői helyszín (kápolna az épületegyüttes része), tematikus étterem kialakítása, zirci ciszterci sörfőzde sörkertjének kialakítása, élményalapú kiállítás a melléképületben• Simontornya, Styrum-Limburg- kastély fejlesztése: Kastély felújítása, eredeti barokk kialakításának visszaállítása, turisztikai vonzerővé formálása, élményalapú kiállítások létrehozása, rendezvényhelyszín kialakítása• Solt-Kalimajor, Teleki kastély fejlesztése: Kastély és parkja felújítása, turisztikai vonzerővé formálása, a korábbi itt lévő szálláshely korszerűsítése, rendezvényhelyszín konferenciák és csapatépítő tréningek számára, esküvői helyszín, tematikus étterem kialakítása, élményalapú kiállítás a melléképületben• Szekszárd, Auguszt-kastély fejlesztése: Liszt Ferenc élményalapú, hangzó anyagokra építő emlékkiállítás kialakítása a kastélyban, a zeneszerző báró Auguszt Antal meghívására többször és koncertezett tartózkodott a romantikus stílusú kastélyban

	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna, Festetics-kúria fejlesztése: Kastély felújítása, turisztikai vonzerővé formálása, élményalapú kiállítások létrehozása, rendezvényhelyszín kialakítása. <p>A Kiemelt Térség várfejlesztéseihez kapcsolódik az Ozora-Simontornya-Dég alkotta háromszög terület turisztikai fejlesztése. Az említett településeken található vár, illetve kastélyok látogatottságát növeli a háromszögben tervezett turisztikai program kidolgozása, úgy mint kerékpáros turizmus, fesztivál, túraútvonalak, gasztronómia összhangjának megteremtése, és ezáltal többnapos, komplex program biztosítása a területre látogatóknak.</p>
Forrás	GINOP Plusz, egyéb hazai források 300 millió Ft – Ozora-Simontornya-Dég háromszög turisztikai programjának kidolgozása
Célcsoport	térség látogatói, turisták, települési önkormányzatok, várak fenntartói/üzemeltetői
Kedvezményezett kör	KDMFMÜ Nonprofit Kft., várak fenntartói/üzemeltetői, települési önkormányzatok
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ fejlesztéssel érintett várak és kastélyok száma (db) - célérték: 7 ○ Ozora-Simontornya-Dég háromszög turisztikai programja (db) – célérték: 1 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiemelt Térség várainak és kastélyainak átlagos havi forgalma a fejlesztések hatására (fő/hó) - célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A helyi önkormányzatok összesített éves idegenforgalmi adó bevétele (Ft/év) - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A 7 vár és kastély fejlesztésének megvalósítása • Ozora-Simontornya-Dég háromszög turisztikai programjának kidolgozása
Időbeli ütemezés	2021-2027

3.1.3.5. Kulturális- és vallási turizmushoz, valamint borturizmushoz kapcsolódó útvonalak kialakítása

Cél	Irodalmi túraút és vallási útvonal kialakítása a Térségben, valamint borturizmushoz kapcsolódó kerékpárút kialakítása.
Tartalom	A kulturális turizmus elsősorban a jelentősebb városokhoz és azok látnivalóhoz kapcsolódik. Kiemelendők még e téren a múzeumok és színházak is. A Térség legnagyobb települése Szekszárd, ami megyeszékhelyként a kulturális életben is jelentős szereppel bír. Itt

található például a Wosinsky Mór Megyei Múzeum és a Babits Mihály Emlékház is. Kalocsán a Szentháromság teret körülfogó egyházi épületegyüttes és a Népművészeti Tájház jelentős turisztikai szempontból. Kiskőrösön található a Petőfi Sándor Szülőház és Emlékmúzeum, a János Vitéz Látogató Központ. Tekintettel a Kiemelt Térség jelentős irodalmi, kulturális életére, célunk a Térség kulturális turizmusát fellendítő irodalmi túraútvonal kialakítása, mely útvonalon az érdeklődők megismerkedhetnek történelmünk neves irodalmi szereplőivel, a kor néprajzával, valamint a térség muzeális értékeivel. Az útvonal kialakítása során felmérésre kerülnek az infrastrukturális, illetve digitális fejlesztési igények, melyek vonzóbbá tehetik a látogatók számára a nevezetességek, attrakciók bemutatását.

A Térség **vallási turizmusa** szintén figyelmet érdemel. A térségi vallási turizmus elsősorban Kalocsához, a Kalocsa–Kecskeméti főegyházmegye központjához kapcsolódik. Itt található a barokk stílusú Nagyboldogasszony érseki főszékesegyház, a szintén barokk stílusú Érseki Palota, valamint Kárpát-medence legnagyobb egyházi könyvtára, a Főszékesegyházi Könyvtár, ahol muzeális ritkaságokat is őriznek. Egykor Dunaföldváron és Simontornyan is ferencesek alapítottak kolostort, templomaik gyönyörű műemlékek. A térségen halad keresztül a Mária Út zarándokútvonal M02 észak-déli főága, a Magyar Zarándokút 10-11-12. szakasza. A meglévő főbb vallási attrakciók mellett cél a Kiemelt Térség egyéb vallási területeinek, látványosságainak feltérképezése. Így teljes képet kapunk a Térség vallási életéről, egyéb vallási attrakciókról (lelki gyakorlatok helyszínei, templomok...stb.). Cél továbbá a vallási útvonalakon található épületállomány, vendéglátóhelyek, útjelző táblák...stb. fejlesztése.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén **két borrégió**nk (Duna és Pannon) négy borvidéke (Hajós–Bajai, Kunsági, Szekszárdi, Tolnai) is megtalálható. A leghíresebb pincészetek **Szekszárdon** találhatóak: a Mészáros, Bodri, Dúzsi. Tekintettel A szekszárdi borpincék kulturális és hagyományőrző múltjára, a Térség turizmus forgalmának fellendülését eredményezheti egy borturizmushoz kapcsolható kerékpárút.

Ennek értelmében kiemelt fejlesztések között szerepel a Szekszárdi Bor Körút. A Szekszárd környékén megvalósuló kerékpáros körút célja, hogy a turisták számára lehetővé váljon a Szekszárdi Borvidék kerékpárral történő bejárása, valamint a kerékpárút számos turisztikai látványossághoz is kapcsolódik.

Forrás

800 millió Ft (KDMKT irodalmi útvonal) – egyéb hazai források
 2 Mrd Ft (KDMKT vallási útvonal) – egyéb hazai források
 15 Mrd Ft (Szekszárdi bor körút) – egyéb hazai források

Célcsoport

Térségben található múzeumok, templomok, vallási attrakciók, települési önkormányzatok, turisták, zarándokok

Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft, Múzeumokat/templomokat/vallási attrakciókat üzemeltetők/fenntartók, Kulturális intézmények, Megyei Önkormányzatok, turisztikai szervezetek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Létrehozott KDMKT irodalmi túraútvonal (db) – célérték: 1 ○ Létrehozott KDMKT vallási útvonal (db) – célérték: 1 ○ Újonnan épített turisztikai kerékpárút hossza (km) - célérték: 62 km eredmény: • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiemelt Térség turisztikai forgalmának alakulása a fejlesztések hatására (fő/év; növekedés) - célérték: növekedés ○ épített utakon megvalósuló átlagos napi turista/kerékpáros forgalom (fő) - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A Kiemelt Térségben fellelhető kulturális értékek feltérképezése, irodalmi értékek, emlékházak, tájházak meghatározása, irodalmi útvonal megjelölése, az útvonalon található főbb fejlesztendő épületek és infrastruktúra fejlesztések definiálása • A Kiemelt Térség vallási turizmushoz kapcsolódó attrakcióinak feltérképezése, útvonal meghatározása, infrastruktúra fejlesztési igény meghatározása • Az útvonalakhoz kapcsolódó egyéb turisztikai fejlesztések bekapcsolása, komplexitás vizsgálata • Szekszárdi Bor Körút útvonalának meghatározása, előkészítési tanulmányok elkészítése, kerékpárút építése
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.4. Innováció és környezetbarát (zöld) fejlesztés

4.1.4.1. *Elektromobilitás elősegítése a KDMKT-ben*

1. Töltőállomások biztosítása a Kiemelt Térség területén

Cél	Az aprófalvas és tanyás területek e-busz hálózatának kialakítása, elektromos töltőállomások megtervezésével, különös tekintettel az iskolajáratokra.
Tartalom	A Kiemelt Térség területén jelenleg elenyésző számú elektromos töltőállomás található, holott a hazai, illetve európai uniós forrásból támogatott, valamint magánszemély által vállalt elektromosautó-, robogó-, elektromos ráségítésű kerékpár-beszerzés hazánkban gyors ütemben terjed. A KDMKT területére tervezett fejlesztések, beruházások az alapanyag és a munkaerő nagytávolságú szállítását, mobilizációját teszi szükségessé, mely a térségi utak mellett a környezetre is potenciálisan nagy terhet ró, károsítja azt. Az elektromobilitás térségi szintű elterjesztése, az utazást segítő és célállomás töltőállomások területi lefedettségének javításával nélkülözhetetlen a KDMKT jövőképeben megfogalmazott

	<p>biztonságos, fenntartható és zöld zóna kialakításához. Az intézkedéshez kapcsolódó fejlesztések elsősorban a Térség nagyberuházásaihoz kapcsolódó területeket hivatott lefedni, azonban célszerű külön hangsúlyt helyezni az e-közlekedés bevezetésére a térség kiterjedtebb zónáiban is, különös tekintettel az aprófalvas és tanyás településekre.</p> <p>A nemzetközi programok számos jó lehetőséget biztosítanak környezetvédelmi és emisszió csökkentéssel kapcsolatos projektek megvalósítására. Nemzetközi finanszírozás keretében lehetőség nyílik olyan program megvalósítására, melynek keretében első fázisban joggyakorlat gyűjtés történik, mely a partnerség és a Duna Régió területén túlmutatva globális szinten méri fel az átvihető megoldásokat. Emellett fontos projektcél a lakossági szemléletformálás, mely előadások/workshopok/tréningek keretében zajlik, és célja a megismert joggyakorlatok bemutatása. Mindezek után közösségi tervezéssel folytatódik az ötletgyűjtés. A gyűjtésre és közösségi tervezésre alapozva stratégiaalkotás történik, mely minden partner esetében összhangban van az esetlegesen tervezett fejlesztésekkel; a KDMKT esetében az Innovációs és Környezetbarát Fejlesztési Tervvel. A stratégia mentén minden partnerországban megvalósul egy pilot útvonal, valamint elektromos töltőállomások kerülnek telepítésre, melyek egyaránt használhatók a buszok és elektromos autók töltésére is. A projekt végén átfogó tanulmány készül.</p>
Forrás	100 M Ft - Danube Transnational Program (2. alprogram: Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású Duna-régió)
Célcsoport	KDMKT projekttel érintett lakossága, különös tekintettel az aprófalvas és tanyás településekre
	Forrásigény 100 MFt, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és külföldi partnerei, települések önkormányzatai
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ E-busz hálózat, és elektromos töltőállomások szemléletformáló mintaprojekt megvalósítása a Kiemelt Térségben (db)- célérték: 1 ○ Mintaprojektben érintett résztvevők száma (fő)- célérték: növekedés ○ Mintaprojekt szemléletformáló tevékenységeivel elért érintettek száma (fő)- célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • legjobb gyakorlatok gyűjtése • lakossági szemléletformálás: workshop, tréningek • stratégia alkotás • pilot útvonal megvalósítása, elektromos töltőállomások telepítése e-buszok és elektromos autók töltésére • projekt záró tanulmány készítése
Időbeli ütemezés	2022-2027

4.1.4.2. *Innováció a zöld infrastruktúra fejlesztésének területén*

1. A KDMKT területén található épületek energetikai korszerűsítése, naperőműveklétrehozása

Cél	Közép-Duna Menti Kiemelt térségi energetikai fejlesztéseinek stratégiai megalapozása
Tartalom	<p>Magyarország 2030-ra elérendő fejlesztési céljai között kiemelt szerepet tölt be az energiafüggetlenség állapotának elérése, a Nemzeti Energiastratégia, ill. a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia szerint. Ennek sarokpontjai az energiatakarékosság, a decentralizáltan és itthon előállított megújuló energia, integrálódás az európai energetikai infrastruktúrákhoz és az atomenergia, amelyre a közúti és vasúti közlekedés villamosítása épülhet. A KDMKT jövőképében hangsúlyosan jelenlévő „zöld zóna” képe elérhetetlen a Kiemelt Térség területén található épületek energetikai korszerűsítése, ill. az új beruházások, építési-kivitelezési munkálatok során az energetikai szempontok figyelembevétele nélkül.</p> <p>Az energetikai korszerűsítés fogalma általánosságban az alábbi intézkedéseket takarja: hőtermelő berendezés cseréje (kazáncsere), hőszivattyú berendezések beépítése, határoló szerkezetek hőszigetelése, nyílászárók cseréje, napelemes rendszerek telepítése. A térségi köztulajdonban lévő épületek esetében a napelemek felhelyezése a tetőfelületre indokolt, míg települési szinten megalapozottnak tekinthető napelemparkok létrehozása (igény mutatkozik: Harta, Fajsz, Nemesnádudvar, Kalocsa, Madocsa, Akasztó, Újireg, Öregcsertő).</p> <p>A fentiek mellett kiemelt jelentőséggel bír, hogy a 2007. évi LXXXVI. törvény a villamosenergiáról kiegészítésében megjelenít egy új, innovatív fogalmat, az energiaközösség fogalmát. „66/B. § (1) Kiemelt stratégiai cél a KDMKT területén energiaközösségek létrehozása, az ehhez szükséges háttér megteremtése, melyeknek aktív tagjai az újonnan épített, ill. korszerűsített közintézmények, egyéb, ipari parki épületek.</p> <p>A KDMKT jövőképe szempontjából kiemelkedően fontos stratégiai cél kapcsolódik az emissziómentes energiatermelés megvalósításához. A megújuló energiaforrások nagy része károsanyag-kibocsátás (emisszió) nélkül is felhasználható, ezáltal szolgálja a környezet védelmét, a fenntartható fejlődés/fejlesztés megvalósítását. Indokolt tehát a – jelenleg kiaknázatlan - megújuló energiaforrások elterjesztése térségi szinten, a gazdaság és a társadalom valamennyi szegmensében. A jelen intézkedésterület másik lényegi eleme az intelligens hálózatok elterjesztése, melyek alapvetően olyan, korszerűsített villamosenergia-hálózatokként jellemezhetőek, amelyekhez kétirányú, a szolgáltató és a fogyasztó közötti digitális adatátvitel, valamint intelligens mérési és nyomon követési rendszerek társulnak. Vitathatatlan előnyük, hogy lehetővé teszik a fogyasztók, a háztartások, a vállalkozások, a többi</p>

	<p>hálózati felhasználó és az energiaszolgáltatók közötti közvetlen interakciót és kommunikációt.</p> <p>Kiemelt Térségi szinten a fentiek az alábbi (tervezett) intézkedéseket takarják, ill. takarják, ill. indokolják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A térségi köztulajdonban álló épületek, épületenergetikai beruházások és geotermikus hőt, ill. egyéb, megújuló energiaforrásokat hasznosító energiarendszerek kiépítése és folyamatos működésének biztosítása. • Kiemelt fókusz: napelemek felhelyezése a(z) állami, önkormányzati)közintézmények tetőfelületére.
Forrás	<p>1,5 Mrd Ft előkészítés - KEHOP 50 Mrd Ft megvalósítás – KEHOP Plusz (KDMKT energetikai fejlesztések stratégiai megalapozása) Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény 51,5 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi</p>
Célcsoport	térségi köztulajdonban álló épületek, közintézmények, önkormányzatok
Kedvezményezett kör	energetikai vállalkozások, beruházók, KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Újonnan létrehozott intelligens hálózatok száma (db) - célérték: növekedés ○ Energetikai korszerűsítésbe bevont, köztulajdonban álló épületek száma (db)- célérték: növekedés ○ Újonnan létrehozott napelemparkok száma (db) - célérték: 3 ○ Komplex energetikai korszerűsítéssel érintett ingatlanok száma (db) - célérték: növekedés ○ Elkészült Innovációs és Környezetbarát Fejlesztési Tervek száma (db) - célérték: növekedés ○ Elkészült Energetikai Korszerűsítési Tervek száma (db) – célérték: növekedés • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ingatlanok energetikai korszerűsítése révén káros gázok kibocsátásának csökkentése (tCO2 e) - célérték: csökkenés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Erőművek beépített teljesítőképessége; elsődleges energiahordozó: Nap, Szél, Víz, Geotermia (MW) - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<i>KDMKT energetikai fejlesztések stratégiai megalapozása</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség energiatermelő erőműveinek hűtővíz hasznosítási lehetőségei megvizsgálása, amely elsősorban fűtési rendszerek modernizálását, valamint mezőgazdaság versenyképességének és fenntarthatóságának javítását teszi lehetővé • a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség középületeinek komplex energetikai felújítása, továbbá épületek villamosenergia felhasználásának rugalmasságát, tervezhetőségét biztosító fejlesztések előkészítése;
Időbeli ütemezés	2021-2027

2. Emissziómentes energiatermelés elterjesztése és intelligens hálózat kialakítása

Cél	Közép-Duna Menti Kiemelt térségi energetikai fejlesztéseinek stratégiai megalapozása
Tartalom	<p>A KDMKT jövőképe szempontjából kiemelkedően fontos stratégiai cél kapcsolódik az emissziómentes energiatermelés megvalósításához. A megújuló energiaforrások nagy része károsanyag-kibocsátás (emisszió) nélkül is felhasználható, ezáltal szolgálja a környezet védelmét, a fenntartható fejlődés/fejlesztés megvalósítását. Indokolt tehát a – jelenleg kiaknázatlan - megújuló energiaforrások elterjesztése térségi szinten, a gazdaság és a társadalom valamennyi szegmensében.</p> <p>A Kiemelt Térségben szükségessé válik az egyéb ingatlanok komplex energetikai fejlesztése, különösen a gázellátással nem rendelkező településeken (Fürged, Pári és Keszőhidegkút). Mintaprojekt keretében megvalósul a települések lakóépületeinek fűtőkorszerűsítése, továbbá a lakóépületek minimális esztétikai felújítása.</p> <p>A Mintaprojekt megvalósítása csökkenteni tudja a hideg lakásokkal járó egészségügyi kockázatokat, a kihűléses halálesetek számát, és közvetve csökkentheti az iskolai és munkahelyi hiányzások számát is, hiszen a gyermekek és a felnőttek egyaránt hamarabb gyógyulnak fel egy megfelelően fűtött lakásban a felső légúti betegségekből, és csökken a szövődmények kockázata is. A lakosság szociális és egészségügyi helyzetének javításához hozzájárulnak a fűtési támogatások is, melyek hatékonyságának, társadalmi-gazdasági hozadékának vizsgálata hozzájárul a Mintaprojekt sikeréhez. Így a lakosság életkörülményeinek széles spektrumán hatással lehet a Mintaprojekt sikeres végrehajtása.</p> <p>Kiemelt Térségi szinten a fentiek az alábbi (tervezett) intézkedéseket takarják, ill. takarják, ill. indokolják:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ingatlanok energetikai korszerűsítése a falvak életminőségének és a villamosenergia-rendszer stabilitásának javítása érdekében
Forrás	<p>63,5 millió Ft előkészítés</p> <p>2 Mrd Ft műszaki kivitelezés (Magyar falu környezeti és energetikai megújítása mintaprojekt) - egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény 2,0635 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi</p>
Célcsoport	három településen magántulajdonban álló épületek
Kedvezményezett kör	energetikai vállalkozások, beruházók, KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Energetikai korszerűsítésbe bevont, magántulajdonban álló épületek száma (db)- célérték: növekedés ○ Energetikai korszerűsítéssel érintett ingatlanok száma (db) - célérték: növekedés ○ Elkészült Energetikai Korszerűsítési Tervek száma (db) – célérték: növekedés • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ingatlanok energetikai korszerűsítése révén káros gázok kibocsátásának csökkentése (tCO₂ e) - célérték: csökkenés
Lebonyolítás módja	<p><i>Magyar falu környezeti és energetikai megújítása mintaprojekt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Előkészítés: <ul style="list-style-type: none"> ○ A megvalósítás jogi kereteinek meghatározása ○ Szocio-ökonómiai kérdések vizsgálata <p>Műszaki kivitelezés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Villamosenergia elosztóhálózat modernizációja és megerősítése a mintaprojektrel érintett településeken ○ Lakóházak mérési pontjainak modernizálása (mérőhely szabványosítás, okos mérőórák elhelyezése) ○ Lakóházon belüli villamosenergia-rendszer modernizációja ○ Villamosenergia-alapú fűtési rendszer kiépítése a lakóház igényéhez illeszkedően ○ Használati melegvízbojlerek kiépítése ○ Innovációs projektelemek megvalósítása ○ Napelemes energiatermelés, akkumulátor és elektromos fűtés kombináció tesztelése (főként közcélú építmények esetén) a mintaprojektben: ○ Használati melegvízrendszer kombinációja napelemes energiatermeléssel - alkalmazási lehetőség a mintaprojektben. ○ Használati melegvízbojler részvétele mérlegkör-ki egyenlítésben (tesztelési jelleggel a mintaprojektben). ○ Vezérelt okos „B-tarifa” műszaki rendszer kialakítása.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Műszaki modellek és hazai, valamint külföldi jó gyakorlatok gyűjtése és elemzése a különböző rendszerekhez és alkalmazásokhoz kapcsolódóan, az energetikai korszerűsítéssel érintett mintaházak esetében.
Időbeli ütemezés	2021-2027

3. Hulladékgazdálkodás fejlesztése a körforgásos gazdaságra való átállás biztosítása érdekében

Cél	Közép-Duna Menti Kiemelt térség hulladékgazdálkodási fejlesztésének stratégiai megalapozása, körforgásos gazdálkodással kapcsolatos lakossági szemléletformálás
Tartalom	<p>A körforgásos gazdálkodásra történő átállás egyike a legfontosabb fejlesztési területeknek a KDMKT tekintetében. Európai Unió szinten is egyre több tagállam ismeri fel, hogy a hagyományos, lineáris gazdálkodási modell már nem elégíti ki a felmerülő szükségleteket, továbbá fenntartható módon nem működtethetők, hiszen az erőforrások végesek, és többségükben nem képesek a megújulásra. Gazdaság- és innovációfejlesztési szempontból tehát indokolt a szemléletváltás, mely célzottan járul hozzá a térségi életminőség javulásához, valamint a helyi vállalkozások (üzleti szempontból is) fenntartható, költségcsökkentésen alapuló működéséhez. A körforgásos gazdaságban használt termékek és alapanyagok értéküket a lehető leghosszabb ideig megőrzik, további előny, hogy a hulladéktermelés és az erőforrás-felhasználás szintje minimális, az élettartamuk végét elért termékekben lévő erőforrások pedig bent maradnak a gazdaságban, az ismételt felhasználás révén további értéket teremtve.</p> <p>A KDMKT innovatív hulladékgazdálkodáson alapuló működésének egyik legfontosabb fejlesztési területe a települési hulladék kezelése, az ehhez kapcsolódó hulladékudvarok (jelenleg 12 üzemel a térségben), hulladéklerakók (kizárólag Pakson található, térítés ellenében használható) és komposztálók kialakítása, építése. Mindez azonban helyi, megyei szintű beavatkozást igényel. A KDMKT intézkedéseinek keresztül ezen területen is a térségi szintű innovációhoz kíván hozzájárulni.</p> <p>A körforgásos gazdálkodásra történő átállás szintén jelentős fejlesztendő területe a gyártók, termelők, és a feldolgozóipar ösztönzése a környezetvédő, újrahasznosított termékek gyártására, valamint a környezetbarát, újrahasznosítható termékcsomagolás alkalmazására.</p> <p>Szükséges továbbá a körforgásos gazdálkodás fogalmával és hátterével kapcsolatos szemléletformálás. Ennek érdekében célszerű olyan, lakosságot célzó programsorozat szervezése, amelynek célja a</p>

	<p>klímaváltozás okainak és következményeinek bemutatása, valamint a körforgásos gazdaság és az ökodizájn fogalmának megismertetésére és népszerűsítésére, ezzel segítve a tudatos vásárlás és fogyasztás kialakítását.</p> <p>A felsorolt tevékenységek jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy hosszú távon tehermentesíthető legyen a hulladékudvarok túlterheltsége, megelőzhető a fogyasztóknál jelentkező újra hasznosítatlan hulladékok felhalmozódása.</p> <p>Kiemelt Térségi szinten a fentiek az alábbi (tervezett) intézkedéseket takarják, ill. takarják, ill. indokolják:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A körforgásos gazdaság nemzeti szintű helyzetelemzése, ill. egy, a kiemelt térségi lehetőségeken alapuló Cselekvési Terv kidolgozása, az Innovációs és Környezetbarát Fejlesztési Terv részeként, hulladékgazdálkodási fókusszal. • Kiemelt térségi szereplők (különös tekintettel a helyi vállalkozásokra) hulladékgazdálkodási adatainak elemzése. • A térségi lakosság hulladékgazdálkodással kapcsolatos általános tudásszintjének és tapasztalati ismereteinek felmérése, előkészítve térségi szintű, szemléletformáló programokat, tevékenységeket. • Regionálisan, országosan, illetve nemzetközi környezetben alkalmazott hulladékkezelési technológia áttekintése és az adaptációja előkészítése. A hulladékkezeléshez szükséges logisztikai háttér elemzése, fejlesztése. • A körforgásos gazdaságra való áttérés lehetőségeinek elemzése járási, ill. településiszinten. • Körforgásos gazdálkodással kapcsolatos szemléletformáló kampányok szervezése, kommunikációs és promóciós anyagok készítése. • Hulladékgazdálkodás fejlesztése a körforgásos gazdaságra való átállás biztosítása érdekében: Közép-Duna Menti Kiemelt térség hulladékgazdálkodási fejlesztésének stratégiai megalapozása, körforgásos gazdálkodással kapcsolatos lakossági szemléletformálás; cél: lakossági hulladék energetikai hasznosítása.
Forrás	<p>1,5 Mrd Ft előkészítés - KEHOP 70 Mrd Ft megvalósítás – KEHOP Plusz 90 M Ft - IPA CBC HU-SRB (szemléletformálás)</p> <p>Forrásigény 71,59 Mrd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	térségi lakosság, hulladékudvarok, hulladék feldolgozó vállalkozások,
Kedvezményezett kör	hulladékudvarok, hulladék feldolgozó vállalkozások, KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Hulladékudvarral rendelkező települések száma a térségben (db) - célérték: 12 • hatás:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ A lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék aránya (%) - célérték: 17 ○ Jelentős hatással bíró környezeti innovációt bevezető cégek száma (db) - célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztésére irányuló előkészítési tevékenység; • a hulladékkezeléssel összefüggő környezeti kockázatnyilvántartó és elemző információs rendszer kialakításának előkészítése; • körforgásos gazdasággal, fenntarthatósággal kapcsolatos pilot (minta) projekt megvalósítására irányuló tevékenység • személetformáló kampány: jogyakorlatok gyűjtése, célcsoport igényeinek felmérése, együttműködő szervezetek azonosítása a térségben, kommunikációs feladatok megtervezése
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.5. Település- és intézményfejlesztés

4.1.5.1. Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése

1. Térségi Alapellátási Mintaprojekt

Cél	A KDMKT egészségügyi szolgáltatásainak fejlesztése, az alapellátásban résztvevő intézmények és szakemberek területi lefedettségének javítása.
Tartalom	<p>A Közép-Duna Menti kiemelt térség egészségügyi ellátórendszere jelenleg is számos hiányosságot mutat, melyek a helyzetelemzésben kerültek azonosításra. Különösen igaz ez az alábbi területekre: háziorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, gyermekorvosi praxisok, mentőállomások száma és elérhetősége, járóbeteg-szakellátás, gyógyszerügyi lefedettség.</p> <p>Szintén releváns elem a mentőállomások korszerűsítése, ill. a 15 percnél magasabb elérési idejű területek számának csökkentése, új mentőállomások építésével, a rendelkezésre álló infrastruktúra és géppark bővítésével. (Természetesen ezen terület is szorosan összekapcsolódik a Kiemelt Térség úthálózatának fejlesztésével, új utak építésével is). Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a Térség a fentebb felsorolt, egyéb szolgáltatások területén is jelentős hiányosságokkal küzd, ezek fejlesztését az Operatív Program következő pontja tűzi ki célul. Jelen stratégiai terület fontossága két irányból határozható meg: egyrészt kiterjedése és diverzitása miatt a KDMKT alkalmas - nemzeti szintű fejlesztési programok megalapozásaként – modellértékű mintaprojektek megvalósítására, másrészt ezek a projektek kiválóan alkalmasak arra, hogy fejlesszék a Térség ellátórendszerét, ezen keresztül pedig hozzájáruljanak a lakossági életminőség javulásához, a humán erőforrás folyamatos rendelkezésre állásának biztosításához. Ezen célkitűzéshez lakossági szemléletformáló és prevenciós programok, programsorozatok is képesek hozzájárulni, valamennyi lakossági csoport esetében.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prevenciós és egyéb, lakossági (egészségügyi) szemléletformáló programok kidolgozása és megvalósítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő célcsoportokra;• Praxisközösségek létrehozási lehetőségeinek elemzése, vizsgálata;• Háziorvosi praxisok területi lefedettségének kiterjesztése, az alapellátáshoz való hozzáférés javítása, elérési idő csökkentése (területi és társadalmi csoportok közötti különbségek csökkentése);

	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéb egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, mintaprojektek megvalósítása, célzott szükséglet-felmérést követően. • KDMKT területén található mentőállomások felújítása, korszerűsítése (pihenő helyiségek, eszközpark stb.).
Forrás	<p>EFOP Plusz 1. prioritás - Egészségügyi fejlesztések</p> <p>RRF</p> <p>Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény: 700 millió Ft (előkészítés) és 6,3 milliárd Ft (megvalósítás), mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Egészségügyi intézmények, kórházak, mentőállomások, házi orvosok és egyéb, a mintaprojektek tervezése során azonosított célcsoporttagok
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a mintaprojektben kedvezményezettként megjelölt egészségügyi intézmények, szolgáltató szervezetek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Egészségügyi mintaprojektek száma (db) – célérték: 3 ○ Prevenációs és szemléletformáló kommunikációs kampány által elért helyi lakosság aránya (%) – célérték: 70% ○ Egészségfejlesztési és prevenációs programokon résztvevők száma (fő) – célérték: 500 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiemelt térségi mentőállomások száma (db) – célérték: növekedés ○ Betöltött védőnői állással rendelkező települések száma (db) – célérték: növekedés ○ Felnőttek és gyerekek részére szervezett házi orvosi szolgálattal rendelkező települések száma (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenációs és szemléletformáló kommunikációs kampányok kidolgozása és megvalósítása online és offline csatornákon keresztül; • Egészségfejlesztési és prevenációs előadás-sorozatok, tréningek, egészség coaching, kiállítás; • Mobil szűrőpontok, mobil klinikák bevezetése és működtetése az alapellátási hálózatba nem vagy kis mértékben bekapcsolt települések bevonásával; • Házi orvosi praxisok területi lefedettség-javításához kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztések megvalósítása, új települések bevonása; • Praxisközösségekhez kapcsolódó tanulmányok kidolgozása, vizsgálatok lefolytatása a KDMKT területén működő egészségügyi intézmények bevonásával; • Kiemelt Térségi mentőállomások felújítása, korszerűsítése.

Időbeli ütemezés	2022-2027
-------------------------	-----------

2. Egészségügyi szolgáltatásfejlesztés megvalósítása a Kiemelt Térséghez tartozó településeken

Cél	A Kiemelt Térség egészségügyi szolgáltatásainak, valamint a késztermék-gyártó cégek eszközeinek fejlesztése, a lakosság egészségügyi állapotának hosszútávú javítása érdekében.
Tartalom	<p>A kiemelt térségi egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés az állami és magán szolgáltatók esetében egyaránt korlátozott, mind a biztosított ellátás, mind pedig a megcélzott célcsoportok, illetve a szolgáltatások által lefedett földrajzi területek tekintetében. A jelen pontban bemutatott intézkedés ezeket a piaci réseket hivatott feltölteni, szolgáltatásfejlesztési tevékenység megvalósításán keresztül, az alábbi területeken: háziorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, gyermekorvosi praxisok, járóbeteg-szakellátás, gyógyszerértári lefedettség, egészségipari szolgáltatók és késztermék gyártó cégek.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi szolgáltatásfejlesztés lehetséges fókuszainak és célcsoportjainak meghatározása a helyi szereplők bevonásával, valamennyi térségrész területén; • Egészségipari szolgáltató cégek térségi jelenlétének növelése, beruházásösztönzés feltételeinek kidolgozása; • Az egészségügyi alapellátás tárgyi eszközeinek fejlesztése; • Az alapellátási központi/összevont ügyeletlek létrehozása és tárgyi eszközeinek fejlesztése; • Sürgősségi ellátást szolgáló tárgyi eszközök fejlesztése; • Gyógyintézetek infrastrukturális fejlesztése, valamint átalakítása.
Forrás	<p>EFOP Plusz 1. prioritás - Egészségügyi fejlesztések</p> <p>RRF</p> <p>Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény: 5 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Alapellátáshoz tartozó egészségügyi intézmények és praxisok, gyógyszeripari vállalkozások, gyógyszertárak, egészségipari szolgáltató és késztermék gyártó cégek
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., egészségipari szolgáltató és késztermék gyártó cégek, egészségügyi intézmények
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Szolgáltatásfejlesztésre irányuló mintaprojektek száma (db) - 2 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Gyógyszertárral vagy fiókgyógyszertárral rendelkező települések száma (db) – célérték: 72 ○ Regisztrált vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban (db) – célérték: 800
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Szolgáltatásfejlesztési és beruházás-ösztönzési projektek kidolgozása, a megvalósítás koordinációja; • Munkacsoportok létrehozása és működtetése; • Állami és magánellátáshoz tartozó szolgáltatások körének fejlesztése; • Interjúk, fókuszcsoportos interjúk; • Jógyakorlatok megismerése és az adaptáció lehetőségeinek vizsgálata.
Időbeli ütemezés	2022-2027

4.1.5.2. *Közüntézményi hálózat korszerűsítése, fejlesztése*

1. Digitális Jólét Program a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségben

Cél	A KDMKT területén élő lakosság, ill. a települések digitális készségeinek, eszköz-ellátottságának fejlesztése, az "okos városokhoz" köthető megoldások elterjesztése a Kiemelt Térségben, a minél szélesebb körű digitalizáció érdekében
Tartalom	<p>Napjainkban az innováció területén egyre több és összetettebb lehetőség áll a települések, ill. a települési önkormányzatok rendelkezésére. Ezen eszközök bevezetése nemcsak a települések, hanem az ottélők fejlődéséhez is képesek közvetlen és közvetett módon hozzájárulni. A Digitális Jólét Program keretében a KDMKT területén mintaprojektek valósulnak meg, melyek – a megfelelő monitoring tevékenység elvégzését követően – mind a Térségen belül, mind pedig azon kívül - adaptálhatóvá válnak, az okos városok kialakításához és folyamatos fejlesztéséhez kapcsolódóan.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Digitális térségfejlesztési képzések megvalósítása;• Okos Város Piac tér szolgáltatás igénybevétele, ahol egymásra találhatnak az okos város termékek szállítói, fejlesztői, illetve ezek potenciális megrendelői, az önkormányzatok, valamint azok gazdálkodó szervezetei, háttérintézményei;• Településszonda kialakítása (döntéstámogató rendszer);• Okospadok telepítése;• A közlekedést és a tájékozódást segítő infokommunikációs lehetőségek elterjesztése (Wazze Connected Citizens programjához történő csatlakozás, Google Maps megjelenések promotálása).
Forrás	Egyéb hazai forrás. Forrásigény: 165 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	Települési önkormányzatok, KDMKT lakossága
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., Digitális Jólét Nonprofit Kft. települési önkormányzatok
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none">• eredmény:<ul style="list-style-type: none">○ Digitális térségfejlesztési szakemberképzést sikeresen elvégzők száma (fő) – célérték: 11○ Okos Város Piac térhez kapcsolódó rendszerfejlesztésben részesülő települések száma (db) – célérték: 10○ Településszonda által érintett települések száma (db) – célérték: növekedés○ Telepített okospadok száma (db) – célérték: 15

Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Projektkoordinációs feladatok ellátása; • Pilot projektek kidolgozása; • Informatikai rendszerfejlesztés, monitoringrendszer tartalmi fejlesztése; • Közösségi tervezésalkalmak megvalósítása; • Digitális térségfejlesztési szakemberképzés megvalósítása; • Okos Város Piacter használata, térségi szereplők megjelenítése a rendszerben; • Részvételi kutatás lefolytatása és cselekvési tervek összeállítása; • Folyamatos jellegű együttműködés a Digitális Jólét Nonprofit Kft.-vel
Időbeli ütemezés	2021-2027

2. Közigazgatási és hatósági ügyintézés fejlesztése, kapacitásbővítés - Digitalizáció a közigazgatásban

Cél	A közigazgatási és hatósági ügyintézés hatékonyságának fejlesztése, az ügyfélbarát működés biztosításán keresztül. Digitális megoldások elterjesztése, országos szinten adaptálható mintaprojektek megvalósítása.
Tartalom	<p>A térségi szereplők együttműködésének fejlesztése a közigazgatási és hatósági ügyintézés területén is kiemelt feladat, amellyel, hogy a Kiemelt Térségen belüli, konfliktusmentes együttéléshez a közintézményi szolgáltatások igénybevétele során létrejövő ügyfél-elégedettség is képes hatékonyan hozzájárulni. A fenntartható végállapot eléréséhez elsősorban azonban a közszolgáltatások fejlesztése vezethet el. Alapvető fontosságú, hogy megismerésre és elemzésre kerüljenek a járási szinten működő vagy éppen fejlesztendő (jó)gyakorlatok, az elérhető közszolgáltatások körének azonosításával, melynek eredményeire alapozva a KDMFÜ Nonprofit Kft. egy átfogó javaslatcsomagot állít össze, a közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztése, ill. egyfajta egységes arculat kialakítása érdekében. Kiemelt stratégiai cél, hogy valamennyi közszolgáltatási funkció elérhető legyen járási szinten, egy racionalizált működési modell keretében. Jelen program ezt a hivatali működést hivatott kialakítani, a közintézmények digitális eszköz-ellátottságának fejlesztésével. A javaslatcsomag eredményeire építve mintaprojekt kerül kidolgozásra és megvalósításra.</p>
Forrás	<p>EFOP Plusz 4. prioritás - Szociális fejlesztések</p> <p>DIMOP Plusz 1. prioritás – Intelligensebb Magyarország</p> <p>Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Kiemelt térségi közintézmények, közhasznú szervezetek

Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., Kormányhivatalok
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mintaprogramokhoz csatlakozó közintézmények száma (db) – célérték: 10 ○ Elektronikus ügyintézés bevezetésével érintett intézmények száma (db) – célérték: 5 ○ Megvalósult közszolgáltatási infrastruktúra-fejlesztési mintaprojektek száma (db) – célérték: 1 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lakosság elégedettségi szintje a közigazgatási és hatósági ügyintézésrel kapcsolatban (%) – célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kormányablak; okmányiroda; munkaügyi központ, kirendeltség; közjegyzői iroda összesített száma a térségben (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Digitális eszközbeszerzés és szoftverfejlesztés; • Közigazgatási szolgáltatásokhoz kapcsolódó ügyfél-elégedettség mérése, folyamatos monitoring tevékenység biztosítása; • Közigazgatási kapacitásbővítés, új feladatellátási helyek bekapcsolásával, az elérhető opcionális és kötelező szolgáltatások területi lefedettségének racionalizálásával; • Közszolgáltatási infrastruktúra-fejlesztési javaslatcsomag kidolgozása és kapcsolódó mintaprogram megvalósítása.
Időbeli ütemezés	2022-2027

3. Közigazgatási humán erőforrás-fejlesztés - Térségi Közigazgatási Életpályamodell

Cél	A közintézmények munkáltatói szerepének kiemelt térségi szintű erősítése, a közigazgatási életpálya népszerűsítése. Az intézkedés célja a közszolgáltatások területéhez kapcsolódó folyamatos minőségbiztosítás, az ügyfél-elégedettség növelése érdekében. A lehetőségekhez mérten homogenizált településvezetői kompetenciarepertoár azonosítása és az újonnan megválasztott vezetők támogatása készségeik fejlesztésében.
Tartalom	Annak érdekében, hogy a közszolgáltatások hozzáférhetősége és minősége a KDMKT területén folyamatosan javuló képet mutathasson, nélkülözhetetlen - a közszférában dolgozók optimális motivációs szintjének megteremtése és fenntartása mellett – egy átfogó, térségre jellemző közigazgatási életpályamodell kidolgozása, mely szintén mintaprojektként azonosítható, nemzetstratégiai

	<p>szempontok szerint, hiszen figyelembe veszi a területi, munkaerő-piaci és kulturális-gazdasági-társadalmi sajátosságokat, térségi szinten. A Kiemelt Térség versenyképességét növelő gazdaságfejlesztési törekvések mellett biztosítani szükséges a humán erőforrás folyamatos rendelkezésre állását a közigazgatásban is. A Térségi Közigazgatási Életpályamodell ehhez nyújt segítséget, célzott szakmai (tovább)képzésekkel, ill. „soft” kompetenciafejlesztési programban való részvétellel támogatva, különös tekintettel a településvezetők és egyéb kulcsszereplők vezetői, kommunikációs, konfliktuskezelési és egyéb készségeinek fejlesztésére.</p> <p>A településvezetők esetében indokolt továbbá egy olyan kompetenciarepertoár meghatározása, mely univerzális módon sajátítandó el valamennyi, újonnan megválasztott polgármester és alpolgármester számára (Településvezetői Integrátorprogram).</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Térségi Közigazgatási Életpályamodell kidolgozása helyi munkaerőpiac folyamatos monitorozására építve, a Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum munkájának keretében. • Településvezetőket képző programok kidolgozása és megvalósítása, vagy bekapcsolódás országosan elérhető programokba. • Egyéb kompetenciafejlesztő programok elérhetővé tétele. Valamennyi kompetenciafejlesztésre irányuló program a Térségi Kompetencia Központtal együttműködve valósul meg, helyi felnőttképző intézmények bevonásával.
Forrás	Egyéb hazai források
Célcsoport	Forrásigény: 500 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi. Településvezetők (polgármester, alpolgármester, jegyző), kiemelt térségi egyéb közintézmények munkatársai, vezetői, nemzetiségi önkormányzatok, megyei önkormányzatok
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a Térségi Közigazgatási Életpályamodell és a Településvezetői Integrátorprogram működtetésében résztvevő kedvezményezettek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott Térségi Közigazgatási Életpályamodell (db) – célérték: 1 ○ Térségi Közigazgatási Életpályamodellbe bevont közintézmények száma (db) – célérték: 10 ○ Kidolgozott Településvezetői Integrátorprogram (mintaprojekt) (db) – célérték: 1 ○ Településvezetői Integrátorprogramhoz csatlakozó önkormányzatok száma (db) – célérték: 10 ○ Vezetőképző programokba bevont közigazgatási vezetők száma (fő) – célérték: 20 ○

Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi Közigazgatási Életpályamodell kidolgozása és bevezetése az intézményi környezetbe, az érintetti kör azonosítását követően. • Településvezetői Integrátorprogram (mintaprojekt) kidolgozása és megvalósítása. • A közigazgatási vezetőképző programok lehetséges elemei: mentoring, coaching, workshopok, tréningek, vezetői tanácsadás. • Egyéb kompetenciafejlesztő programok kidolgozása és megvalósítása, melyek szintén az egyéni és csoportos/team coachingra, ill. a tréning módszer- és eszköztárára épülnek. • Lehetséges fókuszok: konfliktuskezelés, helyzetfüggő kommunikáció, hatékony visszajelzés technikái, interkulturális érzékenyítés, munkahelyi esélyegyenlőség, környezeti fenntarthatóság (stb.).
Időbeli ütemezés	2022-2027

4.1.5.3. Szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek bővítése

1. Térségi Sportfejlesztés a társadalmi felzárkóztatás szolgálatában

Cél	Hátrányos helyzetű fiatalok konstruktív szabadidő-eltöltésének elősegítése, potenciális karrierutak felvázolása, az egészséges életmód népszerűsítésén keresztül.
Tartalom	<p>Megállapítható, hogy a demokratikus és meritokratikus értékek előretörésével napjainkra egyre inkább felértékelődött az egyéni teljesítmény, egyéni siker fogalomköre. A sport világa számos olyan, pozitív példát vonultat fel, melynek esetében a társadalmi hierarchia középrétegénél nehezebb helyzetben lévő csoportok képviselője számára a sport jelentette az egyetlen kiutat saját mikrokörnyezetéből, kiegészítve az egyén számára felvázolt karrierutakat, valós alternatívát nyújtva. A KDMKT területén élő, hátrányos helyzetű családok gyermekei számára a sporton keresztül úgy vázolható fel egy követendő jövőkép, hogy mindeközben az egészséges életmód, ill. a konstruktív szabadidő-eltöltés is elérhetővé válik számukra. Az Operatív Program keretében ehhez kapcsolódóan egy sportösztöndíj-program kerül kidolgozásra és bevezetésre, a Kiemelt Térség területén, országos szinten is adaptálható mintaprojektként.</p> <p>A sportösztöndíj-rendszer az érintett fiatalok (12-18 éves korosztály) tanulmányi átlagához kötött. A program kapcsolódik továbbá egyéb infrastruktúra fejlesztésekhez, pl. közösségi tér, sportcsarnokok, -központok, -telepek fejlesztése, valamint a Térség területén megvalósuló sportrendezvényekhez. A Programhoz csatlakozási lehetőség nyílik nagyvállalatok és helyi KKV-k számára.</p>
Forrás	Egyéb hazai forrás Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	A KDMKT területén élő, hátrányos helyzetű 12-18 éves fiatalok, sporthoz és egészségneveléshez kapcsolódó tevékenységet végző civil szervezetek, köznevelési intézmények
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., kiemelt térségi sportegyesületek, egyéb civil szervezetek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none">• output:<ul style="list-style-type: none">○ Sportösztöndíjban részesülő fiatalok száma (fő) – célérték: 30○ Mentorprogramhoz csatlakozó mentorok száma (fő) – célérték: 5○ Együttműködő oktatási intézmények száma (db) – célérték: 10• hatás:<ul style="list-style-type: none">○ Az ösztöndíjprogramban való részvételt követően hivatásos sportolóvá váló fiatalok száma (fő) – célérték: 5

Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Sportösztöndíj rendszer kidolgozása a finanszírozási, intézményi és infrastrukturális háttér megteremtése; • Mentorprogram kidolgozása; • Ösztöndíj-feltételek meghatározása: toborzási és kiválasztási feltételek megteremtése; • Együttműködő oktatási intézmények partnerségi hálózatának létrehozása és működtetése; • Országos példakép-hálózat, storytelling alapú kommunikációs kampány kidolgozása.
Időbeli ütemezés	2022-2027

2. Sportlétesítmények fejlesztése, programfejlesztés

Cél	A KDMKT szabadidős tömegsporthoz és versenysporthoz kapcsolódó lehetőségeinek, kínálatának kiszélesítése, az egészséges életmód népszerűsítéséhez kapcsolódóan.
Tartalom	<p>Mind nemzeti, mind pedig térségi szinten kiemelt jelentősége van az egyén esetében az egészség megőrzése, települési környezetben pedig a helyi vonzerő, lakosságmegtartó-képesség erősítése szempontjából a szabadidős, ill. a rekreációhoz és versenysportokhoz kapcsolódó lehetőségek megteremtésének, bővítésének. A KDMKT „kifelé” kialakítani kívánt (a lehetőségekhez képest) egységes arculatának megteremtése érdekében a sport, mint konstruktív szabadidő-eltöltési lehetőség széles körben (a települési és társadalmi struktúra valamennyi szintjén) való elterjesztése nélkülözhetetlen, egy diverzifikált portfólió megteremtése mellett. A fejlesztési koncepció stratégiai céljai mentén a meglévő infrastruktúra (focipályák, jégpályák, uszodák stb.) fejlesztése, ill. bővítése helyi (megyei, ill. települési) szinten történik, míg a KDMFT Integrált Térségi Sportkoncepció kidolgozását vállalja, a megyei jogú, ill. járasszékhelyi jogosultsággal rendelkező városok mellett valamennyi, kisebb településre (egészen az aprófalvakig) kiterjedően.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrált Térségi Sportkoncepció (ITSK) kidolgozása és megvalósítása, a Kiemelt Térség valamennyi részterületéhez kapcsolódóan. • Sportközpontok tartalommal való megtöltése, Térségi szinten, az ITSK részeként. • Prevenációs, ill. rekreációs célú kommunikációs kampány lebonyolítása, Térségi szinten. • A program földrajzi érintettségéhez kapcsolódóan az alábbi kiegészítés releváns: A TOP Plusz források felhasználásával, a Megyei Önkormányzatok által tervezett fejlesztések eredményeképpen létrehozott, korszerűsített sporthelyszínek,

	valamint minden olyan sportcsarnok, sportközpont stb., mely a megyei szintű fejlesztésben nem részesül.
Forrás	Erasmus+, Forrásigény: 300 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	A KDMKT lakossága (valamennyi korcsoport), sportszervezetek, sportszövetségek
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, az Integrált Térségi Sportkoncepció megvalósításában résztvevő kedvezményezettek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott Integrált Térségi Sportkoncepció (ITSK) (db) – célérték: 1 ○ Kommunikációs kampány által elért lakosság aránya (%) - célérték: 70 ○
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Integrált Térségi Sportkoncepció kidolgozása; • Kommunikációs kampány online és offline csatornák mozgósításával; • Rekreációs és egyéb sportszakemberek partnerségi hálózatának kialakítása; • Tanácsadás, workshop, tréning; • Kiegészítő infrastruktúra-fejlesztés.
Időbeli ütemezés	2022-2027

3. Közösségszervezési és -fejlesztési mintaprojektek kidolgozása és megvalósítása

Cél	Hely identitás erősítése a Kiemelt Térség valamennyi településén, járásában és megyéjében, a lokális (informális és formális) támogató-megtartó közösségek és a társadalmi szolidaritás megerősítésén keresztül.
Tartalom	<p>A KDMKT fejlesztési koncepciójában kiemelt jelentőséggel bír a részvételi elvű térségfejlesztés megvalósításához kapcsolódó célrendszer, melynek részeként valamennyi területhez kapcsolódóan cél a helyi lakosság bevonása, aktivizálása. A helyi (térségi) identitás kialakítása érdekében települési szinten indokolt az alulról jövő, közösségi kezdeményezések elindításának támogatása, az ehhez kapcsolódó finanszírozási háttér megteremtése. Hosszabb távon valamennyi kezdeményezés önjáróvá, a mögötte álló helyi közösségek pedig önfenntartóvá válhatnak, számos területen (mezőgazdasági termelés, kézműves termékgyártás, hátrányos helyzetű lakosok támogatása stb.). Ezek a közösségek/informális csoportok középtávon a gazdaságfejlesztési folyamatokba integrálhatóak, társadalmi és üzleti életképességük bizonyításán keresztül részt vehetnek maguk is a Térségi versenyképesség javításában, egyedi, helyi termékek előállításával. Számos, korábbi projekt eredményeképpen került azonban bizonyításra, hogy a releváns szakképzettséggel nem rendelkező, magáért és közösségéért azonban tenni akaró és tenni képes lakosság bevonása a helyi társadalmi-gazdasági folyamatokba, minden esetben sikeresebb és fenntarthatóbb, ha nem „felülről” érkező irányelvekhez igazodik. A program keretében a közösségszervezés és -fejlesztés ezen területe élvez prioritást.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közösségfejlesztési Koncepció kidolgozása és megvalósítása, térségi szinten. • Közösségszervezési és -fejlesztési mintaprojektek, támogató-megtartó helyi közösségek, szemléletformálás. • Önkéntesség elterjesztése a helyi civil szervezetekkel, informális közösségekkel (közösségi kezdeményezések) együttműködve. • Alulról jövő kezdeményezések generálásának támogatása, a szükséges tudás átadása. • Közösségi terek tartalommal való megtöltése, a megyei hatáskörben megvalósított, infrastrukturális fejlesztést követően. • A helyi lakosság, ill. a civil szervezetek bevonása a tervezési és megvalósítási szakaszba egyaránt. • Kisközösségi megoldások elterjesztése, konfliktuskezelési és erőszakmentes kommunikációhoz kapcsolódó programelemek kidolgozása.
Forrás	EFOP Plusz 6. prioritás - Család- és ifjúságügyi fejlesztések

	HU-SRB, Erasmus+
	Forrásigény: 1 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	KDMKT lakossága, informális csoportok, civil szervezetek, közösségi terek munkatársai, megyei és települési önkormányzatok
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a Közösségfejlesztési Konceptió megvalósításában résztvevő kedvezményezettek, Kulturális intézmények
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inkubációval támogatott közösségi kezdeményezések száma (db) – célérték: 3 ○ Kidolgozott Közösségfejlesztési Konceptió (db) – célérték: 1 ○ Közösségfejlesztési Konceptió által érintett, települési közösségi terek száma – célérték: 40 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fenntarthatóan működtethető közösségi kezdeményezések száma a térségben (db) – célérték: növekedés ○ Közösségszervezési és -fejlesztési szakemberrel ellátott települések száma (folyamatos jelenlét) (db) - növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Közösségi és társadalmi részvétel fejlesztését alapszolgáltatásként nyújtó kulturális intézmények száma a térségben (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Inkubáció (mentoring, tréning, tanácsadás) biztosítása az alulról jövő, közösségi kezdeményezések elindításához, a Térségi Kompetencia Központ segítségével; • Közösségfejlesztési Konceptió kidolgozása és megvalósítása; Önkéntességet népszerűsítő kommunikációs kampány online és offline eszközökkel, civil szervezetek bevonásával; • Közösségfejlesztési Konceptió kidolgozása és megvalósítása; • Képzés- és rendezvénysorozat szervezése a közösségi terek részvételével; • Közösségszervezési és -fejlesztési szakember-ellátottság javítása a KDMKT valamennyi településén; • Közösségi tervezőalkalmak szervezése valamennyi, településfejlesztési programhoz kapcsolódóan, • Konfliktuskezelés és erőszakmentes kommunikációs tréningalkalmak a Térségi Kompetencia Központtal együttműködve. •
Időbeli ütemezés	2022-2027

4. "Generációk közötti kapcsolatok erősítése, fejlesztése" mintaprojektek kidolgozása

Cél	A Kiemelt Térség területén élő generációk konfliktusmentes együttélésének rendszerszintű támogatása, párbeszéd generálás és együttműködés fejlesztés, előítélet-csökkentési céllal.
Tartalom	<p>A KDMKT fejlesztési koncepciójához kapcsolódó helyzetelemzés megállapítja, hogy a Kiemelt Térség demográfiai mutatói között meghatározó szerepet töltenek be az elöregedés jelzőértékei. A térségi időszerű lakosságról azonban elmondható, hogy olyan szakmai és egyéb tudás, tapasztalat birtokában van, mely a jelenkor fiataljai számára pótolhatatlan erőforrást jelent. A napjainkban „hagyományosnak” számító szakmákba történő bevezetésbe, alternatív karrierutak felvázolásába – megfelelő felkészítést követően – az 55-75 év feletti lakosság bevonható. Fontos azonban kiemelni, hogy a közoktatásban, szakképzésben résztvevő, munkaerő-piacra belépni kívánó generáció eszközismerete és naprakész tudása (különös tekintettel az IKT eszközök napiszintű használatára) számos olyan elemet tartalmaz, mely az idősek számára is fontos értéket képviselhet, mentális egészségük megőrzése, szinten tartása, kompetenciaérzetük javítása érdekében. A mintaprojektek keretében a két generáció közötti együttműködés-fejlesztés valósul meg, sajátélményű programokon való részvételen keresztül.</p> <p>A fiatalok kreatív energiája a kiemelt térségfejlesztési koncepció megvalósítói számára is mozgósítható erőforrást jelent. Kiemelt figyelmet érdemes fordítani a nyugdíj előtt álló, idősödő korosztály munkaerő-piaci helyzetének megóvására, a lokális társadalom előítélet-mentes együttműködésének támogatására is, egy társadalmi szempontból innovatív, szenior tudásgazdálkodási program kiemelt térségi bevezetésén keresztül.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generációk közötti kapcsolatok erősítése, fejlesztése, az idősek és a legfiatalabb korosztály bevonásával (pl. nyugdíjasfaluk, lakópark területén IKSZ és egyéb önkéntes munka a fiatalok bevonásával). • Szenior tudásgazdálkodási program megtervezése, bevezetése és kapcsolódó mintaprojekt megvalósítása.
Forrás	<p>EFOP Plusz 6. prioritás - Család- és ifjúságügyi fejlesztések</p> <p>Interreg Danube, HU-SRB, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrádi Alap</p> <p>Forrásigény: 500 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Idősotthonok, civil szervezetek, nyugdíjas klubok, középfokú oktatásban és szakképzésben résztvevő fiatalok
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., kiemelt térségi köznevelési és szakképző intézmények

Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mintaprojektekhez csatlakozó oktatási intézmények száma (db) – célérték: 5 ○ Közösségi tervező alkalmak, lakossági fórumok száma (db) – 2 ○ Mintaprojektekhez csatlakozó fiatalok száma (fő) – célérték: 50 ○ Mintaprojektekhez csatlakozó időskorúak száma (fő) – célérték: 30
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Kiemelt Térségi oktatási intézmények bevonásával generációmenedzsment IKSZ-programok kidolgozása; • Lakossági fórumok, állampolgári tanácsok lebonyolítása a közösségi tervezés népszerűsítése és a diverz résztvevői kör (több érintett generáció) együttműködésének fejlesztése érdekében; • Egyéb önkéntesprogramok kidolgozása; • Szenior tudásgazdálkodási program kidolgozása és kapcsolódó mintaprogram megvalósítása. • Ötletversenyek ("Generációközi hackathon") szervezése a fiatalok bevonásával, az idősfalvak kialakításához, idősellátási projektek generálásához, előkészítéséhez kapcsolódóan
Időbeli ütemezés	2023-2027

4.1.5.4. Lakáshelyzet javítása

1. Idősellátási Mintaprojekt kidolgozása és megvalósítása

Cél	A KDMKT területén élő, időskorú lakosság mentális és fizikai egészségfejlesztése, a lakhatási feltételek javításával, ill. a széleskörű hozzáférés biztosításával.
Tartalom	<p>A Kiemelt Térségben működő 28 idősotthon kihasználtsága jelenleg közel teljes, miközben az érintett korcsoport egyre nagyobb arányt képvisel a Térségben. Belátható, hogy a várhatóan megjelenő többletkapacitást ezek az intézmények már nem képesek biztosítani, még az időskorúak gondozóházainak, a jelzőrendszeres segítségnyújtás, ill. a nappali ellátás kiterjesztésével sem. Mivel jelenleg 4 településen működik minimum 150 férőhelyet biztosító idősotthon (Szekszárd, Gyöngyös, Dunaföldvár, Kiskőrös), megállapítható, hogy a területi lefedettség javítása is indokolt ezen a területen, annak érdekében, hogy a szolgáltatást igénybe vevő időskorú lakosság saját, megszokott környezetéhez, közösségéhez, családjához földrajzi értelemben közelebb élhessen, az ellátás időszakában, fenntartva (vagy sok esetben éppen javítva) életminőségét, mentális és fizikai jóllétét.</p> <p>A területi lefedettség javítása nem kizárólag új idősotthonok építésén keresztül valósulhat meg, releváns megoldás az idősellátáshoz kapcsolódó szolgáltatásfejlesztési folyamat megvalósítása (is) a Térségben. Ennek eredményeképpen meglévő, magán, önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő ingatlanok infrastrukturális felújítására, akadálymentesítésére kerülhet sor, melynek eredményeképpen az időskorú lakosság 24 órás felügyeletben részesül anélkül, hogy közvetlen és megszokott környezetéből ki kellene szakítani az érintetteket. Közép-, ill. hosszútávon gyömrői, illetve holland (Hogewey) mintára nyugdíjasház vagy falu jön létre a Térségben, az idősotthoni hálózat fejlesztéséhez kapcsolódó innováció eredményeképpen, az Idősellátási Koncepcióhoz kapcsolódó mintaprojekt keretében.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Meglévő szolgáltatási portfólió elemzése, Idősellátási Koncepció kidolgozása, térségi szinten;• Idősellátási mintaprojektek kidolgozása és megvalósítása, melyek nemzeti szinten is adaptálható modellek létrehozását és elterjesztését teszik lehetővé (nyugdíjasház, idősek falva stb.);• Hasznosítható ingatlanállomány azonosítása, vizsgálata;• A tervezett intézkedéseket igény esetén infrastrukturális fejlesztéshez kapcsolódó elemek is kiegészíthetik (kihasználatlan lakásállomány feltérképezése, településrészek és lakóparkok azonosítása, melyek alkalmasak lehetnek egy idősek falvának befogadására stb.).

Forrás	Egyéb hazai források Forrásigény: 2 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	Időotthonok, idősellátó egyéb szakintézmények, civil szervezetek, a KDMKT időskorú lakossága
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, az Idősellátási Konceptió és a kapcsolódó mintaprojektek megvalósításában résztvevő kedvezményezettek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott Idősellátási Konceptió (db) – célérték: 1 ○ Idősellátási mintaprojektek száma (db) – célérték: 1 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fenntarthatóan működtethető, innovatív idősellátási, területi modellek száma (db) – célérték: 1 ○
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Idősellátási Konceptió és mintaprojektek kidolgozása; • Új intézmények és területi modellek kialakítása; • Jógyakorlatok megismerése és az adaptáció lehetőségeinek feltérképezése, elemzése; • 15-30 éves fiatalok bevonása a Konceptió tervezésébe és megvalósításába, ötletversenyeken keresztül, generációmenedzsmenti céllal.
Időbeli ütemezés	2021-2027

4.1.6. Humánfejlesztés

4.1.6.1. *Kapacitásbővítés és infrastruktúrafejlesztés a közoktatásban és a bölcsődei ellátásban*

1. Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Program - Mintaprojekt

Cél	Bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növeléséhez kapcsolódóan magasan képzett szakemberállomány (csecsemő- és kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, dajkák) biztosítása, az állománybővítés előkészítése, megalapozása. Elérhető állami és magán bölcsődei, ill. óvodai szolgáltatások körének bővítése (ill. a bővítés megalapozása), az intézményi kapacitások bővítésével, valamint az infrastrukturális feltételek javításával.
Tartalom	<p>A humánfejlesztéshez kapcsolódó fejlesztési törekvések bázisát a mobilizálható, munkaerő-piaci szempontból aktív, munkaképes felnőttkorú lakosság adja. Ahhoz azonban, hogy a Kiemelt Térség demográfiai szempontú elöregedése lassíthatóvá, hosszabb távon pedig megállíthatóvá váljon, nélkülözhetetlen a gyermekvállalás ösztönzése, a kis- és nagycsaládosok helyben tartása, ill. a KDMKT területére történő betelepülésének támogatása. A fenti két terület összekapcsolása a kisgyermekkor, óvodáskorú neveléshez kapcsolódó szolgáltatások, infrastrukturális feltételek fejlesztésén, azaz a bölcsődei, ill. óvodai kapacitás bővítésén keresztül érhető el. A várható lakosságszám-emelkedéshez prognosztizálható módon járul hozzá (beleértve a kiskorú lakosság számának növekedését is) a Paks II beruházás, a térségbe települt vállalkozások, hazai és külföldi munkavállalók életvitelszerű itt-tartózkodásán keresztül.</p> <p>A KDMKT fejlesztésének keretében megvalósuló beruházások tehát demográfiai hatás kifejtésére is alkalmasak: a térségi gyermekek számának növekedése prognosztizálható, mely indokoltá teszi az intézményi férőhelyek számának növelését, a területi lefedettség javítását. Kiemelt igény mutatkozik továbbá a jelenlegi infrastruktúra fejlesztésére, az egyes intézmények által biztosított szolgáltatások körének bővítésére is, a jelenleg is bölcsődés, ill. óvodás korú gyermekek szüleinek aktív együttműködésével. A Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Programhoz kapcsolódó mintaprojekt keretében ezen fejlesztések előkészítése valósul meg, a kapcsolódó igények és szükségletek felmérését követően, a KDMFT munkaszervezetének koordinációjával.</p> <p>A KDMKT fejlesztéséhez kapcsolódó demográfiai folyamatok eredményeképpen válik tehát indokoltá a bölcsődei és óvodai férőhelyek növelése, a területi lefedettség javítása. A megnövekedett kapacitásigény azonban szükségessé teszi a meglévő és mobilizálható szakember-állomány bővítését. A Kiemelt Térség Fejlesztési Tanácsa a csecsemő- és kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, dajkák stb. képzését és a Térségbe vonzását helyi, a KDMKT területén</p>

	<p>azonosítható igények felméréseivel, ill. a kapcsolódó fejlesztési koncepció kidolgozásával kívánja támogatni. A koncepció megvalósításában kiemelt szerep jut a térségi szakképző és felnőttképző intézményeknek. Ez az intézkedés szorosan kapcsolódik a KDMFT átképzési törekvéseihez, különös tekintettel a kisgyermeket nevelő szülők szakmai képzésére.</p> <p>A kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer keretében (az egészségügyi szakemberek folyamatos fejlesztése mellett) kiemelt jelentőséggel bír a csecsemő- és kisgyermeknevelői, ill. óvodapedagógusi munkakör betöltéséhez szükséges szakmai végzettség megszerzhetősége, a kapcsolódó intézményi háttér fejlesztésén, megteremtésén keresztül.</p>
Forrás	EFOP Plusz 6. prioritás - Család- és ifjúságügyi fejlesztések
Célcsoport	<p>Forrásigény: 650 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p> <p>KDMKT lakossága (különös tekintettel a kisgyermeket nevelő szülőkre átképzésére), térségi bölcsődék, óvodák, családi bölcsődék A KDMKT területén működő, állami és magán kézben lévő bölcsődék, óvodák és családi bölcsődék</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb intézmények, melyek a célzott szakemberképzés megvalósításában részt vesznek</p> <p>KDMFÜ Nonprofit Kft., valamint az állami és magán intézmények tulajdonosai/fenntartói, üzemeltetői</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ A szakemberképzés keretében megvalósuló mintaprojektek száma (db) – célérték: 1 ○ Kidolgozott gyakorlatorientált és innovatív képzési modell (db) – célérték: 2 ○ Kidolgozott Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Program (db) – célérték: 1 ○ Mintaprojektekbe bekapcsolt kisgyermeknevelők, bölcsődei gondozók, dajkák, óvodapedagógusok és egyéb szakemberek száma (fő) – célérték: 100 ○ • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A Kiemelt Térségben rendelkezésre álló szakember (bölcsőde és óvoda) (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Mintaprojektek tervezése és megvalósítása, a csecsemő- és kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, dajkák stb. képzéséhez kapcsolódóan; • Gyakorlatorientált és innovatív képzési modellek kidolgozása, a Térségi Kompetencia Központtal és partnereivel együttműködve; • Toborzási célú kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása, online és offline csatornákon keresztül, a vonatkozó szakmák népszerűsítése érdekében;

	<p>Jógyakorlatok gyűjtése, megismerése és az adaptáció lehetőségeinek vizsgálata;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiemelt Térségi Bölcsőde- és Óvodafejlesztési Program kidolgozása az igény- és szükségletfelmérés eredményeire építve, ill. a kapcsolódó mintaprogram megvalósítása. •
Időbeli ütemezés	2022-2027

4.1.6.2. A képzési, szakképzési és foglalkoztatási rendszer fejlesztése, adaptáció előkészítése a prognosztizálható változásokhoz kapcsolódóan

1. Ösztöndíjprogram kidolgozása a KDMKT-ban működő képzési rendszerhez kapcsolódóan

Cél	A KDMKT területén élő, pályaválasztás előtt álló fiatalok helyben maradásának, munkavállalásának ösztönzése, karrierfejlesztésük támogatása, a térségi foglalkoztatókkal együttműködve.
Tartalom	<p>A Kiemelt Térség demográfiai tendenciáinak ismeretében kiemelten fontos, hogy a pályaválasztás előtt álló (középfokú végzettséggel már rendelkező) vagy éppen felsőfokú tanulmányaikat folytató fiatalokat a térség képes legyen megtartani, helyben maradásra ösztönözni. Ehhez jelent megfelelő eszközt egy átfogó ösztöndíjprogram kidolgozása, mely a duális szakképzés alapelveire építve képes bevonni a helyi nagyvállalatokat, ill. KKV-kat az érintett fiatalok tanulmányainak finanszírozásába, leendő munkavállalóikként kezelve az adott célcsoportot. A program hatékonyan képes hozzájárulni a fiatalok helyi identitástudatának kialakításához, erősítéséhez, emellett pedig megfelelő motivációt jelent a felsőoktatási intézményrendszerbe való belépésükhöz, munkaerő-piaci helyzetük javításához. Az ösztöndíjprogramhoz kapcsolódó jógyakorlatnak tekinthető a „Bács-Kiskunban itthon vagy!” program.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fenntarthatóan működtethető ösztöndíjprogram kidolgozása és koordinációja, a helyi nagyvállalatokkal és KKV-kkal együttműködve. A Program nemcsak a Kiemelt Térség középfokú oktatásában résztvevők számára érhető el, hanem valamennyi, a Térségen kívül, a felsőoktatásban tanuló hallgató számára. Habár az intézményi lefedettség hiányosságai miatt a KDMKT fejlesztési időszakának kezdetekor ezek az érintett fiatalok leginkább a KDMKT-n kívül folytatják tanulmányaikat, a munkaerőpiacra való belépésük helyszínéül már minden további nélkül szolgálhatnak a Kiemelt Térség vállalkozásai. Az Ösztöndíj Program esetükben a "hazatérést", míg a Térség területén tanulók számára a helyben maradást készíti elő, erre ösztönzi az érintetteket.

	<ul style="list-style-type: none"> • Az Ösztöndíjprogramhoz mentor program kapcsolódik, melynek alapja a programra való jelentkezéskor, szakértők bevonásával elkészített Egyéni Fejlesztési Terv. A Terv megvalósulását, ill. a Program hatékonyságát folyamatos jelleggel monitorozzák a felelős szervezetek.
Forrás	TOP Plusz Egyéb hazai források Forrásigény: 500 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	KDMKT területén élő, pályaválasztás előtt álló fiatalok, képzőintézmények, nagyvállalatok és multinacionális vállalatok, KKV-k, civil szervezetek
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., mint az ösztöndíjalap kezelője
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ösztöndíjprogramhoz csatlakozó munkáltatók száma (db) – célérték: 20 ○ Munkáltatók által kiosztott, duális alapú ösztöndíjakban részesülők száma (fő) – célérték: 30 • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ Az ösztöndíjprogramban résztvevők közül az ösztöndíj lezárultát követően 180 nappal még a térségben dolgozók száma (fő) – célérték: 20
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Programfejlesztés a Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum tagjainak aktív és folyamatos részvételével, a célcsoport igényeinek megismerésére építve. • A finanszírozási koncepció kidolgozása (pl.: ösztöndíjalap létrehozása); • Az ösztöndíjprogram működtetése, a helyi nagyvállalatokkal és KKV-kkal való folyamatos kapcsolattartáson keresztül; • Mentorprogramok kidolgozása és kapcsolódó, Egyéni Fejlesztési Tervek összeállítása; • Monitoringtevékenység elvégzése, az ösztöndíjprogram társadalmi és gazdasági hatásának nyomon követése, mérése.
Időbeli ütemezés	2022-2027

2. Kereslet-, ill. kínálatvezérelt, képzési és szakképzési rendszer

Cél	A Paks II beruházás munkaerő-elszívó hatásának mérséklése, a magasabb fluktuációt mutató vállalkozások munkaerő-állományának bővítése, célzott fejlesztése, a fenntartható működés megvalósítása érdekében.
Tartalom	A KDMKT fejlesztésében kiemelt szerepe van a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanácsnak, valamint munkaszervezetének, a Közép-Duna

Menti Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.-nek, mint egy egyfajta szektorközi „hidat” képező intézményrendszernek. Ma Magyarországon – néhány sikeres és modellértékű jógyakorlattól eltekintve – az állami, magán, ill. civil szektor esetleges, célorientált kapcsolatban áll egymással, mely kapcsolat közvetítő szereplők jelenléte nélkül hosszútávon nem fenntartható. A KDMFÜ egyfajta összekötő tolmács szerepet kíván betölteni a jövőben az érintett szektorok között, így nyílik lehetősége folyamatos jelleggel harmonizálni a munkáltatói oldalról felmerülő képzési és szakképzési igényeket a piacon – adott időszakban – elérhető kínálattal. A kereslet-kínálat figyelemmel kísérésének központosítása térségi szinten a reakcióidő csökkenését vonja maga után, azaz a vállalati (foglalkoztatói) igények rövidített láncon keresztül jutnak el a képzőintézményekhez, szakképzési centrumokhoz, kormányhivatalokhoz, akiknek így lehetőségük nyílik szolgáltatásaik (proaktív és reaktív) fejlesztésére. Mindezen együttműködés célja egy képzési és szakképzés-fejlesztési stratégia multiszektorális elkészítése és megvalósítása, emellett pedig a megvalósítás eredményességének és hatékonyságának állandó monitorozása a KDMKT releváns szereplőinek részvételével.

A kiemelt térségi képzési rendszer racionalizálásában kiemelt szerepet tölt be az Operatív Program által érintett időszakban a Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft., mely felnőttképzési engedély birtokában kívánja folytatni képzési tevékenységét, piaci szereplőként, támogatott és egyéb képzések területén, a hatályos jogszabályoknak megfelelő formában. A térségi igények adekvát módon történő kielégítése kizárólag egy, az iskolarendszeren kívüli felnőttképzésben aktív, koordinátor szereplő részvételével lehetséges.

A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:

- A Kiemelt Térség területén elérhető képzési szolgáltatások, ill. a szolgáltatást nyújtók körének folyamatos bővítése, racionalizálása, munkáltatói igényekre reflektálva, a kapcsolódó igény- és szükségletfelmérések eredményeire építve.
- Ez a folyamat adott esetben együtt járhat a helyi képzőintézmények számának növekedésével, új (felnőttképző és szakképző) intézmények létrehozásával. Lehetséges irány: energetikai és egyéb ágazati képzőközpontok létrehozása (lásd: Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ).
- A KDMFÜ Nonprofit Kft. bejelentési és engedélyeztetési eljárásának lefolytatása, ezt követően pedig a 2013. évi LXXVII. tv. hatálya alatt felnőttképzési tevékenység megvalósítása, a térségi szereplőkkel együttműködve.
-

Forrás

Egyéb hazai forrás

Forrásigény: 3 milliárd Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.

Célcsoport	A Kiemelt Térség valamennyi képzőintézménye, az oktatási rendszer minden szintjén, nagyvállalatok, multinacionális vállalatok, állami és többségében állami tulajdonban lévő szervezetek, egyházi szervezetek, civil szervezetek, egyéb foglalkoztatók
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., egyéb kiemelt térségi felnőttképző és szakképző intézmények
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott és működtetett képzőintézményi minősítőrendszer (db) – célérték: 1 ○ Újonnan engedélyezett felnőttképzési intézmények száma (db) – célérték: 1 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A térségben elérhető szakképzési, felnőttképzési és felsőoktatási képzések száma (db) – célérték: növekedés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Kereslet-, ill. kínálatvezérelt képzési és szakképzés-fejlesztési stratégia elkészítése és megvalósítása; • Helyi képzőintézmények együttműködés- és portfóliófejlesztése; • Képzőintézményi minősítőrendszer fejlesztése, működtetése, a helyi beágyazottság növelése érdekében; • A KDMFÜ Nonprofit Kft. felnőttképzési bejelentése, ill. engedélyeztetése, a képzőintézményi működés személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése és folyamatos biztosítása. • A KDMKT területén elérhető szakképzések (többek között: energetikai, egészségügyi, szociális, mezőgazdasági, vendéglátóipari és turisztikai, élelmiszeripari, szépművészeti, rendezési, műszaki, gazdasági és informatikai) körének célzott és stratégiai szintű bővítése; • Szoros és folyamatos együttműködés a Térségi Kompetencia Központtal; • Szolgáltatásfejlesztési folyamatok koordinációja, Kiemelt Térségi szinten.
Időbeli ütemezés	2021-2027

3. Térségi Kompetencia Központ létrehozása és fenntartható működtetése, a Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központtal kapcsolódóan

Cél	A kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer működését támogató intézményi, szakértői és infrastrukturális háttér biztosítása, képzési-fejlesztési projektek kiemelt térségi szintű generálásának lehetővé tétele.
Tartalom	A kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer működtetése során azonosításra kerülnek olyan szakmai és egyéb

	<p>képzésekhez kapcsolódó hiányterületek, melyekhez kapcsolódóan a jelenlegi, ill. a 2035-ig folyamatos fejlesztés alatt álló intézményi kör erőforrás hiányában nem képes állandó és adekvát választ adni. A képzési igények egy része így kielégítetlen marad, mind a képzésben résztvevők, mind pedig a térségi munkáltatók oldaláról. Ezekre a hiányokra képes adekvát és fenntartható választ adni a Térségi Kompetencia Központ, mely alkalmas arra, hogy befogadja és megvalósítsa azokat a képzéseket, amik az állami és piaci szereplők portfóliójából hiányoznak. A Központ működtetéséhez infrastrukturális háttér kerül kialakításra, a Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ fejlesztésének keretében. A Térségi Kompetencia Központ tehát egy olyan, önálló intézményrendszerrel nem rendelkező funkcióként kerül kialakításra, melynek infrastrukturális háttérét a Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ, szakmai tartalmát (az előzetes igény- és szükségletfelmérések eredményeire építve) a kiemelt térségi képzési rendszert működtető KDMFÜ Nonprofit Kft. adja. A Központ a fenti működési modellel válik képessé reflektálni a folyamatosan változó képzési igényekre.</p>
Forrás	<p>Egyéb hazai források</p> <p>Forrásigény: 500 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>A Kiemelt Térség valamennyi oktatási és képzőintézménye, az oktatási rendszer minden szintjén, nagyvállalatok, multinacionális vállalatok, állami és többségében állami tulajdonban lévő szervezetek, egyházi szervezetek, civil szervezetek, egyéb foglalkoztatók</p>
Kedvezményezett kör	<p>KDMFÜ Nonprofit Kft., Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ</p>
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kialakított Térségi Kompetencia Központ funkció (db) – célérték: 1 ○ A Térségi Kompetencia Központ által generált mintaprojektek száma (db) – célérték: 2 ○ A Térségi Kompetencia Központ által megkötött együttműködési megállapodások száma (db) – célérték: 10
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A Központ-hoz kapcsolódó versenytársi attitűd felmérése; • Térségi Kompetencia Központ létrehozása, az infrastrukturális feltételek megteremtését követően (Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ munkájának keretében, az általa biztosított infrastrukturális háttér-feltételekkel); • A Térségi Kompetencia Központ és a Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ együttműködési feltételeinek azonosítása és megteremtése; • Szolgáltatásfejlesztés és projektgenerálás a Központ munkájához kapcsolódóan;

	<ul style="list-style-type: none"> • Szinergikus partnerségi hálózat kiépítése a Kiemelt Térség valamennyi alapfokú, középfokú, felsőfokú, ill. szak- és felnőttképző intézményével; • Valamennyi, az Operatív Programban szereplő, hiánypótlónak tekinthető kompetenciafejlesztő, érzékenyítő, szemléletformáló program a Központban vagy annak szervezésében kerül megvalósításra, a KDMFÜ Nonprofit Kft. koordinációjával.
Időbeli ütemezés	2021-2027

4. Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum létrehozása és fenntartható működtetése

Cél	A kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszer, valamint a Térségi Kompetencia Központ működésének támogatása, valamennyi, a térségi képzési és foglalkoztatási tevékenységben érintett szereplő hosszútávú aktivizálásával, a szereplők közötti együttműködés fejlesztésével.
Tartalom	<p>Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum létrehozása és működtetése a releváns térségi szereplők széleskörű bevonásával, folyamatos jelleggel, az Operatív Program által érintett időszakban. A fórumhoz csatlakozók száma a KDMKT fejlesztési koncepciójának megvalósításával párhuzamosan, folyamatosan bővül. Fontos megemlíteni: középfokú szakoktatás intézményeit, ipari szakképzési centrumokat, kormányhivatalokat, felnőttképző intézményeket, felsőoktatási intézményeket, nagyvállalatokat, mikro-, kis- és közép vállalkozásokat, állami intézményeket stb.</p> <p>A Fórum döntéselőkészítő szerepet tölt be a KDMKT Fejlesztési Koncepciójában rögzített, képzési és munkaerő-piaci fejlesztésekhez, programokhoz kapcsolódóan. A Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum nem egy adott lokációhoz kötődik, sokkal inkább végez mobilizálható, "térségjáró" tevékenységet, az aktuális igények és kapacitások mentén. Kizárólag a bevont érintettek széles köre tekinthető állandónak.</p>
Forrás	<p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 800 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	A Kiemelt Térség valamennyi képzőintézménye, az oktatási rendszer minden szintjén, nagyvállalatok, multinacionális vállalatok, állami és többségében állami tulajdonban lévő szervezetek, egyházi szervezetek, civil szervezetek, egyéb foglalkoztatók
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., Térségi Kompetencia Központ (jogi formája az OP-tervezés időszakában még nem ismert)
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórumhoz csatlakozó szervezetek száma (db) – célérték: 50
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A Képzési és Foglalkoztatásfejlesztési Fórum működési kereteinek, intézményi struktúrájának kidolgozása és koordinációja, a Térségi Kompetencia Központ munkájának keretében; • Tematikus és területi szempontok alapján létrehozott szervezeti alegységek kialakítása, a fórumon belüli kommunikáció online és offline rendszereinek kidolgozása; • A Fórum aktívan részt vesz a kereslet-, ill. kínálatvezérelt képzési és szakképzés-fejlesztési stratégia elkészítésében és megvalósításában; • Workshopok, munkacsoport-ülések szervezése, koordinációja.
Időbeli ütemezés	2021-2027

5. Egészségügyi szakemberképzés a kiemelt térségi fejlesztések támogatása érdekében

Cél	A humán egészségügy területén azonosítható hiányszakmákhoz kapcsolódó képzések célzott és folyamatos biztosítása a KDMKT területén.
Tartalom	<p>Az Operatív Programban (illetve a KDMKT Fejlesztési Konceptiójához tartozó valamennyi dokumentumban) bemutatott egészségügyi szolgáltatásfejlesztéshez kapcsolódó programok sikeres megvalósításának alapfeltétele a térségi, egészségügyi alapellátásban dolgozó szakemberek folyamatos (tovább)képzése az oktatási rendszer valamennyi szintjén, illetve a megfelelő képzettségű és felkészültségű munkaerő folyamatos biztosítása. A kiemelt térségi életszínvonal folyamatos növelése kizárólag minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseken keresztül valósítható meg, ebben a szektorban is, mely ágazati prioritás szinten is kiemelt szerepet tölt be a KDMKT jövőbeni fejlesztési céljai mentén.</p> <p>A tervezett szakemberképzéshez szorosan hozzákapcsolódik egy egészségügyi életpályamodell kidolgozása, valamint szakirányú továbbképzések, átképzések hozzáférhetővé tétele, térségi szinten. A frissen végzett szakemberek, valamint a jelenleg is az egészségügy területén dolgozók foglalkoztatottsági szintjének javítása érdekében elengedhetetlen továbbá a munkakörülményeik javítása, bérszínvonaluk rendezése is.</p>
Forrás	<p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 500 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	A KDMKT aktívkorú lakossága, az egészségügyi intézmények munkatársai, pályaválasztás előtt álló fiatalok
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, az Egészségügyi Életpályamodell intézményi bevezetésében, valamint a célzott szakemberképzésben résztvevő egyéb kedvezményezettek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kidolgozott és bevezetett egészségügyi életpályamodell (db) – célérték: 1 ○ Szakmai és egyéb kompetenciafejlesztő képzéseken résztvevők száma (fő) – célérték: 50 <ul style="list-style-type: none"> • eredmény: <ul style="list-style-type: none"> ○ A Kiemelt Térségben hozzáférhető egészségügyi képzések száma (db) – célérték: növekedés • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A mintaprojektek megvalósítását követően 360 nappal a Kiemelt Térség egészségügyi intézményeiben dolgozók száma – célérték: meghatározandó
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi életpályamodell kialakítása a KDMKT-ban, a kapcsolódó érintetti és partneri kör meghatározását követően; • A modell tesztelését és bevezetését támogató pilotprojektek kidolgozása és megvalósítása; • Szakmai és egyéb kompetenciafejlesztési képzések biztosítása, mentálhigiénés támogatóprogram, egyéni és csoportos coaching és szupervíziós alkalmak folyamatos biztosítása; • Együttműködés a Térségbe betelepülő felsőoktatási intézményekkel és a Térségi Kompetencia Központtal, a humán egészségügy területéhez kapcsolódó hiányszakmák elérhetővé tétele érdekében.
Időbeli ütemezés	2022-2027

6. Munkahelyi diverzitás és well-being fejlesztése, különös tekintettel a helyi nagyvállalatokra, KKV-kra és állami intézményekre

Cél	A „diverzitás, mint érték” alapelv elterjesztése a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség munkaerő-piaci szereplőinek körében, a fogalom tág értelmezésére alapozva.
Tartalom	A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség munkaerőpiacának dinamikus fejlesztéséhez, valamint a munkanélküliség csökkentésének (és ezzel párhuzamosan a foglalkoztatottsági szint növeléséhez) nélkülözhetetlen a jelenleg is foglalkoztatóként működő szervezetek, intézmények munkaerő-megtartó képességének fejlesztése, erősítése. Ennek fontos, elsősorban nem gazdasági, sokkal inkább pszichológiai (mentális jólléti) vonatkozású eleme a szervezeti diverzitás értéként történő azonosítása, a sokszínűségben rejlő potenciál kiaknázása. Számos kutatás bizonyítja, hogy a kulturális, ill. demográfiai értelemben diverz, különböző társas identitással rendelkező munkatársakat tömörítő munkahelyi csapatok/szervezeti egységek sokkal eredményesebben és hatékonyabban képesek előállítani a szervezet szolgáltatásait, termékeit, mint homogénebb „versenytársaik”. A védett, sok esetben diszkrimináció alapjául szolgáló tulajdonságok tiszteletben tartása, illetve a multikulturalitás

	<p>többfókuszú értelmezése (hiszen ez a fogalom az eltérő nemzetkultúráknál tágabban is képes lefedni a sokszínűséget) alapjaiban képes hozzájárulni a munkahelyi jóllét kialakításához és fenntartásához, innovatív megoldások elterjesztésén keresztül. A szervezeti keretek között megvalósított intézkedések természetesen gazdasági haszonnal is járnak.</p> <p>A fenti megállapításokhoz kapcsolódóan a KDMKT Fejlesztési Koncepciójának keretében olyan mintaprogramok kerülnek kidolgozásra, melyek szervezetméret, szektor, illetve földrajzi terület szerint is könnyedén adaptálhatóak a Kiemelt Térségen belül és azon kívül is, emellett pedig társadalmi és gazdasági innovációs törekvésekhez egyaránt kapcsolódnak.</p> <p>A mintaprojektek keretében kiemelt célcsoportnak tekinthető a nyugdíj előtt álló, idősödő, 50 év feletti korosztály.</p>
Forrás	<p>GINOP Plusz 3. prioritás - Fenntartható munkaerőpiac</p> <p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 300 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	Kiemelt térségi munkaerőpiac valamennyi szereplője, szektortól és szervezetmérettől függetlenül, szakértő civil szervezetek
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mintaprogramokban résztvevő szervezetek száma (db) – célérték: 10 ○ Kommunikációs kampány által elért és megszólított térségi foglalkoztatók aránya (%) – célérték: 70% ○ Kidolgozott hatásmérési rendszerek száma (db) – célérték: 1 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fluktuáció alakulása a mintaprogramokban résztvevő szervezetek körében (%) – célérték: csökkenés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Mintaprogramok kidolgozásában aktívan részt vevő szakértő szervezetek, egyéb érintettek azonosítása; • Munkacsoportok kialakítása és koordinációja a mintaprogramok térségi szintű elterjesztése érdekében; • „Diverzitás, mint érték” tematikájú kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása, online és offline csatornákon keresztül. • A mintaprogramok hatásmérési rendszerének kidolgozása, a gazdasági és társadalmi hatásmérés megvalósítása; • Kapcsolódó tematikus workshopok, tréningek, előadások szervezése és lebonyolítása, a Térségi Kompetencia Központtal együttműködve.

7. Munka és magánélet egyensúlya - atipikus foglalkoztatás, atipikus eszközrendszer

Cél	Atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség valamennyi foglalkoztatójánál, szektortól és szervezetmérettől függetlenül, különösen a (kisgyermeket nevelő, GYES-ről, GYED-ről visszatérő stb.) nők esetében.
Tartalom	<p>Napjainkban a munkáltatói működés egyik legfontosabb kérdésköre az egyéni szükségletek, igények figyelembevételéhez kapcsolódik: hogyan és milyen mértékben tudja segíteni a munkáltató a szervezetben dolgozókat a magánéletük és munkavégzésük közötti egyensúly, ezen keresztül pedig a mentális (és fizikai) egészség megtartásában? Mind hazai, mind nemzetközi környezetben számtalan jó példát látunk atipikus (a napi 8 órás, határozatlan idejű munkaviszonytól eltérő) foglalkoztatási formákra, eszközökre, azonban jelenleg ez legfőképp a nagyvállalatok, multinacionális vállalatok, valamint az innovációt leginkább mozgató startup vállalkozások és a foglalkoztatás területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó civil szervezetek, társadalmi vállalkozások sajátja. A mikro-vállalkozások és egyéb KKV-k térségi szinten magas arányához, valamint a gazdaságfejlesztési prioritás mentén kidolgozásra kerülő Közigazgatási Életpályamodellhez kapcsolódóan a KDMKT Fejlesztési Konceptiójának megvalósítása kiváló lehetőséget teremt az atipikus eszközrendszerhez kapcsolódó mintaprojektek kidolgozására és megvalósítására, ezen piaci és állami szereplők körében egyaránt.</p> <p>A mintaprojektek keretében innovatív, atipikus foglalkoztatási modellek és eszközrendszerek kerülnek kidolgozásra, legfőképp a kisgyermeket nevelő, GYES-ről, GYED-ről visszatérni kívánó szülők (leginkább nők, de természetesen a férfiak is érintettek) munkaerőpiaci reintegrációja, valamint a nyugdíj előtt álló, idősödő, 50 év feletti korosztályhoz tartozók munkaerőpiacon tartásának és mentális, ill. fizikai egészségük fejlesztésének érdekében.</p>
Forrás	<p>GINOP Plusz 3. prioritás - Fenntartható munkaerőpiac</p> <p>EFOP Plusz 6. prioritás - Család- és ifjúságügyi fejlesztések</p> <p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 300 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	A KDMKT valamennyi foglalkoztatója, szektortól és vállalatmérettől függetlenül, ill. az adott szervezet munkatársai, a szervezeti hierarchia valamennyi szintjén (különös tekintettel a kisgyermekes, GYES-ről/GYED-ről visszatérő szülőkre)

Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft., szakértő civil szervezetek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mintaprogramokban résztvevő szervezetek száma (db) – célérték: 10 ○ Kommunikációs kampány által elért és megszólított térségi foglalkoztatók aránya (%) – célérték: 70% ○ Kidolgozott hatásmérési rendszerek száma (db) – célérték: 1 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fluktuáció alakulása a mintaprogramokban résztvevő szervezetek körében (%) – célérték: csökkenés
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Mintaprojektek kidolgozásában aktívan részt vevő szakértő szervezetek, egyéb érintettek azonosítása; • Munkacsoportok kialakítása és koordinációja a mintaprojektek térségi szintű elterjesztése érdekében; • „Atipikus foglalkoztatás, atipikus eszközrendszerek” tematikájú kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása, online és offline csatornákon keresztül. • A mintaprojektek hatásmérési rendszerének kidolgozása, a gazdasági és társadalmi hatásmérés megvalósítása; • Kapcsolódó tematikus workshopok, tréningek, előadások szervezése és lebonyolítása, a Térségi Kompetencia Központtal együttműködve.
Időbeli ütemezés	2024-2027

8. „Agrárgazdálkodók felkészítése a klímaváltozás negatív hatásaira” képzéssorozat

Cél	A gazda képzésnél (Szakmajegyzék, 408111704) rövidebb időtartamú, részletes – többek között – biogazdálkodási és klímaadaptációs ismereteket moduláris rendszerben bemutató, a résztvevők számára ingyenes képzési anyag kidolgozása és oktatása.
Tartalom	<p>Az agrárgazdálkodással foglalkozó termelők, illetve az újonnan induló, agrárgazdálkodással foglalkozó vállalkozások képzése, felkészítése a klímaváltozás negatív hatásaira, kultúraváltásra, új művelési módok kialakítására a teljes célterület számára fontos irány, a Kiemelt Térség fejlesztési koncepciójának mezőgazdasági és vidékfejlesztési törekvéseihez kapcsolódóan. Éppen ezért indokolt egy olyan, pontosan definiált fókusz mentén kialakított képzéssorozat elindítása a Kiemelt Térségben, mely szorosan ehhez a területhez kapcsolódik. Nemzetközi ismeretek átvétele és integrálása biogazdálkodási és új művelődési módok képzési anyagokba a projekt magas szakmai színvonalát biztosíthatja.</p> <p>A projekt keretein belül lehetőség nyílik a jó gyakorlatok felkutatására és a meglévő szakirodalom mélyebb áttanulmányozására. Ezek alapján egy cselekvési terv, azaz egy útmutató kerül összeállításra, mely</p>

	megadja a képzésen résztvevő vállalkozások számára azokat a szükséges információkat, melynek birtokában sokkal sikeresebben és környezettudatosabban végezhetik gazdálkodó tevékenységüket. A képzés sikeres elvégzése a csatlakozó egyének, ill. KKV-k versenyképességének növekedéséhez járul hozzá.
Forrás	Erasmus+ KA2 Együtműködési partnerségek Forrásigény: 100 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.
Célcsoport	Agrár- és biogazdálkodással foglalkozó termelők, illetve újonnan induló, alternatív agrárgazdálkodással foglalkozó vállalkozások
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft. és egyéb, a képzéssorozat kidolgozásában és megvalósításában résztvevő, külföldi partnerek
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ A tematikus képzéssorozaton résztvevők száma (fő) – célérték: 50 ○ Kidolgozott módszertani útmutató és tananyag (db) – célérték: 1 ○ A képzéssorozathoz csatlakozó vállalkozások száma (db) – célérték: 20
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • A gazdaképzésnél rövidebb időtartamú, részletes biogazdálkodási és klímaadaptációs ismereteket moduláris rendszerben bemutató, ingyenes képzési anyag kidolgozása és oktatása; • Képzéssorozat megvalósítása az alábbi témakörök mentén: ökológiai szemléletű szántóföldi növénytermesztés, állattartás, és kertészeti tevékenység; környezetbarát termelési megoldások; biogazdálkodási adminisztrációs tevékenységek; mérések és minőségbiztosítás; környezet-, víz- és természetvédelem; a megtermelt biomassa energetikai hasznosítása; rövid ellátási láncra épülő értékesítés; közös marketing és értékesítési megoldások; finanszírozási lehetőségek (pályázatok, hitelek); klímaadaptáció/klímatudatosság, egyéb kiegészítő modulok. • Képzők képzését segítő módszertani útmutató, szimulációs játék, e-learning tananyag, feladatgyűjtemény, együttműködési koncepció (közös termelés és értékesítés), tanulmányok.
Időbeli ütemezés	2022-2025

4.1.6.3. Szemléletformálás

1. Interkulturális érzékenyítés a KDMKT-ban

Cél	Az interkulturális szenzitivitás fejlesztése a KDMKT lakossága körében, a jövőben a Térségbe betelepülni kívánó, külföldi munkavállalók konfliktusmentes integrációja érdekében.
------------	---

Tartalom	<p>Fontos hangsúlyozni, hogy új gazdasági szereplők megjelenése egy adott térségben – szinte – minden esetben a helyi status quo átalakulásával jár, mely jelenség társadalmi és gazdasági szinten képes veszélyeztetni a konfliktusmentes együttélést. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén a jövőben kiemelkedően magas számú külföldi munkaerő (ill. a közvetlen környezetükhöz tartozók) megjelenése prognosztizálható, a tervezett beruházásokhoz kapcsolódóan. Az interkulturális érzékenység üzleti szektorban mért gazdasági hasznát számtalan kutatás igazolja, emellett pedig társadalmi hasznossága is jelentős. A helyi lakosság érzékenyítésével a Térség képes felkészülni az újonnan betelepülők befogadására, a helyi közösségek, ill. a köreikben megerősödő helyi identitás fejlődése mellett. A szenzitivitásfejlesztés területén kiemelt cél a lakosság interkulturális tudatosságának erősítése, az újonnan megjelenő, ill. a már jelenlévő kultúrák sajátosságainak megismerésén, megértésén és elfogadásán keresztül. Ebben a folyamatban jelentős aktorok lehetnek a térségi beruházások kulcsszereplői (hazai és multinacionális nagyvállalatok), esetükben az elsődleges cél saját munkavállalóik szemléletformálása. A másodlagos érintetti körhöz tartoznak az egyéb, helyi beszállítók (kis- és őstermelők, KKV-k), valamint azon oktatási, egészségügyi, rendfenntartási és kulturális intézmények, melyek munkatársai, tagjai közvetlen kapcsolatba kerülnek az eltérő kultúrájú személyekkel. Az érzékenyítést már kisgyermekkorban meg kell kezdeni, ezért a pedagógusfejlesztés során is kiemelt hangsúlyt kap az interkulturalitás. Átfogó stratégiai cél tehát a társadalmi távolság csökkentése, a sztereotípiák, előítéletek és diszkriminációs veszélyek azonosításán és tudatosításán keresztül, az együtt élő kultúrák egymásra ható dinamikájának megismerése mellett.</p> <p>A KDMKT Fejlesztési Koncepciójához kapcsolódó intézkedés mentén egy átfogó, interkulturális érzékenyítő program kerül kidolgozásra és megvalósításra. Az érzékenyítő, szemléletformáló és képességfejlesztő program továbbá kiemelten hatékonyan képes hozzájárulni a Kiemelt Térségben élő lakosság biztonságérzetének javításához, életmentésre, önvédelemre történő felkészítésükhöz, tréningeken és előadásokon való részvételen keresztül, amellett, hogy társadalmi felelősségvállalási program keretében segíti a térségi mentősök, rendőrök és a katasztrófavédelemben dolgozók munkáját is. Átfogó cél a nyelvi akadályok leküzdésével, a szenzitivitás fejlesztésén keresztül az eltérő kulturális háttérrel rendelkezők elfogadására építve, az érkező munkások szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek és ellátásának széleskörű biztosítása, a térségi lakosság életminőségének fenntartásával, javításával egyetemben.</p>
Forrás	<p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 300 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	<p>A KDMKT teljes lakossága, ill. a Kiemelt Térség területén működő szervezetek, különös tekintettel a nagyvállalatokra, KKV-kra, egyéb</p>

	foglalkoztatókra, egészségügyi, rendfenntartási, oktatási és kulturális intézményekre, valamint egyéb közintézményekre.
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Interkulturális érzékenyítő programokon résztvevők száma (fő) – célérték: 250 ○ Egészségügyi ellátáshoz és önvédelemhez kapcsolódó, biztonságorientált fejlesztési programokon résztvevők száma (fő) – célérték: 200 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A programokon résztvevők interkulturális kompetenciájának alakulása (attitűdskála értéke, egyéb) – célérték: pozitív irányú változás ○ Társadalmi távolság mértéke (Bogardus-skála értéke) – célérték: pozitív irányú változás
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Interkulturális érzékenyítő program érintettjeinek és alapvető fókuszainak azonosítása; • Workshopok, szenzitívitasfejlesztő tréningek, előadások, kulturális (tematikus) napok iskolai és munkahelyi környezetben stb.; • Interkulturális kommunikáció, asszimiláció/integráció, konfliktuskezelés témaköréhez kapcsolódó képzéssorozatok, diverz résztvevői körrel; • Adott kultúrát és a beszélt/írott nyelvet jól ismerő tolmácsok felkérése az interkulturális érzékenyítő projektben való részvételre;
Időbeli ütemezés	2022-2025

2. Fenntarthatóság a környezetben és a társadalomban - szektorközi együttműködés

Cél	Társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz kapcsolódó ismeretek átadása a KDMKT területén élő, valamennyi állampolgár számára, a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Koncepciójának fenntartható módon történő megvalósítása érdekében.
Tartalom	A gazdasági és társadalmi innováció minden esetben a fenntarthatóság témakörének alapos vizsgálatával jár. Valamennyi, a KDMKT Fejlesztési Koncepciójának keretében megvalósítandó projekt kizárólag akkor lehet sikeres és eredményes, ha figyelembe veszi a fenntarthatósági szempontokat. Különösen igaz ez az energetikai fejlesztések, közlekedésfejlesztés, turizmusfejlesztés, kutatás és innováció területére. A KDMKT jövőképe (együttműködésen és innováción alapuló „zöld zóna” kialakítása) központi eleméhez, azaz a fenntarthatósághoz kapcsolódóan valamennyi tervezett intézkedés ezeket az alapelveket követi, mind a természeti kincsek, mind pedig az

	<p>épített környezet, ill. tervezett humánerőforrás-fejlesztés kapcsán. Számtalan tudományos értekezés igazolja, hogy a fenntartható fejlesztések megvalósításához nélkülözhetetlen a helyi lakosság szemléletformálása, azaz annak tudatosítása, hogyan járulhatunk hozzá mi magunk is a Térség fenntarthatóságához, a mindennapi élet különböző területein, saját erőforrásaink, eszközeink mozgósításával. A (tervezett) helyi, operatív programok mindegyike az ENSZ által meghatározott Fenntartható Fejlesztési Célokra (Sustainable Development Goals – SDG) épül.</p> <p>A konkrét tartalom az alábbiak szerint kerül kidolgozásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szemléletformáló programok kidolgozása és megvalósítása a Kiemelt Térség területén; • Kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása a társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz kapcsolódóan; • Különös figyelemmel az alábbi témákra, a környezeti fenntarthatóság területén: körforgásos gazdaság, emissziómentes energiatermelés, energiaközösségek kialakítása és működtetése stb.
Forrás	<p>Interreg Danube, Horizon Europe, Erasmus+, LIFE, Norvég Alap, Visegrád Alap</p> <p>Forrásigény: 400 millió Ft, mely a bemutatott tevékenységeket fedezi.</p>
Célcsoport	A KDMKT teljes lakossága, ill. a Kiemelt Térség területén működő szervezetek
Kedvezményezett kör	KDMFÜ Nonprofit Kft.
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • output: <ul style="list-style-type: none"> ○ Környezeti és társadalmi fenntarthatósághoz kapcsolódó, szemléletformáló eseménysorozaton résztvevők száma (fő) – célérték: 250 ○ A fenntarthatósági programokhoz csatlakozó oktatási intézmények száma (db) – célérték: 20 • hatás: <ul style="list-style-type: none"> ○ A programokon résztvevők kompetenciáinak és attitűdjének alakulása (attitűdskála értéke, egyéb) – célérték: pozitív irányú változás
Lebonyolítás módja	<ul style="list-style-type: none"> • Társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz kapcsolódó, szemléletformáló mintaprojektek kidolgozása és megvalósítása; • Workshopok, környezeti és társadalmi fenntarthatósághoz kapcsolódó tréningek, előadások, tematikus napok munkahelyi és oktatási környezetben stb.; • Kiegészítő elemek (opcionális): rajzpályázatok, fenntarthatósági versenyek gyermekek számára, fenntarthatósági fórum létrehozása.

Időbeli ütemezés	2022-2025

4.2. a Kiemelt Térséget közvetlenül érintő egyéb, nem KDMFT hatáskörében megvalósuló intézkedések

1. Úthálózat karbantartása, fejlesztése, bővítése, szabályozott forgalmú, biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése

Cél: Bács-Kiskun, Tolna és Fejér megye közút fejlesztései, összesen 501,525 km hosszúságban.

Program konkrét tartalma: A KDMKT jelenlegi helyzetképe – mint oly sok területen – az infrastruktúra fejlettsége kapcsán is rendkívül heterogén képet mutat. A legjelentősebb infrastrukturális erőforrásként az állami közutak, ill. az önkormányzati tulajdonban lévő utak azonosíthatóak, melyek többségükben mellékút kategóriába esnek, mivel az autópálya, ill. autóút-ellátottság jelenleg igen alacsony a KDMKT-ben. Ezen a területen alapvető fejlesztések indokoltak, melyekről már az OTrT is rendelkezik. A Térség legfontosabb közútjairól a helyzetelemzés ad részletes ismertetést.

Turisztikai és tervezett életszínvonal-növekedési szempontokat figyelembe véve alapvető fontosságú a földutak szilárd burkolattal történő befedése, a kistelepülések közötti közlekedés, ill. a felszíni vizek megközelíthetőségének biztosítása érdekében. A konkrét fejlesztések az 1. sz. Mellékletben kerülnek részletes bemutatásra.

Forrásigény összesen: 133,963 Mrd Ft.

2. Paks-Gerjén kikötő fejlesztése

Cél: Új kikötő létesítése Paks-Gerjén területén, az ipari parki hálózat létrehozásához és fejlesztéséhez kapcsolódóan, logisztikai (és iparfejlesztési) célok mentén.

Program konkrét tartalma: A hazai vízi közlekedési hálózat legfontosabb eleme a Duna, mely a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztési koncepciójában is kiemelt jelentőséggel bír, mind az Infrastruktúra-fejlesztési, mind pedig az Innováció és környezetbarát (zöld) fejlesztési, ill. Gazdaságfejlesztési ágazati prioritásokhoz kapcsolódóan. A vízi közlekedés és vízi áruszállítás - más közlekedési módokhoz képest -

számos környezeti előnyt, ill. jónéhány költséghatékonysági szempontot is magában hordoz. A hazai vízi utak kihasználtságáról elmondható, hogy a bennük rejlő potenciálhoz képest jelenleg alacsonynak minősül, a Duna magyarországi szakaszának tehát a kapacitása jóval nagyobb, mint a jelenlegi kihasználtsága. (Ez a mintázat európai szinten is megfigyelhető). A fentiek alapján megállapítható, hogy a belvízi áruszállítás nagysága és részaránya jelentősen növelhető lenne a hajózás feltételeinek javításával. Ennek teljesüléséhez elengedhetetlen a multimodalitás fokozása, a vízi közlekedési hálózatra való jobb csatlakozás, valamint a közlekedési csomópontok – mint a belvízi kikötők is – korszerűsítése, infrastrukturális fejlesztése, illeszkedve az Országos Kikötőfejlesztési Főterv stratégiai céljaihoz. A tervezett fejlesztés (paks-gerjени kikötő fejlesztése) hozzájárul a KDMKT Fejlesztési Konceptióban rögzített célok eléréséhez, mivel környezetterhelés csökkentését célzó beavatkozásként képes ösztönözni a kiemelt térségi beruházásokat, ill. a vállalkozásfejlesztéshez tartozó intézkedések eredményes megvalósulását, a térségi nagyberuházásokhoz kapcsolódóan. Ennek oka, hogy az új kikötő közvetlen közelében több ipari park is megtalálható, melyek célzott fejlesztése szintén kiemelt térségi feladat.

Megvalósuló fejlesztések:

- Új kikötő létesítése Paks-Gerjени területén, az ipari parki hálózat létrehozásához és fejlesztéséhez kapcsolódóan, logisztikai (és iparfejlesztési) célok mentén.
- Kiegészítő elemként jelenik meg: közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése, közműfejlesztés.

Forrásigény összesen: 15 Mrd Ft.

3. Repülőtér-fejlesztés (Őcsény)

Cél: Az őcsényi repülőtér gazdasági és turisztikai szerepvállalásának erősítése, a Kiemelt Térség nagyvárosainak és turisztikai attrakcióinak gyorsabb megközelíthetősége érdekében.

Program konkrét tartalma: Infrastruktúra- és gazdaságfejlesztési célok mentén indokolt az őcsényi repülőtér fejlesztése, a sport- és oktatórepüléshez kapcsolódó funkciók mellett a gazdasági és turisztikai szerepvállalás erősítése érdekében. Jelenleg a repülőtér használhatósága nagyban függ az időjárási viszonyoktól, ezen faktor kiküszöbölése kizárólag fejlesztés útján lehetséges. A Kiemelt Térségben található repülőtér szilárd

burkolatú pályáinak megépítésével lehetővé válik továbbá a személy- (menedzsment és beszállítók fogadása) és áruszállítás a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan is, továbbá megvalósul térségi szinten a nagyvárosok (Szekszárd, Paks) bekapcsolása Európa gazdasági vérkeringésébe, beruházásösztönzési és turisztikai (gyógy-, wellness-, bor- és vadászati turizmus) célok mentén. Kiemelt jelentőséggel bírnak – a fejlesztés kiegészítő elemeként – a lakosságot tájékoztató, szemléletformáló kommunikációs tevékenységek is.

Megvalósuló fejlesztések:

- Az öcsényi repülőtér fejlesztése, infrastruktúra- és gazdaságfejlesztési célok mentén, az oktatási, gazdasági funkció erősítése és Szekszárd, ill. Paks gyorsabb elérhetősége érdekében.
- Kiegészítő elemként jelennek meg továbbá: kommunikációs, jogi és beszerzési feladatok (a működtetéshez szükséges eszközállomány biztosítása érdekében, ill. a biztonsági szempontok figyelembevételével).

Forrásigény összesen: 8,1 Mrd Ft.

4. Töltőállomások biztosítása a Kiemelt Térség területén

Cél: Az elektromos közlekedési eszközök használatának elterjesztése a Kiemelt Térség területén, lakossági és piaci szereplők általi használat ösztönzése révén.

Program konkrét tartalma: A „243/2019. (X. 22.) Korm. rendelet az elektromobilitás szolgáltatás egyes kérdéseiről” kimondja, hogy az elektromos töltőállomás nem más, mint „legalább 2 darab nyilvános töltőberendezést magában foglaló terület, amely az elektromos meghajtású jármű villamosenergia-tárolójának töltését biztosítja az elektromobilitás felhasználó részére eseti töltés vagy tartós jogviszony keretében A Kiemelt Térség területén jelenleg elenyésző számú elektromos töltőállomás található, holott a hazai, illetve európai uniós forrásból támogatott, valamint magánszemély által vállalt elektromos autó-, robogó-, elektromos rásegítésű kerékpár-beszerzés hazánkban gyors ütemben terjed. A töltőállomások területi lefedettsége nem minden esetben képes lépést tartani az érintett járművek számának növekedésével. A KDMKT területére tervezett fejlesztések, beruházások az alapanyag és a munkaerő nagytávolságú szállítását, mobilizációját teszi szükségessé, mely a térségi utak mellett a környezetre is potenciálisan nagy terhet ró,

károsítja azt. Az elektromobilitás térségi szintű elterjesztése, az utazást segítő és célállomás töltőállomások területi lefedettségének javításával nélkülözhetetlen a KDMKT jövőképében megfogalmazott biztonságos, fenntartható és zöld zóna kialakításához. Stratégiaszintű kedvezményezettnek leginkább a helyi egyéni és társas vállalkozások minősülnek, melyet prioritási sorrendben a Kiemelt Térség területén élő magánszemélyek követnek. Területi prioritást élvez a fejlett várostengely, illetve az ipari parkok közvetlen vonzáskörzete.

Az intézkedéshez illeszkedő fejlesztések tehát elsősorban a Térség nagyberuházásaihoz kapcsolódó területeket hivatottak lefedni, azonban célszerű külön hangsúlyt helyezni az e-közlekedés bevezetésére a térség egyéb részterületein is, különös tekintettel az aprófalvas településekre.

A nemzetközi programok számos jó lehetőséget biztosítanak környezetvédelmi és emissziócsökkentéssel kapcsolatos projektek megvalósítására. Nemzetközi finanszírozás keretében lehetőség nyílik olyan program megvalósítására, melynek keretében első fázisban joggyakorlat-gyűjtés történik, mely a partnerség és a Duna Régió területén túlmutatva globális szinten méri fel az átültethető megoldásokat. Emellett fontos projektcél a lakossági szemléletformálás, mely előadások/workshopok/tréningek keretében zajlik, és célja a megismert joggyakorlatok bemutatása. Mindezek után közösségi tervezéssel folytatódik az ötletgyűjtés. A gyűjtésre és közösségi tervezésre alapozva stratégiaalkotás történik, mely minden partner esetében összhangban van az esetlegesen tervezett fejlesztésekkel; a KDMKT esetében az Innovációs és Környezetbarát Fejlesztési Tervvel. A stratégia mentén minden partnerországban megvalósul egy pilot útvonal, valamint elektromos töltőállomások kerülnek telepítésre, melyek egyaránt használhatók a buszok és elektromos autók töltésére is.

Megvalósítandó fejlesztések:

A jelenlegi térségi töltőállomás-lefedettség javítása, új települések bekapcsolása, elektromos töltőállomással való ellátása, figyelembevéve a területi kapacitásigényt.

Az elektromos kerékpárkölcsonzés lehetőségének és infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódó igényfelmérés és elemzés elvégzése, a kiemelt térségi keretképarút-fejlesztésének (lásd Infrastruktúra-fejlesztés) kiegészítő elemeként, az elektromos töltőállomások kihelyezését követően.

Közösségi tervezésre és lakossági szemléletformálásra épülő, stratégiaelőkészítést támogató, nemzetközi projektek megvalósítása, az elektromobilitás területén.

Forrásigény összesen: 12,5 Mrd Ft.

5. Szakemberképzés az elektromobilitás területén

Cél: Az elektromos töltőállomások kezeléséhez szükséges szaktudás folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása a KDMKT-ban.

Program konkrét tartalma: A 243/2019. (X.22.) Korm. rendeletben kerülnek szabályozásra az elektromos töltőállomás üzemeltető, illetve az elektromobilitás szolgáltató feladatai.

„7. § (1) Az elektromos töltőberendezés üzemeltető üzemeltetési feladatai keretében

- a) az elektromobilitás szolgáltató számára biztosítja az elektromobilitás szolgáltatás és az eseti töltés megkülönböztetésmentes nyújtásának műszaki feltételeit a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 45/C. § (6) bekezdésében foglalt esetben,*
- b) biztosítja és fenntartja az üzemeltetésében álló elektromos töltőberendezések rendeltetésszerű, biztonságos üzemének és működőképességének műszaki feltételeit, valamint a folyamatos üzemeltetést a 6. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezésre állási idő alatt,*
- c) elvégzi az elektromos töltőberendezést érintő időszakos vizsgálati, karbantartási, javítási, felújítási, üzemzavar-elhárítási munkákat,*
- d) intézkedést kezdeményez az elektromos töltőberendezés rendeltetésszerű működését befolyásoló üzemzavarok, meghibásodások elhárítása érdekében,*
- e) biztosítja az elektromobilitás felhasználó azonosításához szükséges műszaki feltételeket,*
- f) biztosítja a mérési, mennyiségi és elszámolási adatgyűjtést és -kezelést,*
- g) biztosítja a villamos energia töltésenkénti hiteles mérésének műszaki feltételeit...”*

Belátható tehát, hogy a felsorolt feladatok ellátása megfelelő műszaki ismereteket igényel, melyhez kapcsolódóan a szakemberigény jelentős emelkedése várható a Kiemelt Térségben az elektromos töltőállomások számának növekedése következtében.

Megvalósítandó fejlesztések:

Elektromos töltőállomások üzemeltetéséhez, elektromos közlekedési eszközök javításához és karbantartásához kompetens szaktudással rendelkező szakemberképzés biztosítása, térségi szinten, a Térségi Kompetencia Központtal, valamint szakképző intézményekkel együttműködve, a képzési kínálat folyamatos fejlesztésével, bővítésével.

Forrásigény összesen: 50 millió Ft.

6. 5G hálózatok kiépítése az ipari parkok területén - mintaprojekt

Cél: Ipari parkok kommunikációs hálózatának korszerűsítése, fejlesztése, a pontosság növelése, ill. a reakcióidő csökkentése érdekében.

Program konkrét tartalma: A KDMKT-ra jellemző területi különbségek az információtechnológiai fejlettség, lefedettség tekintetében is azonosíthatóak. A Kiemelt Térség egységesítése, a periférikus területek bekapcsolása az információáramlásba megkerülhetetlen fejlesztési igényeket takar. Fontos azonban kiemelni, hogy a gazdaságfejlesztési (ipari, mezőgazdasági) célú, jövőbeni beruházások az alapvető szolgáltatásoknál fejlettebb, összetettebb technológiaigényű megoldások elterjesztését is indokoltá teszik a térségben, ezen kritériumoknak felel meg – többek között – az 5G hálózat, mely nagyobb sebességgel, alacsonyabb késleltetéssel és több eszközkapcsolat létrehozásával nagyobb kapacitásra képes, mint a 4G hálózat. Ennek főként az ipari célú felhasználási eseteknél van jelentősége, mivel jelentősen növelhető a munkavégzés során a pontosság és az azonnali reakciót kívánó műveletek végzése. Térségen belüli mintaprojektként először a K+F+I tevékenység központjának számító ipari parkok területén történő 5G-elterjesztés indokolt, a tervezett nagyberuházásokhoz kapcsolódóan. Ennek megfelelően, a technológia gyors fejlődésének lekövetésére és a helyi felhasználási esetek támogatásának kielégítésére a Kiemelt Térség területén egy 5G K+F+I labor is létrejön, a Fejlesztési Koncepció keretében.

Megvalósítandó fejlesztések:

- 5G hálózatok kiépítése a KDMKT területén található ipari parkok, K+F+I központok területén.

Forrásigény összesen: 4,33 Mrd Ft.

7. Egészségügyi központ kialakítása a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan

Cél: A Paks II beruházáshoz kapcsolódó többletkapacitás-igény kiszolgálása az egészségügy területén.

Program konkrét tartalma: A tervezett atomerőmű-bővítési beruházáshoz kapcsolódóan jelentős munkaerő (ill. hozzátartozóik) betelepülésére kell felkészülni, a KDMKT területén (különösen Paks városa és vonzáskörzete érintett ebben a folyamatban). A változó intenzitással növekedő számú és diverz összetételű lakosság az egészségügyi ellátórendszer valamennyi szintjén megjelenik, azokra többletfeladatot ró, az alapellátástól, a járó-, ill. fekvőbeteg-szakellátáson át egészen a foglalkoztatás-egészségügyi ellátásig. A beruházáson dolgozók, ill. munkáltatóik igényeinek teljeskörű kiszolgálása mellett (pl. belépési és kilépési állapot mérése, alkalmassági vizsgálatok elvégzése, munkahelyi balesetek érintettjeinek ellátása stb.) kiemelt cél a Térség lakosainak védelme, az esetleges fertőző betegségek kiszűrése, járványügyi szűrés elvégzése az érintett munkaerő vonatkozásában. A fenti feladatok ellátásához egy újonnan létrehozott, a helyi szakemberek tudásbővítését is lehetővé tevő egészségügyi központ létrehozására van szükség.

Megvalósítandó fejlesztések:

- Infrastruktúra-fejlesztés, építési beruházás, azaz az Egészségügyi Központ létrehozása, eszközökkel való felszerelése és a szükséges orvosi és ápolói szakmai munkaerő biztosítása, a nyelvi különbségekből eredő nehézségek kezelése.
- Együttműködés a térség egészségügyi intézményeivel, ill. az együttműködés kereteinek és feltételeinek kidolgozása (protokoll) a Szekszárdi Balassa János Kórházzal, a Kalocsai Szent Kereszt Kórházzal, a Paksi Gyógyászati Központtal, ill. a KDMKT területén kívül eső, azonban hiánypótló ellátást biztosító Pécsi Tudományegyetem Klinikájával, valamint egyéb, egészségügyi szolgáltatásokat kínáló szervezetekkel.

Forrásigény összesen: 2,5 Mrd Ft.

8. Kórházfejlesztés (meglévő infrastruktúra fejlesztése)

Cél: A meglévő egészségügyi infrastruktúra felújítása, az épület- és eszközállomány korszerűsítése.

Program konkrét tartalma: A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség egészségügyi ellátórendszerének statisztikai adatai egyértelműen mutatják a kalocsai, ill. a szekszárdi kórház szerepének jelentőségét (a pincehelyi kórház jelenleg kizárólag krónikus

betegápolást tesz lehetővé, kiemelkedően alacsony kórházi ágyszámmal). Az intézmények infrastruktúrája elavult, mind az épületek, mind pedig a felszereltség tekintetében jelentős korszerűsítésre szorulnak. Különösen igaz ez a Kalocsai (Bács-Kiskun Megyei) Szent Kereszt Kórház tüdő-, ill. pszichiátriai osztályának helyet biztosító épületeire, a szekszárdi Balassa János kórház különálló arculatokat képviselő épületegységeire, valamint a térségben fellelhető mentőállomások állapotára.

Az úthálózatok korszerűsítésével, az új Dunahíd megépítésével az érintett egészségügyi intézmények megközelíthetősége megváltozik, a Kalocsai kórház elérési ideje (Tolna megye felől) lecsökken, így ezen intézményben is növekvő kapacitásigénnyel számolhatunk.

Megvalósítandó fejlesztések:

- Infrastruktúra-fejlesztések legfőbb kedvezményezettjeinek azonosítása, tervezés és kivitelezés lépéseinek meghatározása.
- Épület- és eszközállomány korszerűsítése.

Forrásigény összesen: 18 Mrd Ft.

9. Paksi Integrált Központ létrehozása

Cél: A Paks II építési folyamat során felmerülő, nagyszámú közigazgatási és hatósági ügy megfelelő kezelése.

Program konkrét tartalma: A Térségi szereplők együttműködésének fejlesztése a közigazgatási és hatósági ügyintézés területén is kiemelt feladat. A térség meghatározó, közel tíz éven keresztül tartó beruházásában számos ország munkavállalója fog részt venni, akik munkáltatóként vagy munkavállalóként, vállalkozásként vagy magánszemélyként igen gyakran kerülnek majd közigazgatási vagy hatósági eljárás során ügyféli minőségbe. Az erőmű építési folyamat során felmerülő, nagyszámú közigazgatási és hatósági ügy megfelelő kezelése, az ügyek lefolytatásában érintett szervezetek közötti hatékonyabb munkavégzés, valamint nemzetgazdasági és nemzetbiztonsági érdekek miatt egy olyan összevont központ létrehozása indokolt, amely fizikailag is egy helyszínen integrálja a közigazgatási, rendészeti, idegenrendészeti, igazságszolgáltatási és katasztrófavédelmi feladatokat ellátó szervezeteket. Az ilyen jellegű fejlesztések a közbiztonságot is szolgálják azáltal, hogy csökken a városon belüli, ügyintézés miatti közlekedés (több, különböző

helyszínen elérhető ügyintézési folyamatok), az egyes szervezetek, hatóságok nagyobb létszámban való jelenléte pedig szintén kedvező hatással bír.

Tolna Megye esetében az integrált központnak – a fejlesztési koncepcióban foglaltak alapján – Paks adhat helyet, de az elkészülő új komplexum térségi (vagy akár országos) mintaprojektként szolgálhat további integrált központok megvalósítása érdekében.

A közbiztonság jelenleg a KDMKT területén jónak mondható, fenntartása azonban proaktív intézkedéseket kíván, a helyi intézményrendszer fejlesztésével, ill. a stratégiában szereplő interkulturális érzékenyítő programokkal karöltve, az integrált központok munkáján keresztül.

Megvalósítandó fejlesztések:

- A paksi integrált központ létrehozásának infrastrukturális és eszköz feltételeinek megteremtése
- Az integrált központ innovatív programelemeinek kidolgozása és megvalósítása. A bevonni kívánt intézmények együttműködési kereteinek meghatározása.
- Elektronikus ügyintézés (digitalizáció) elterjesztése, a nyelvi különbségek kezelése, a többnyelvű ügyintézés feltételeinek megteremtése az integrált központokban, ill. valamennyi közintézményben.

Forrásigény összesen: 20 Mrd Ft.

10. Munkásszállók (ideiglenes szálláshelyek) és végleges szálláshelyek építése/kialakítása a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan

Cél: A Paks II beruházáshoz kapcsolódó többletkapacitás-igény kiszolgálása a beruházáson dolgozó munkások és családtagjaik elszállásolásához kapcsolódóan.

Program konkrét tartalma: Ahogyan a KDMKT fejlesztési koncepciója már több pontban erre kitért, a Paks II projekt kapcsán 12-15.000 fős munkaerő-állomány betelepülése várható a térségbe, melybe természetesen az érintettek közvetlen hozzátartozói, családtagjai is beleszámítanak. Mindemellett a kivitelezési időszakban várhatóan egyszerre közel 300 vállalkozás lesz jelen Pakson és vonzáskörzetében, melynek munkaerő-állománya fokozott szállásigényt generál a Kiemelt Térség fejlesztéséhez kapcsolódóan. A helyzetképhez

szorosan hozzátartozik a KDMKT lakásállományának elavultsága, az újonnan épült ingatlanok alacsony szintje, mely egyértelművé teszi, hogy kizárólag a meglévő ingatlanok újra hasznosításával az ideiglenes, ill. végleges szálláshelyek kialakítása nem oldható meg teljes egészében. Természetesen a fentiek nemcsak a paksi, hanem valamennyi zöld-, ill. (ideális esetben) barnamezős térségi beruházás esetében relevánsak, melyekből a 2021-2027 közötti időszakban vélhetően több is előkészítésre kerül a térségi beruházásösztönző program révén. Az érintett vállalatok, vállalkozások egy része külföldi tulajdonosi körrel rendelkezik, és vélhetően szorgalmazza majd saját munkaerő-állománya egy részének Magyarországra telepítését, ideiglenes vagy tartós jelleggel.

A megfelelő lakhatási kapacitás biztosítása érdekében fontos figyelembe venni az érintett állomány diverzitását, eltérő komfortigényét, életritmusát. A gyakran kettő vagy több műszakban dolgozó hazai vagy külföldi munkavállalók, ill. a hagyományos (általános) munkarendben dolgozók eltérő napi életritmusa, ill. a szervezeti hierarchia különböző fokán állók sokszínű életvitele miatt szükségszerű térben is szétválasztani az alcsoportok szálláshelyét. Ennek megfelelően kerülnek kialakításra ideiglenes szállások (munkásszállók), valamint végleges szálláshelyek a Térségben, a meglévő infrastruktúra újra hasznosításával, ill. új lakások, munkásszállók építésével. Ezek földrajzi elhelyezkedése a már ismert és megvalósítás alatt álló beruházás esetében leginkább Paks, ill. Kalocsa területéhez kapcsolódik, várhatóan kb. 1500 végleges lakás, ill. 4100 ideiglenes szálláshely esetében. Fenntarthatósági szempontból kifejezett cél mobilházak építése, melyek az igények megszűnését követően elbonthatóak, más helyszínen ismét felállíthatóak, megteremtve a beruházási projektek egymásra épülése által a Térségen belüli egységet.

Megvalósítandó fejlesztések:

Munkásszállások (ideiglenes szálláshelyek) és végleges szálláshelyek építése/kialakítása a Paks II beruházáshoz

Forrásigény összesen: 203,25 Mrd Ft.

11. Ipari parki projektek

Cél: A meglévő, illetve a Paks II beruházáshoz szorosan kapcsolódó ipari parkok fejlesztése, a megnövekedett ipari kapacitásigény kiszolgálása érdekében.

Program tartalma: A fejlett ipari alpinfrastruktúra alapvető feltétele a Térségi gazdaságfejlesztési törekvések sikerességének, a tőke bevonásának, a vállalati betelepülési hajlandóság növelésének. A fejlesztési koncepció megvalósításának, ill. a már stabilan előre jelezhető Paks II beruházás eredményeképpen a Kiemelt Térségben tevékenykedő vállalkozások száma stabil növekedésnek indul az elkövetkező években, melyek egy része magában az építési-kivitelezési munkában, míg másik része a kapcsolódó szolgáltatások biztosításában működik majd közre. Ezen vállalkozások igényeit a jelenlegi infrastruktúra nem, vagy csak korlátozott mértékben tudja kielégíteni, ezért indokolt új ipari, logisztikai, telephelyi szolgáltatások hálózatának kiépítése.

A stratégiai célú intézkedések megvalósítása során első lépésben iparterületek fejlesztése történik, közművesítés és alap/kiszolgáló infrastruktúra létrehozásával, továbbá a térségben nagy kereslet mutatkozik bérbe vehető irodákra, raktározási és ipari tevékenység folytatására alkalmas csarnokingatlanokra. A térség ezen igényét több település bevonásával lehet megvalósítani, meglévő ipari ingatlanok felújításával vagy új ipari létesítmények üzembe helyezésével. A Paks-Gerjen útnak (5124. sz.), valamint a tervezett új Duna-hídhöz kapcsolódó 512. útnak köszönhetően a bevonni kívánt települések elérési ideje jelentősen csökken, így középtávon az érintett ipari területek hálózatba kapcsolása megvalósítható.

Megvalósítandó fejlesztések:

- Meglévő iparterületek felújítása, korszerűsítése, új területek kialakítása, különös tekintettel a meglévő és kialakítandó ipari parkokra (például: Szekszárd, Paks, Gerjen, Kalocsa). Az érintett területeken logisztikai csarnokok, irodák, ipari csarnokok jönnek létre, helyet adva az adott beruházáson dolgozó vállalkozásoknak és munkatársaiknak, valamint a kapcsolódó egészségügyi szolgáltatásoknak.
- Kiemelt térségi hűtőházak kapacitásfejlesztése, az ipari parkok területén.

Forrásigény összesen: 206,25 Mrd Ft.

12. Zéró emissziós, hidrogén alapú fejlesztések megvalósítása

Cél: A zéró emissziós, hidrogén alapú gazdaságra történő átállás előkészítése, bevezetése, mintaprojekt keretében.

Program tartalma: A Közép- Duna Menti Kiemelt Térség a földrajzi és infrastrukturális adottságainak köszönhetően alkalmas egy zero emissziós, hidrogénalapú mintaprojekt megvalósítására, mely nemzeti és nemzetközi szinten is hozzáadott értékkel bír. A térségi hidrogénstratégia célja egyrészt a helyi zero emissziós hidrogéntermelés megoldása, másrészt a zero emissziós hidrogén-ellátási lánc kialakítása és támogatása, továbbá a hidrogén felhasználásának élénkítése, ezzel is hozzájárulva az Európai Unió céljaihoz (pl. 2030-ra uniós szinten 10 millió tonna hidrogéntermelés elérése szükséges, 2050-re pedig a hidrogéntekológiáknak széles körben alkalmazott megoldássá kell válniuk azon ágazatokban, melyek szén-dioxid mentesítése komplikált feladat).

A nemzeti és nemzetközi kapcsolatok kialakítása a technológia újdonsága miatt elengedhetetlen. Az innovatív felhasználási esetek bővítéséhez indokolt lehet K+F+I tevékenység, illetve szereplők bevonása, mely a Térségben már régóta fennálló, ill. a Stratégiai Program megvalósításának keretében újonnan kialakításra kerülő egyetemi kapcsolatokkal sikerrel támogatható.

Megvalósítandó fejlesztések:

- Helyi, hidrogénalapú mobilitás mintaprojekt kialakítása (középpontban a hidrogénalapú közösségi közlekedés);
- Közép- Duna Menti Kiemelt Térség regionális H₂ értéklánc fejlesztése (első hazai Hidrogén Kistérség, továbbá a hidrogén alapú ipari alkalmazások, felhasználási esetek kialakítása);
- Folyékony hidrogén terminál és kikötő kialakítása (megtermelt hidrogén szállítása és elosztása).

Forrásigény összesen: 575 millió Ft.

13. Közép Duna Kör kerékpárút

Cél: A Térségen belüli mobilitást lehetővé tevő, forgalomcsökkentő zöld fejlesztések megvalósítása, összhangban a turisztikai fejlesztésekkel.

Program tartalma: A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában kiemelt prioritásként szerepel a térségi kerékpárút-hálózatok korszerűsítése, bővítése, mind turisztikai, mind pedig egészségfejlesztési, -megőrzési céllal, a hivatásforgalmi szempontok

figyelembevételével. Természetesen mindezek mellett a kerékpár-használat népszerűsítése, a Térség környezeti szempontok szerint fenntartható fejlesztését is támogatja.

A 2018. évi CXXXIX. törvény meghatározza a fejlesztendő kerékpárutak körét is, mely fejlesztés a Duna két oldala közti kapcsolat erősítésén túl a Budapesttel és a Balatonnal való összeköttetést is megteremtené. Fontos kiemelni továbbá, hogy a Térségen vezet keresztül az Eurovelo 6 (Alsó-Dunamente) nemzetközi kerékpárút, azonban a kapcsolódó infrastruktúra hiányos, ezért további fejlesztés szükséges.

A Kiemelt Térségben várhatóan számos kisebb kerékpárút építése valósul meg a 2021-2027 időszakban, megfelelő összeköttetést biztosítva a főbb turisztikai attrakciók és települései között, melynek révén kerékpárral is bejárhatóvá válik a Térség. A Közép Duna Kör kerékpárút a két Duna-híd (Dunaföldvár és Szekszárd) közötti szakaszon - a Duna jobb és bal partján- többnyire a gáton, összefüggő kerékpáros útvonalat hoz létre, a jelenleg is meglévő szakaszok összekötésével. Lehetőség nyílik Tolna és Bács-Kiskun megye dunai településeinek megtekintésére Dunaföldvártól Szekszárdig, a Duna mindkét oldalán haladó kerékpárút mentén. A kerékpárutak számos turisztikai látványossághoz is kapcsolódnak.

Forrásigény összesen: 30 Mrd Ft.

14. Vasútvonalak korszerűsítése

Cél: Kiemelt térségi vasútvonalak korszerűsítése.

Program tartalma: A Térségen keresztülhaladó személy- és/vagy teherszállításra alkalmas vasútvonalak többnyire képesek kiszolgálni a térségi igényeket, azonban megállapítható, hogy a pályaállapot több vonal esetében is jelentős mértékben fejlesztésre szorul, a jelenlegi sebességhatárolások jövőbeni feloldása érdekében.

A fejlesztendő vasútvonalak hossza az alábbiak szerint alakul:

40-es: A Sárbogárdi Járás Kiemelt Térségbe eső része, valamint Tamási Járás: 53,4 km.

150-es: Kiskőrösi Járásban 19,6 km.

A vonal bővítésen kívül hangsúlyos a meglévő pályaszakaszok villamosenergetikai korszerűsítése. Az alábbi tevékenységek kiemelt jelentőséggel bírnak: Igény esetén a személy- és teherszállításra alkalmas vasútvonalak/-hálózatok esetleges bővítése, az ipari parki fejlesztések figyelembevételével. A Térség területére eső, meglévő pályaszakaszok folyamatos karbantartása, villamosenergetikai korszerűsítése. A konkrét tevékenységek a 2. sz. Mellékletben kerülnek részletes bemutatásra.

Forrásigény összesen: 70 Mrd Ft.

15. Szekszárdi Energetikai Ágazati Képző Központ

Cél: Komplex fejlesztés megvalósítása, a meglévő infrastruktúra újra hasznosításával, a kiemelt térségi képzési/szakképzési rendszer fejlesztése érdekében.

Program tartalma: A program keretében duális képzések megvalósítására alkalmas Energetikai Ágazati Képző Központ kerül kialakításra Szekszárdon, a gyakorlati és elméleti képzés infrastrukturális feltételeinek megteremtésével. A Központ kiemelt feladata a Paks II beruházáshoz kapcsolódó fejlesztések során felmerülő képzési igények kiszolgálása, valamint egy elektromobilitási kompetenciaközpont létrehozása és működtetése, ágazati (tematikus) célok mentén. A portfólió fókuszában az alábbiak állnak: Gépész (szakmunkás és technikus) és Elektronikai (szakmunkás és technikus) képzés. A tervezett fejlesztés szorosan kapcsolódik a Kiemelt Térség elektromobilitási és egyéb, innovációs, logisztikai tevékenységéhez, valamint a rövid ellátási láncú agrárlogisztika háttérfeltételeinek megteremtéséhez. Az intézkedéshez kapcsolódóan továbbá hűtőházfejlesztés valósul meg (hús és tejtermék berraktározása, fagyasztott tárolás). Az Ágazati Képzőközpont

működésének keretében jön létre a Térségi Kompetencia Központ is, mely funkció a teljes Kiemelt Térség képzési igényeinek kiszolgálását teszi lehetővé, kiterjedt partneri hálózat mozgósításával, a KDMFÜ Nonprofit Kft. aktív részvételével, a kereslet- és kínálatvezérelt képzési és szakképzési rendszerhez kapcsolódóan.

Forrásigény összesen: 6,2 Mrd Ft.

16. Alap- és középfokú oktatás kapacitásainak bővítése, a meglévő infrastruktúra fejlesztésének támogatásával

Cél: A közoktatási intézmények kapacitásának bővítése, az infrastrukturális feltételek javítása mellett, a térségi nagyberuházásoknak köszönhetően a jövőben megnövekvő gyermeklétszámhoz kapcsolódó oktatási feladatok magas színvonalú ellátása érdekében.

Program tartalma: A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség esetében, a következő 6-15 évben kiemelten szükséges a közoktatási intézmények kapacitásának bővítése is, az infrastrukturális feltételek javítása mellett. A hazai, ill. külföldről a Térségbe érkező munkavállalók esetében, szociológiai-demográfiai szempontok szerint valószínűsíthető, hogy érkeznek a KDMKT területére olyan családok, melyeknek egy vagy több általános vagy középiskolás korú tagja van. Az oktatási intézmények kihasználtsági szintje (a tanulatszám alakulása alapján) leginkább a kisebb települések iskoláinak esetében alacsony, a nagyobb városok tekintetében ez a csökkenő tendencia nem számottevő, így létüket a demográfiai folyamatok nem fenyegetik, sőt, kapacitáshiány prognosztizálható. Ennek oka nem más, mint, hogy a KDMKT területére tervezett fejlesztések, beruházások egyik központjának a nagyvárosok (Paks, Szekszárd, Kalocsa, Kiskőrös, Tamási stb.) számítanak, a fejlesztés pedig előreláthatóan lakosságszám-növekedést von maga után, leginkább a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan.

A középfokú szakoktatás intézményeinek (szakgimnázium, szakközépiskola, szakiskola) az iskolarendszerű felnőttképzésben is kiemelt szerepe van, mely megállapítás a térség munkaerő-piaci fejlesztéseinek kulcsszereplőjévé teszi a vonatkozó intézményeket.

A KDMKT-lakosság kulturális diverzitásának növekedése indokoltá teszi továbbá a külföldről, illetve Magyarország Kiemelt Térségen kívüli területeiről érkező gyermekek

oktatási rendszerbe történő integrációját, az ehhez szükséges infrastrukturális és pedagógiai kapacitás biztosításán keresztül.

Forrásigény összesen: 3 Mrd Ft.

5. Tervezésekísérő eljárások

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területfejlesztési programjának egyeztetési fázisában, a partnerségi, véleményezési szakasz során érkező vélemények beépítésével együtt készült el a program javaslattevő intézkedéseire kapcsolódó környezeti hatások értékelése. A KDMKT fejlesztési programja a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009.(X.6.) Korm. rendelettel összhangban került összeállításra. A területfejlesztési program célrendszerének, prioritásainak és a kapcsolódó intézkedéseinek meghatározása során a környezeti fenntarthatóság és környezetvédelem szempontjainak következetes érvényesítésére (környezetterhelés csökkentése, fenntartható tájhasználat ösztönzése stb.) került sor, melyek a Fejlesztési Koncepció horizontális fejlesztési céljai és alapelvei között nevesítésre is kerültek, a KDMKT jövőképehez kapcsolódóan („zöld zóna” kialakítása). A program területi hatásvizsgálata a 218/2009. (X.6.) Korm.rendelet 9. melléklete – A területi tervek megalapozását szolgáló területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat tartalmi követelményei) – figyelembevételével került kidolgozásra. A területi hatásvizsgálat környezeti munkarésze az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően készült el. A környezeti értékelés (SKV) továbbá tartalmazza a fejlesztések országhatáron átterjedő környezeti hatások kezelésére vonatkozó megállapításokat is a 132/2010. (IV. 21.) Korm. rendelet az országhatáron átterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espoóban, 1991. február 26. napján elfogadott egyezményhez kapcsolódó, a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott jegyzőkönyv kihirdetéséről (továbbiakban: 132/2010. (IV. 21.) Korm. rendelet) előírásai alapján, illetve a Natura 2000 területekre gyakorolt jelentős hatás esetén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről (továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletek) figyelembevételével, melyekhez kapcsolódóan az SKV megállapítja: a Fejlesztési Koncepció és a Stratégiai Program megvalósítása országhatáron átterjedő jelentős káros környezeti hatást várhatóan nem eredményez. A Natura 2000 területek érintettsége leginkább az Infrastruktúra-fejlesztés prioritáshoz kapcsolható, az SKV-ban megfogalmazott, ezen területre vonatkozó megállapításai az Operatív Programba,

valamint a jövőben erre építve megvalósuló projektek horizontális céljai közé beépítésre kerültek, ezek részletesen az alábbi érintettségeket takarják:

- 51379. jelű Paks kikötőkhöz vezető út megvalósítása ((nyomvonal függvényében Natura 2000 területet, Ökológiai Hálózat elemeit érintheti)
- 5126. jelű Szekszárd elkerülő út megvalósítása (nyomvonal függvényében Natura 2000 területet érinthet)
- 6317. jelű Sárszentlőrinc–Simontornya összekötő út fejlesztésből kimaradt szakaszainak megvalósítása (nyomvonal függvényében Natura 2000 területet érinthet)
- 6239. jelű Györköny–Bikács közötti összekötő út megvalósítása (nyomvonal függvényében Natura 2000 területet érinthet)
- 6240. jelű Bikács–Németkér összekötő út Németkér–Kistápé közötti szakasz megvalósítása (nyomvonal függvényében Natura 2000 területet érinthet)
- 5301. jelű mellékút – Szakmár közötti összekötő út megvalósítása (nyomvonal függvényében Natura 2000 területet érinthet)

A KDMFT a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójának megvalósítása során, minden esetben törekszik a racionális, okszerű területhasználatra, ill. a barna mezős beruházások előnyben részesítésére, mindemellett pedig az SKV-ban megfogalmazott javaslatok beépítésére, figyelembevételére.

Az SKV kimondja: „Összességében megállapítható, hogy a Programban foglalt intézkedések eredményeként várható közvetlen környezeti hatások és az azok között létrejövő szinergikus hatások iránya és mértéke nagyon nagy mértékben függ a végrehajtás jellemzőitől. Egy paksihoz mérhető volumenű nagyberuházás által generált – reménybeli – gazdasági fejlődéssel érintett térségben a környezeti elemek védelme, azok túlzott igénybevételének és terhelésének elkerülése egyértelmű kihívásnak minősül. **Mindazonáltal a Konceptióban és Programban foglalt fejlesztési irányok alkalmasak arra, hogy e kihívásnak a térség eredményesen megfeleljen, és ezáltal a lakosság életfeltétele, életminősége a természeti elemek és rendszerek mennyiségi, valamint minőségi jellemzőinek megőrzésével párhuzamosan váljon kedvezőbbé váljon. Mindazonáltal ennek tényleges elérése csak akkor tekinthető reálisnak, ha a végrehajtás során a környezeti szempontok teljeskörűen érvényesülnek majd.**” (Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési koncepciójára, illetve Stratégiai Programjára vonatkozó STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT, 2021).

A KDMKT Fejlesztési Konceptió megvalósítása érdekében kidolgozott Operatív Program előzetes, gazdasági és társadalmi hatásértékelése a partnerségi, véleményezési szakasz során,

jelenleg is zajlik, illetve fontos kiemelni, hogy a fentebb bemutatott, tervezett programok/intézkedések sok esetben tartalmaznak programszintű hatásmérési tevékenységeket, melyek az előzetes hatásvizsgálat/-értékelés pontosságának ellenőrzésére is alkalmasak. Mivel az Operatív Programban számos mintaprojekt kidolgozása és megvalósítása került rögzítésre, kiemelt jelentőségű tehát, hogy a lezárult mintaprojektek kiemelt térségi, országos vagy nemzetközi szintű adaptációját megelőzően a társadalmi, környezeti és gazdasági hatásmérés eredményei értékelésre, az abban foglaltakat pedig a mintaprojektek fejlesztése érdekében visszaforgatásra kerüljenek.

A társadalmi hatásvizsgálat a kiegyensúlyozott, esélyegyenlőségen és méltányosságon alapuló társadalmi szerkezet megteremtése érdekében részletesen értékeli az egyes fejlesztési intézkedések/programok társadalmi egyenlőtlenségek felszámolására, az intézkedések hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, a térségre jellemző, kedvezőtlen demográfiai trendekre, a térség népességmegtartó erejére, a foglalkoztatási és munkaerőpiaci viszonyaira gyakorolt hatását. Különösen igaz ez a KDMKT Fejlesztési Koncepciójában nevesített Gazdaság- és Humánfejlesztési prioritásra, az ágazati és területi célok mentén.

A gazdasági hatásvizsgálat a program prioritásainak és intézkedéseinek a Kiemelt Térség gazdaságának szerkezetére, erejének, jövedelemtermelő képességének növelésére, a helyi gazdaságélénkítésre, az egyes gazdasági ágak és piaci szereplőinek versenyképességére gyakorolt hatásait értékeli.

6. Monitoring és értékelési terv

Az alábbi fejezet a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójának és Programjának monitoring és értékelési tervét mutatja be, mely az EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft. és a Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. együttműködésével készült.

6.1. A monitoring tevékenység célrendszere és alapelvei

A KDMFÜ Nonprofit Kft. feladatai közé tartozik a térség fejlesztéséhez kapcsolódó többletforrások bevonása, projektfejlesztési, valamint pályázat- és projektmenedzsment tevékenység ellátása. Fenti feladataihoz, illetve a területi tervezésben és annak koordinációjában betöltött szerepe kapcsán elengedhetetlen, hogy a térség egészét illetően gyorsan hozzáférhető és értelmezhető, összevetésre alkalmas és naprakész információkkal bírjon, melyek a fejlesztések megalapozását, célzását, majd a megvalósítás során és azt követően annak értékelését szolgálhatják.

A monitoring és értékelési tevékenységek a KDMKT területén futó fejlesztések megvalósulási folyamatának helyzetéről, a Térség céljainak elérését szolgáló beavatkozások és intézkedések eredményeiről, hatásáról szolgáltatnak adatokat. A monitoring tevékenység alapvető célja annak vizsgálata, hogy az egyes intézkedések megvalósítása megfelelt-e az eredeti célkitűzéseknek, melynek egyik alapvető eszköze a tervezéskor vállalt indikátorok folyamatos követése és dokumentálása. A monitoring feladata a végrehajtás során jelentkező problémák és végrehajtási kockázatok feltárása, a szükséges vezetői szintű beavatkozások előkészítése megoldási alternatívák megfogalmazása és döntésre való előterjesztése által.

A monitoring három, egymástól jól elkülöníthető részre tagolódik, melyek a következők:

- nyomon követés,
- az eredmények értelmezése (a nyomon követés eredményeként kapott adatok értelmezése, információ előállítás),
- a jövőbeli beavatkozási döntések előkészítése (az információknak a beavatkozási és tervezési döntések megalapozására alkalmas rendezése és dokumentálása az igényeknek megfelelő formában és tartalommal).

A jól meghatározott, folyamatos monitoring- és értékelési tevékenység javítja a tervezési folyamat és az intézkedések végrehajtásának hatékonyságát, elősegíti az erőforrások optimális felhasználását, illetve tapasztalatokat biztosít a jövőbeli tervezéshez és az intézkedések értékeléséhez.

A monitoring általánosságban a különböző szintű célok megvalósításának folyamatát kíséri figyelemmel, melynek során a releváns eseményekről és tevékenységekről rendszeres jelleggel, strukturált, döntéstámogató információkhoz jutnak az érintett szervezet(ek) vezetői. A jól kialakított monitoring rendszer emellett tájékoztat az intézkedések és beavatkozások eredményességéről, a kitűzött célok eléréséről, ezáltal támogatja a program fejlesztését és objektív elemzési alapot biztosít a jövőbeni tervezéshez. Segítséget nyújt a célkitűzések hosszú távú teljesülésének meghatározásában, és hozzájárul az elszámoltathatósághoz, így fontos szerepet játszik a közpénzek felhasználásával kapcsolatos aggályok és kérdések megválaszolásában is.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában és a kapcsolódó Stratégiai Programban foglaltakhoz illeszkedve a monitoring és értékelési rendszerrel szemben támasztott követelmények, alapelvek a következők:

- a KDMFÜ Nonprofit Kft. felelőssége kiépíteni és működtetni a monitoring rendszert,
- a térség egészére kiterjedőnek kell lennie,
- kockázati alapon kell működnie, vagyis szűkös erőforrások esetén a célok megvalósítását leginkább veszélyeztető folyamatokra kell fókuszálnia,
- a monitoring célja, hogy rendszeres, pontos és megbízható információk álljanak rendelkezésre a vezetés részére a döntéshozatalhoz, rendszeres visszajelzéseket kapjanak a felmerülő problémákról, hiányosságokról,
- az eljárásrend legfontosabb célja, hogy gyakorlati útmutatót nyújtson a nyomon követési, monitoring és értékelési tevékenységek megvalósításához,
- az elfogadott monitoring mutatóknak képeseknek kell lenniük...
 - a kiinduló pont rögzítésére, hogy később lehetőség legyen az összehasonlításra,
 - bemutatni a koncepció és stratégia végrehajtásának eredményeit, azonosítaniuk kell tudni a jó gyakorlatokat,
 - új problémákra és lehetőségekre való rávilágításra, amelyek révén további kutatásokat lehet végrehajtani,
- a monitoring rendszernek áttekinthetőnek és költséghatékonynak kell lennie,
- az adatgyűjtés nem róhat irreális adatszolgáltatási terheket és adminisztrációt az érintett szereplőkre,
- a rendszernek nyitottnak kell lennie a bővítésre és az esetleges változások lekövetésére,

- a rendszer kialakításába, tesztelésébe és véglegesítésébe szükséges bevonni az érintett partnereket, az együttműködésben résztvevőket,
- a monitoring folyamatot a lehető legkorábbi időpontban szükséges bevezetni, hogy érdemben szervüljön a működésbe, és kellő időtávban szolgáltatson összevethető, beavatkozásokat támogató információkat,
- a monitoring és értékelési tevékenységnek transzparensnek és nyilvánosnak kell lennie, emiatt az átláthatóság biztosítása érdekében a jóváhagyott monitoring és értékelési dokumentumokat javasolt nyilvánosan elérhetővé / kikérhetővé tenni,
- a tájékoztatásnak világosnak és tömörnek, összefoglaló jellegűnek kell lennie, ugyanakkor szerepeltetni kell a részletesebb adatok hozzáférési helyét is,
- az adatokat könnyen érthető formában javasolt bemutatni.

6.2. A monitoring tevékenység szervezeti keretei és folyamata

A monitoring rendszer módszertanának és mutatóinak meghatározása mellett kellő hangsúlyt kell fektetni a kapcsolódó tevékenységek szervezeti kereteinek és folyamatainak azonosítására is.

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójából levezetett Stratégiai Programot, valamint a kapcsolódó Operatív Programokat összehangoltan szükséges megvalósítani, oly módon, hogy a Térség ne csak kedvezményezettje legyen a releváns projektek megvalósulásának, hanem aktív generátora is, ehhez kapcsolódóan pedig a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács, mint kulcsszereplő koordinálja a Kiemelt Térség területén megvalósuló fejlesztéseket.

A jelenlegi Stratégiai Program olyan prioritásokat, intézkedéseket tartalmaz, melyek esetében a KDMFT javarészt koordinátori, kedvezményezetti szerepben működhet. Valamennyi (tervezett) program esetében előfordulhatnak azonban olyan elemek, amelyekhez kapcsolódóan a Tanács, illetve Munkaszervezete leginkább információnyújtással, szervezéssel, egyfajta szektorközi „híd” szerepét betöltve lehet képes támogatni az együttműködést, ezen keresztül pedig a projektek megvalósulását. Ennek egyik eleme lehet a monitoring rendszer működtetése, a kapcsolódó adatgyűjtések elvégzése, illetve az azokból származó információk, levonható tapasztalatok és beavatkozási javaslatok széleskörű disszeminációja is.

A Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács a monitoring tevékenység részeként rendszeresen vizsgálja és legalább kétfévente értékeli a térség társadalmi és gazdasági folyamatait, környezeti állapotát, azonosítja fejlesztési szükségleteit, az értékelés eredményét nyilvánossá teszi. A

monitoring rendszerbe beépített kontextusindikátorok és hatásindikátorok megfelelő alapot jelenthetnek ehhez, a részét képezhetik a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok nyomon követésének és értékelésének.

A KDMKT Egyeztető Fórumának¹ monitoring rendszerhez kapcsolódó feladatai közé tartozik a KDMKT Területfejlesztési Stratégia és Program részletes megvalósulását támogató iránymutatások megfogalmazása, a Stratégia és Program megvalósulásának folyamatos nyomon követése és értékelése, illetve részvétel a monitoring eljárásrend felülvizsgálatának folyamatában.

A monitoring és értékelési tevékenységgel összefüggő adminisztratív és koordinációs feladatok folyamatos ellátását a KDMFÜ Nonprofit Kft. végzi szorosan együttműködve a KDMKT Egyeztető Fórumának tagjaival. A monitoring tevékenység gerincét az előrehaladás során standard módon megfigyelt indikátorkészlet jelenti, mely elfogadása esetén a monitoring adatbázis alapját képezheti. Az adatbázis folyamatos karbantartásáért szintén a KDMFÜ Nonprofit Kft. felel, melynek koordinációját a vezetés tehermentesítése érdekében ugyanakkor javasolt – az ehhez szükséges források megléte esetén – külső szolgáltató hatáskörébe utalni.

Az adatok gyűjtése a fejlesztésekben érintett kedvezményezettek, illetve az Egyeztető Fórum tagjainak bevonásával történik meg. A végrehajtás során a Stratégia megvalósításában közreműködő szervezetek által rendelkezésre bocsátott monitoring adatok egy monitoring adatbázisba kerülnek felvezetésre a KDMFÜ Nonprofit Kft. illetékes munkatársai és / vagy az ő munkájukat támogató külső szakértő, tanácsadó révén. Az adatbázis rendszeres aktualizálásával a fent nevezett tevékenységek többsége költség- és időhatékony módon előállítható.

A mérések eredményeit és az abból levonható következtetéseket az Egyeztető fórum vitatja meg, valamint javaslatokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy a végrehajtás bizonyos elemeinek módosítására szükség van-e, és ha igen, akkor a megfogalmazott változtatások miképpen épülhetnek be a Stratégiai Programba.

¹ A Fórum tagjai: a KDMKT Munkaszervezete; a KDMKT településeinek képviselői; a Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Nonprofit Kft. (PIP NKft.) képviselői; a helyi gazdaság és társadalom meghatározó szervezeteinek képviselői; a helyi közszolgáltatások szervezőinek képviselői; a helyi kulturális, szellemi és vallási élet képviselői; a Térség szempontjából meghatározó területi és ágazati szakpolitikák képviselői.

6.3. A monitoring tevékenység módszertana

A monitoring tevékenység folyamatos adatgyűjtés, adatfeldolgozás és adattovábbítás a döntések előkészítése érdekében. A fejlesztések koordinációjában szerepet játszó döntéshozóknak, szakértőknek a beavatkozások működéséről, előrehaladásáról folyamatos tájékozódásra van szüksége, hogy az esetleg szükséges tevékenység-módosításokról idejében tudjanak dönteni. A monitoring folyamat feladata annak vizsgálata, hogy az intézkedések megvalósítása megfelelt-e a Térség célkitűzéseinek. A monitoring tevékenység ezen cél érdekében a Program vállalt indikátorértékeinek alakulása mentén vizsgálja a fejlesztések előrehaladását, és javaslatokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy szükséges-e a végrehajtás elemeinek, a működés környezetének megváltoztatása, módosítása.

Az indikátorértékek nyomon követése során az aktuális mérés időpontjáig elért értékek kerülnek rögzítésre, az egymást követő épülő monitoringmérések alapján longitudinális összehasonlítás készül, és megvitatásra kerülhetnek általa a Stratégiai Programban megjelölt célértékek eléréséhez szükséges esetleges további intézkedésekre vonatkozó javaslatok. A longitudinális összevetés eredményeként a fejlesztések előrehaladásának időbelisége is láthatóvá válik. A monitoring elemzés folyamata kiterjed annak vizsgálatára is, hogy az intézkedések megvalósítása megfelelt-e azoknak a célkitűzéseknek, amelyek a Térség életre hívását és a Stratégia kidolgozását, szükségessé tették.

Tágan értelmezve a monitoring tevékenység részét képezi a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Konceptiójában és Stratégiai Programjában foglalt célkitűzések megvalósításának alapját képező források feltérképezése, és a térségi potenciális pályázói kör azonosítása. A célkitűzések tekintetében releváns források és az azokra (sikeresen) aspiráló szervezeti kör beazonosítása, nyomon követése elengedhetetlen lépése a monitoring mutatók célcsoportjának meghatározása tekintetében. Az illeszkedő források számbavétele tehát nemcsak a források bevonása tekintetében elengedhetetlen, hanem abból a szempontból is, hogy egyúttal kijelöli a monitoring rendszerben érintett pályázatok és kedvezményezettek körét, amik az output- és inputindikátorok méréséhez szükséges adatgyűjtések címzettjei lesznek.

A monitoring és értékelési rendszer a nyomon követett tevékenységek sokszínűségéből és természetéből adódóan, illetve a mutatók frissítési gyakoriságából, adatforrásaiból következően vegyes módszertant alkalmaz az indikátorrendszerben foglaltak kiszámításához. A következőkben a legfőbb módszerek mentén ismertetjük az alkalmazandó eljárásokat. Az indikátorrendszerben foglalt mutatók a következő módszerekkel és forrásokból táplálóknak:

1. a fejlesztésektől független, nyilvánosan elérhető adminisztratív adatok összegyűjtéséből és másodelemzéséből;
2. a fejlesztésektől független, nyilvánosan nem elérhető adminisztratív adatok egyedi adatkérések formájában való összegyűjtéséből és másodelemzéséből;
3. a Térségben zajló fejlesztések projektdokumentációjából bekért strukturált kimutatásokból;
4. célzott adatfelvételekből (opcionális, csak a szükséges források rendelkezésre állásakor épül be).

Az 1. és 2. pontban foglalt tevékenység esetében – tekintettel arra, hogy a KDMKT a bevett módon alkalmazott közigazgatási egységektől, NUTS térségi besorolásoktól eltérő szerkezetű – az adatgyűjtés települési szinten valósul meg, majd ennek értékei kerülnek térségi szinten összesítésre. A monitoring részét képező indikátorrendszer részletesen tartalmazza az egyes mutatók forrását, fellelhetőségét, illetve adatgazdáját, ami alapján a frissítések elvégezhetők. A 2. pont alá sorolható információk esetében egyedi adatkérési sablonok, minták készülnek, melyek megkönnyítik és egyúttal standarddá teszik az aktualizálás folyamatát. Azonban szükséges jelezni, hogy az adminisztratív adatok tartalma, azok közzétételi gyakorlata és / vagy adatgazdája a monitoring rendszer időszakában megváltozhat, amely szükségessé teheti a felülvizsgálatot, módosítást.

A 3. pontban foglalt monitoring tevékenység alapját a Térségben zajló, Stratégiai Programhoz kapcsolódó fejlesztések azonosítása adja. A monitoring rendszer megfelelő működése szempontjából elengedhetetlen az ezekben érintett szervezetek felkeresése, együttműködésbe vonása. Az együttműködés keretében mielőbb tájékoztatni szükséges a releváns szereplőket a monitoring rendszerről, annak céljairól, illetve az ő érintettségükről. Amennyiben a fejlesztések indulásakor ismertek a projektgazdák számára a térségi monitoring rendszer őket érintő mutatói, az azokhoz szükséges információk és ezek jelentésének időpontjai, erőforráshatékony módon úgy tudják alakítani saját rendszereiket, hogy ezek szolgáltatása ne jelentsen többletterhet számukra.

A 4. pontban foglalt célzott adatfelvételek abban az esetben tudják a monitoringrendszer részét képezni, amennyiben a lebonyolításukhoz szükséges források rendelkezésre tudnak majd állni. A javasolt adatgyűjtések részletes leírását e szerződés keretében készült másik dokumentum, a Módszertani javaslatcsomag részletezi.

A fentebb ismertetett módon összegyűjtött adatok egy online adatvizualizációs felületen kerülnek rögzítésre annak érdekében, hogy áttekinthető, szűrhető, a trendeket vizuálisan is jól szemléltető monitoring jelentés állhasson elő. A felületen megtekinthető, előrehaladást

bemutató információk exportálhatók, dokumentumba menthetők, ennek köszönhetően könnyen megoszthatók az érintettek számára.

A tapasztalatok becsatornázása széleskörű megosztáson és megvitatáson alapul. Az eredmények bemutatásra kerülnek a KDMKT Egyeztető Fórumán, ahol a résztvevők közösen értékelik a jelentésben foglaltakat, majd az alapján javaslatokat fogalmaznak meg az előrehaladás megfelelőségéhez szükséges beavatkozások tekintetében. A jelentés értékelését, valamint a meghatározásra került beavatkozásokat a Fórumon készült hivatalos jegyzőkönyv tartalmazza. Az azonosított beavatkozásokhoz reális határidők és felelősök kerülnek kijelölésre, akik a határidő lejártakor beszámolnak a Fórum keretében a megvalósulásról és a tapasztalt hatásokról, illetve szükség esetén javaslatot tesznek a további beavatkozásokra vonatkozóan.

A monitoring- és értékelési terv keretében a Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács évente felülvizsgálja stratégiai programját, a megvalósulás aktuális státusza mentén, az Egyeztető Fórummal együttműködve, az itt kidolgozott módszertan alapján. Ennek eredményéről jelentést állít össze az érintett Partnerek bevonásával, külön kiemelve az esetlegesen felmerülő módosítási igényeket is. A jelentés a KDMFT által működtetett online felületen kerül közzétételre. Tartalmazza a tervezett intézkedések megvalósulásának előrehaladására vonatkozó pénzügyi és egyéb, szakmai megvalósításhoz kapcsolódó adatokat, információkat, valamint a stratégiai célokhoz kapcsolódó indikátorok aktuális állapotát, illetve a helyzetelemzésben tett megállapításokhoz kapcsolódóan esetlegesen, időközben bekövetkező változásokat. Amennyiben a Stratégiai Program évenkénti felülvizsgálata során módosítási igény merül fel, abban az esetben a tervezési eljárásrend megegyezik a Fejlesztési Konceptió kidolgozása során megvalósított partnerségi együttműködés forgatókönyvével, építve a Stratégiai Programban bemutatott Partnerségi Tervre is.

6.4. A monitoring tevékenység ütemezése

A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési koncepciójának időhorizontjához alkalmazkodva a monitoring és értékelési tevékenységeknek a 2021-2035 közötti időszak egészét szükséges lefedniük. A KDMKT Monitoring és értékelési terve a Területfejlesztési Stratégiai Program elfogadásától az előirányzott fejlesztések eredményeinek teljesüléséig tartó időszakra vonatkozik. A mutatók frissítési gyakorisága – a szükséges beavatkozások megalapozása érdekében – éves. Az éves rendszerű mérések között három kitüntetett alkalom nevezhető meg, amelyek a részcélok és célértékek elérésének ellenőrzéséhez kapcsolódnak. Ezek a következők:

- Bázismérés: 2021
- Köztes mérés: 2027
- Zárómérés: 2035

Az évenkénti mérések a nagyobb ünnepi, illetve nyári időszakok elkerülése érdekében, valamint az adminisztratív adatok közzététele, rendelkezésre állása alapján javasoltan minden év április-május között kerülnek lebonyolításra.

6.5. Az eljárásrend felülvizsgálata

A monitoring rendszer működése során keletkezett tapasztalatokat magába a monitoring eljárásrendbe is szükséges becsatornázni, természetesen ügyelve arra, hogy a lehetőségekhez képest ne sérüljön az időbeli összevethetőség.

A rendszeres felülvizsgálat a teljesség igénye nélkül a következő okokból válhat szükségessé:

- A Térség vonatkozó dokumentumaiban időközben bekövetkezett változások
- Új, monitoring szempontjából releváns térségi dokumentumok elkészülése
- A monitoring és értékelési gyakorlat során szerzett tapasztalatok alapján újonnan felmerült módosítási, finomhangolási, kiegészítési igények becsatornázása
- Az adatgyűjtési gyakorlatban bekövetkezett esetleges változások kezelése érdekében
- A mutatókat befolyásoló országos / fejlesztésekre vonatkozó szabályozási környezet esetleges megváltozása esetén
- A forrásokat biztosító, illetve azok felhasználást ellenőrző szervezetek visszajelzései alapján esetlegesen szükséges korrekciók beépítése érdekében
- Újonnan felmerült döntéshozói igények beépítése érdekében

A felülvizsgálatot érdemes összekapcsolni az éves monitoring jelentések elkészítésével és bemutatásával. Azok ismertetése és megvitatása jó alkalmat tud szolgáltatni az eljárás esetleges problémáinak, jobbitandó elemeinek és ezek lehetséges megoldásainak azonosítására.

A monitoring tevékenység gerincét az előrehaladás során standard módon vizsgált indikátorkészlet jelenti. Az indikátorok meghatározásakor fontos, hogy a célok elérése érdekében reális, szakmailag megalapozott, számszerűsíthető és mérhető mutatók kerüljenek kijelölésre. Az indikátorok listáját és részletes módszertanát lásd a vonatkozó indikátorrendszert bemutató táblázatban és módszertani útmutatóban, mely a Stratégiai Program mellékleteként kerül közzétételre. Az indikátorkészlet egyes (legfontosabb) elemeit a

Stratégiai Program és az Operatív Program rögzíti, prioritásonként, illetve intézkedésenként egyaránt, célértékkel kiegészítve, amennyiben ez lehetséges.

7. Mellékletek

7.1. 1. számú Melléklet: A 2021-2027 közötti időszakban a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén tervezett országos közúti felújítások és fejlesztések összefoglalása

Megye	Beavatkozás éve	Prioritási sorrend	Út kategóriája főút/mellékút	Belterület vagy külterület B/K	Beavatkozás típusa (felújítás / fejlesztés)	Út száma	Út neve / fejlesztés esetén az összekötendő két szomszédos település megnevezése, vagy egyéb azonosító	Érintett vagy közeli település megnevezése	Kezdő szelvény	Vég-szelvény	Beavatkozási hossz (km)
Bács-Kiskun	2021	1	főút	K	felújítás	51	Bp. - Baja - Hercegszántó másodrendű főút	Harta	97+200	98+350	1,150
Bács-Kiskun	2021	2	főút	K	felújítás	53	Solt - Tompa másodrendű főút	Dunatetőtlen	0+100	13+000	12,900
Bács-Kiskun	2021	3	főút	B/K	felújítás	53	Solt - Tompa másodrendű főút	Akasztó, Kiskőrös	17+000	29+200	12,200
Bács-Kiskun	2022	1	főút	B/K	felújítás	54	Kmét - Soltvadkert - Sükösd másodrendű főút	Kecel, Császártöltés	54+900	93+972	39,072
Bács-Kiskun	2023	1	mellékút	B/K	felújítás	5306	Csengőd - Akasztó összekötő út	Akasztó	8+321	10+855	2,534
Bács-Kiskun	2023	2	mellékút	B/K	felújítás	5303	Kecskemét - Kiskőrös összekötő út	Kiskőrös	38+002	40+895	2,893
Bács-Kiskun	2023	3	mellékút	K	felújítás	5122	Kalocsa északi összekötő út	Kalocsa	0+000	3+570	3,570

Bács-Kiskun	2024	1	mellékút	B/K	felújítás	531 07	Kiskőrösi bekötő út	Kiskőrös	0+000	6+853	6,853
Bács-Kiskun	2024	2	mellékút	B/K	felújítás	530 9	Kecel - Kiskunhalas összekötő út	Kecel	0+000	8+438	8,392
Bács-Kiskun	2025	1	mellékút	B/K	felújítás	513 47	Géderlak révhez vezető út	Géderlak	0+000	3+448	3,448
Bács-Kiskun	2025	2	mellékút	B/K	felújítás	531 09	Felsőereki bekötő út	Újtelek	0+000	2+514	2,514
Bács-Kiskun	2025	3	mellékút	B/K	felújítás	531 11	Gombolyagi bekötő út	Újtelek	0+000	2+614	2,614
Bács-Kiskun	2025	4	mellékút	K	felújítás	531 12	Öregtényi bekötő út	Újtelek	0+000	1+446	1,446
Bács-Kiskun	2025	5	mellékút	K	felújítás	531 13	Alsóereki bekötő út	Újtelek	0+000	1+097	1,097
Bács-Kiskun	2026	1	mellékút	K	felújítás	531 17	Hillye bekötő út	Homokmégy	0+000	2+815	2,815
Bács-Kiskun	2026	2	mellékút	B/K	felújítás	531 22	Seregélyesi bekötő út	Kiskőrös	0+000	6+182	6,182
Bács-Kiskun	2027	1	mellékút	B/K	felújítás	510 5	Apostag Solt összekötő út	Dunaegyháza	1+460	7+621	6,161
Bács-Kiskun	2027	2	mellékút	B	felújítás	510 5	Apostag Solt összekötő út	Solt	10+366	11+420	1,054
Bács-Kiskun	2027	3	mellékút	B/K	felújítás	521 24	Újsolti bekötő út	Újsolt	0+000	9+668	9,668
Bács-Kiskun megye összesen:											126,563
Fejér	2021	1	főút	B/K	felújítás	61	dunaföldvár-nagykanizsai II. rendű főút	Alsószentiván, Alap	15+220	18+735	3,515

Fejér	2021	2	főút	K	felújítás	61	dunaföldvár-nagykanizsai II. rendű főút	Cece	25+220	28+428	3,208
Fejér	2022	1	főút	B/K	felújítás	61	dunaföldvár-nagykanizsai II. rendű főút	Előszállás	3+788	8+000	4,212
Fejér	2022	2	főút	B/K	felújítás	63	szekszárd-székesfehérvári II. rendű főút	Vajta, Cece	34+212	41+635	7,423
Fejér	2023	1	mellékút	B/K	felújítás	622 8	dunaföldvár-seregélyesi összekötő út	Daruszentmiklós	4+000	11+470	7,470
Fejér	2023	2	mellékút	B/K	felújítás	631 1	vajta-pálfa összekötő út	Vajta	0+000	3+645	3,645
Fejér	2024	1	mellékút	B/K	felújítás	621 1	előszállás-nagykarácsonyi összekötő út	Előszállás	0+000	4+600	4,600
Fejér	2024	2	mellékút	K	felújítás	630 7	simontornya-szabadbattyáni összekötő út	Sáregres	3+500	9+570	6,070
Fejér	2025	1	mellékút	B/K	felújítás	621 23	előszállás-daruhegyi összekötő út	Daruszentmiklós	0+000	6+678	6,678
Fejér	2025	2	mellékút	K	felújítás	621 1	előszállás-nagykarácsonyi összekötő út	Nagykarácsony	6+500	10+934	4,434
Fejér	2026	1	kerékpárút	B/K	fejlesztés		Sárbogárd-Cece-Vajta kerékpárút	Cece, Vajta			20,000
Fejér	2026	2	kerékpárút	B/K	fejlesztés		Cece, Sáregres, Simontornya kerékpárút	Cece, Sáregres			4,000

Fejér	2027	1										
Fejér	2027	2										
Fejér megye összesen:												75,255
Tolna	2021	1	mellékút	K	fejlesztés	622 9	Dunaföldvár- Németkér ök. út	Németkér	5+000	15+000		10
Tolna	2021	2	főút	K	felújítás	6	Budapest-Pécs- Barcs elsőrendű út	Szekszárd	137+30 0	142+73 0		5,704
Tolna	2021	3	főút	B	felújítás, lokális fejlesztéssel	65	Szekszárd-Tamási- Siófok másodrendű főút	Harc	5+750			
Tolna	2021	4	főút	B/K	felújítás, lokális fejlesztéssel	65	Szekszárd-Tamási- Siófok másodrendű főút	Kéty	15+140	16+00		0,856
Tolna	2021	5	mellékút	K	felújítás, lokális fejlesztéssel	631	Szedres elkerülő másodrendű út	Szedres	3+245			
Tolna	2021	6	főút	B	felújítás, lokális fejlesztéssel	65	Szekszárd-Tamási- Siófok másodrendű főút	Tamási	47+264	47+623		
Tolna	2021	7	főút	B/K	felújítás	52	Kecskemét- Dunaföldvár másodrendű főút	Dunaföldvár	60+925	63+331		2,439
Tolna	2022	1	főút	B/K	felújítás, lokális fejlesztéssel	65	Szekszárd-Tamási- Siófok másodrendű főút	Iregszemcse	56+619	57+019		0,409
Tolna	2022	2	főút	B/K	felújítás	65	Szekszárd-Tamási- Siófok másodrendű főút	Harc, Zomba, Kéty, Hőgyész, Szakály, Tamási, Iregszemcse	0+029	63+148		63,400

Tolna	2022	3	főút	B/K	felújítás	651	Nagykónyi-Iregszemcse másodrendű főút	Nagykónyi, Iregszemcse	0+000	9+730	9,799
Tolna	2022	4	főút	B/K	felújítás	63	Szekszárd-Székesfehérvár másodrendű főút	Szedres, Nagydorog, Bikács	0+000	34+212	34,404
Tolna	2022	5	főút	B/K	felújítás	61	Dunaföldvár-Dombóvár-Nagykanizsa	Dunaföldvár	0+000	3+744	3,722
Tolna	2022	6	főút	B/K	felújítás	61	Dunaföldvár-Dombóvár-Nagykanizsa	Pincehely, Tamási, Nagykónyi	44+891	67+000	23,123
Tolna	2023	1	mellékút	B/K	felújítás		Fürged-Fornádpusztai önkormányzati út	Fürged			10,300
Tolna	2023	2	mellékút	K	fejlesztés	640 7	Simontornya-Nagyszokoly-Iregszemcse ök. út	Nagyszokoly, Fürged	20+000	24+000	4,101
Tolna	2023	3	mellékút	B/K	fejlesztés	631 2	Sárszentlőrinc-Pincehely ök. út	Sárszentlőrinc, Nagyszékely	0+000	6+000	5,872
Tolna	2023	4	mellékút	B	felújítás	511 3	Szekszárd-Decs-Várdomb ök.út	Szekszárd	0+464	0+790	0,326
Tolna	2023	5	mellékút	K	felújítás	511 2	Dunaszentgyörgy-Fadd-Szekszárd ök. út	Szekszárd	24+394		
Tolna	2023	6	mellékút	B/K	felújítás	651 49	Szentgálpusztai bekötő út	Zomba	0+000	1+700	1,700
Tolna	2024	1	mellékút	B/K	felújítás	631 25	Felsőnána bekötő út	Felsőnána	0+000	3+200	3,200
Tolna	2024	2	mellékút	B/K	felújítás	631 27	Kalazná bekötő út	Hőgyész, Kalazná	1+800	4+448	2,732

Tolna	2024	3	mellékút	K	felújítás	653 2	Hógyész- Dombóvár ök. út	Hógyész, Dúzs	1+000	3+200	2,231
Tolna	2024	4	mellékút	B/K	felújítás	651 57	Mucsi Bekötő út	Hógyész, Mucsi	0+000	7+800	7,763
Tolna	2024	5	mellékút	B/K	felújítás	631 8	Keszőhidegkút- Regöly-Szakály ök. út	Keszőhidegkút , Regöly, Szakály	0+000	9+666	9,680
Tolna	2024	6	mellékút	B/K	felújítás	631 22	Szárazd bekötő út	Szárazd	0+000	2+350	2,360
Tolna	2025	1	mellékút	B/K	felújítás	640 7	Simontornya- Nagyszokoly- Iregszemcse ök.út	Ozora, Fürged	8+459	20+000	12,025
Tolna	2025	2	mellékút	B/K	felújítás	631 18	Miszla bekötő út	Miszla	5+659	10+590	4,888
Tolna	2025	3	mellékút	B/K	felújítás	631 19	Udvari bekötő út	Udvari	0+000	2+938	2,938
Tolna	2025	4	mellékút	B/K	felújítás	631 2	Sárszentlőrinc- Pincehely ök. út	Nagyszékely, Pincehely	6+000	15+441	9,395
Tolna	2025	5	mellékút	B/K	felújítás	631 17	Kisszékely bekötő út	Kisszékely	0+000	7+505	7,543
Tolna	2025	6	mellékút	K	felújítás	631 1	Vajta-Pálfa Felsőrácegres ök. út	Pálfa	5+761	7+505	3,836
Tolna	2026	1	mellékút	B/K	felújítás	651 53	Pári bekötő út	Tamási, Pári	0+000	3+900	3,906
Tolna	2026	2	mellékút	B/K	felújítás	650 8	Nagykónyi- Törökkoppány- Somogyacsa ök. út	Nagykónyi, Koppányszánt ó	0+000	11+001	10,859
Tolna	2026	3	mellékút	B/K	felújítás	651 51	Újireg bekötő út	Újireg	0+000	1+805	1,805

Tolna	2026	4	mellékút	B/K	felújítás	640 7	Simontornya-Nagyszokoly-Iregszemcse ök. út	Nagyszokoly, Iregszemcse	25+000	31+152	6,066
Tolna	2026	5	mellékút	B/K	felújítás	640 9	Nagyszokoly-Szabadhídvég ök. út	Magyarkeszi, Felsőnyék	4+100	14+999	10,869
Tolna	2026	6	mellékút	B/K	felújítás	640 7	Simontornya-Nagyszokoly-Iregszemcse ök. út	Simontornya	0+000	1+368	1,368
Tolna	2027	1	mellékút	B/K	felújítás	511 63	Tolna bekötő út	Tolna	0+000	2+605	2,613
Tolna	2027	2	mellékút	B/K	felújítás	511 64	Fácánkert bekötő út	Tolna	0+000	1+169	1,169
Tolna	2027	3	mellékút	B/K	felújítás	513 66	Dombori hajóállomáshoz vezető út	Fadd	2+200	6+700	4,569
Tolna	2027	4	mellékút	K	felújítás	511 2	Dunaszentgyörgy-Fadd-Szekszárd ök. út	Tolna	20+300	21+548	1,337
Tolna	2027	5	mellékút	B/K	felújítás	511 61	Mözs bekötő út	Mözs	0+000	1+582	1,556
Tolna	2027	6	mellékút	B	felújítás	513 67	Tolna-Mözs állomáshoz vezető út	Mözs	0+000	0+153	0,153
Tolna	2027	7		B/K	építés, felújítás, lokális fejlesztéssel	56 és 511 2	Szekszárd-Mohács másodrendű főút és Dunaszentgyörgy-Fadd-Szekszárd összekötő út mellett új	Szekszárd, Tolna			8,673

							kerékpárút és híd építése				
Tolna megye összesen:											299,707
Közép-Duna Menti projektek összesen:											501,525

7.2. 2. sz. Melléklet: A 2021-2027 közötti időszakban a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség területén tervezett országos vasúti felújítások és fejlesztések összefoglalása

- Soroksár-kelebia-országhatár vasútvonal fejlesztése (225 kN, 160km/h, 2 vágány, GSM-R, ETCS L2), amelynek tervezési és kivitelezési (EPC) szerződésének értéke nettó 2,079 mrd USD, ami jelenlegi MNB árfolyamon 642 mrd Ft. Érintett Közép-Duna menti települések: Kiskörös, Soltvadkert. A fejlesztés várhatóan 2025-ben fejeződik be.
- GSM-R távközlési hálózat kiépítése 2.255 km hosszon (II. ütem). A teljes projekt költsége nettó 64,2 mrd Ft. Érintett Közép-Duna menti települések a 40. sz. vasútvonal mellett: Belecska, Dúzs, Gyöng, Hőgyész, Kőszeghidegkút, Pincehely, Regöly, Simontornya, Szakály, Szárazd. A szakaszon a fejlesztés részeként az optikai kábelezés folyamatban van. Várható befejezés 2023.

8. Ábrajegyzék

1. ábra:	A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség jövőképe.....	14
2. ábra:	A térségfejlesztés horizontális céljai	15
3. ábra:	Az átfogó célhoz kapcsolódó fejlesztési elvek.....	16
4. ábra:	Ágazati és területi prioritások.....	17
5. ábra:	Prioritások, intézkedések.....	20
6. ábra:	Ágazati és területi fejlesztési célok, valamint a Konkrét program/intézkedés kapcsolata	21